

Joško Kontić
i slušatelji Hit radija

sinjanje

RIČI ~ IZREKE ~ POSLOVICE ~ RICETE

Nakladnici:

Hit radio d.o.o.

Grad Sinj

Viteško alkarsko društvo

Županija splitsko-dalmatinska

Priradio i uredio:

Joško Kontić

Računalni slog i tisak:

Dalmacija papir, Split

Naslovnica:

Saša Alujević

Završni crtež:

Vesna Bader

Naklada:

1000 primjeraka

Joško Kontić
i slušatelji Hit radija

sinjanje

RIČI ~ IZREKE ~ POSLOVICE ~ RICETE

Sinj, 2015.

Još u travnju 2009. godine na Hit radiju smo pokrenuli emisiju *Sinjanje* namjeravajući osvježiti sjećanje na pomalo zaboravljene riječi kojima se u svom govoru stoljećima služio puk Sinja i Cetinske krajine.

Sinjanje je nakon više od 5 godina emitiranja dobilo prestižno strukovno priznanje - *Zlatni mikrofon*, a 4 500 prikupljenih riječi, koncem prošle godine objavljeno je u knjizi *Sinjanje – riči Sinja i Cetinske krajine*.

U ovogodišnjem radijskom *Sinjanju* naglasak smo stavili na izreke i poslovice, ali naši slušatelji neumorno su nastavili prikupljati i riječi. Tako smo zajedno prikupili još 2 500 riječi, spojili ih s prethodno objavljenima i ukupnu građu od 7 000 riječi objavili u prvom poglavlju ove knjige – *Riči Sinja i Cetinske krajine*.

U drugom poglavlju – *Izreke i poslovice*, objavljujemo prigodnih 300 pučkih mudrosti koje su u pravilu vezane upravo za sinjski i cetinski kraj.

Konačno, kako je Sinjska krajina poznata i po dobroj hrani, ovo *Sinjanje* zaključujemo s poglavljem *Sinjske ricete* u kojemu objavljujemo 30 recepata jela i 10 recepata slastica koje se pripremaju u ovom kraju. Recepti su preuzeti iz knjige *Sinjska kuharica* koju je napisao poznati Sinjanin šjor Ante Hrste i prilagođene su *Sinjanju* uz dopuštenje njegove supruge Sonje i sina Hrvoja, kojima od srca zahvaljujem.

Zahvaljujem i ekipi Hit radija - Anti, Ivani, Ivanu, Jakovu, Mariji, Miši, Petru i Tatjani, bez njihove pomoći ove knjige ne bi bilo.

Drago mi je da su vrijednost *Sinjanja* prepoznali i sunakladnici knjige - Grad Sinj, Viteško alkarsko društvo i Županija splitsko-dalmatinska, kojima zahvaljujem na potpori.

Zanimljivo je kako je naslovnicu za ovu fetivu sinjsku knjigu ilustrirao fetivi Splicićanin – Saša Alujević. Hvala mu.

Posebno hvala našoj sinjskoj umjetnici Vesni Bader, na stalnoj potpori i završnom crtežu koji nosi poruku kako ova knjiga nije samo plod ljubavi prema zavijaču nego i velikog truda brojnih dobrih ljudi.

Upravo njima dugujem najveću zahvalu, bez obzira jesu li u ovu knjigu ugradili jednu jedinu ili stotine riječi. Najmanje što mogu je objaviti njihova imena:

Mile Bulić, Dujo Barać Cigo, Vjeko Barać, Marija Bilandžić, Marija Bilić, Nikola Bilonić, Vesna Boban, Boška Boko, Vanja Bošković, Slobodna Bulj, Srđan Cvrlje Braco, Dijana Breko, Tonka Čović, Ivo Čatipović, Josip Delaš Kudre, Andrijana Delija, Frano Delija, Vjerica Delija, Pjerinko Dinarina, Mate Doljanin, Ivanka Domazet, Senka Filipović Grčić, Petar Glaurdić, Josip Grčić, Ana Ivandić, Mate Ivandić, Dušan Ivandić, Boris Ivković – Bore Lee, Darko Jadrijević, Anđa Jagnjić, Nada Jagnjić, Vojna Jagnjić, Neda Jukić Bračulj, Frano Jošt, Slaven Kardoš, Mirjana Karajko, Mirjana Kocjančić, Željko Kekez, Marija Librenjak, Dora Maleš, Jadranka Maleš, Milan Mandac, Ante Mandić, Joko Mandić, Jozo Marunica, Ivana Mažurin, Anita Mihaljević, Nives Milun, Anđelka Moro, Ivan Mravak, Ivka Nikolić, Nediljko Nikolić, Tana Omrčen, Željko Pavić, Ivica Perković, An-kica Podrug, Nediljko Porobija Cibor, Mirjana Radović, Marinka Romac, Žare Romac, Ante Ivanović Samac, Željko Sesardić, Tonka Smoljo, Slavko Soldić, Vjeko Šandrić, Mate Vučemilo Maćun, Marina Vučić, Tonka Vujanović, Janko Vukman, Marija Zorica, Leon Živalj, Boško Župić, Tonći Župić...

Na kraju, svima onima koji su sudjelovali u *Sinjanju*, a koje sam ovom prilikom zaboravio navesti, velika isprika i još veće – hvala.

Joško Kontić

RIČI NAŠE

RIČI STARE ŠTA NESTAJU
BUDUĆEN SU NARAŠTAJU
ZAFALJUJUĆ NAŠOJ BRIZI
SLOŽENE U OVOJ KNJIZI

RIČI STARE RIČI NAŠE
IZ GOVORA ŠTA NESTAŠE
IL ŠTA RITKO KAD SE ČUJU
U OVOJ SE KNJIZI ŠTUJU

ZATO MLADI NEKA ZNAJU
NA PAMETI NEK IMAJU
STARE RIČI NAŠEG KRAJA
BOGASTVO SU ZAVIČAJA

PO NJIMA SE POZNAJEMO
KAD U SVITU SE SRITNEMO
I ZATO JI TRIBA ZNATI
ČEŠĆE S NJIMA BARATATI

DA I DICA NAŠA ZNADU
RIČI SVOJI PRADIDOVA
MI ČUVAMO ČVRSTU NADU
POMOĆE IN KNJIGA OVA

PRIMATE SE KNJIGE OVE
BAR PO URE SVAKOG DANA
I ZNAĆETE PUNO VIŠE
KADA BUDE PROČITANA

Josip Mandić Joko

*Riči Sinja
i Cetinske krajine*

A

a – molim; što je

abadžija – krojač

abaja – sukneni pokrivač za konja

abaško – posebno; odvojeno; samo za sebe

abazogo – povik kojim balotar uzima pravo vraćanja bačene balote ukoliko ona ne dodirne ni jednu drugu

abažur – sjenilo na svjetiljci

aber – vijest; glas

abinde – **1.** batine, **2.** kazna u austrijskoj vojsci - vješanje sa osloncem težine tijela na vrhove nožnih prstiju

abit – habit; dugačka muška haljina do gležnja sa širokim rukavima; redovničko odijelo

ablendat – signalizirati naizmjeničnim paljenjem i gašenjem dugih svjetala na vozilu

abonat – odobriti

aborat – **1.** mjesto gdje se obavlja nužda; nužnik; zahod, **2.** neugodan vonj; smrad

abriktovat – utjerivati red; dovoditi u red

acalin – naprava za oštrenje noževa

acid – ono što je kiselog okusa; kisela tekućina

adet – običaj; način života ili ponašanja koji se ustalio u nekoj zajednici, koji se poštuje i prenosi s naraštaja na naraštaj

adio – zbogom

adijo – v. **adio**

adobo – ukras; nakit

adut – **1.** najjača boja u kartaškim igrama, **2.** jaka karta, **3.** okolnost koja nekome osigurava prednost

adutirat – forsirati igranje aduta

adutant – vojvodin pomoćnik u Alki; pobočnik

aerkonjak – konjak s jajima

afan – nesvijest

afanat – onesvijestiti se

afato – potpuno; totalno

aferim – tako je; bravo; svaka čast

afetat – zarazit

afitat – iznajmiti; unajmiti

afta – bolni bijeli mjehurić s crvenim rubom u ustima ili na usni

agica – sigurnosna igla; **šogureca**

aj – **1.** jao; uzvik bola, **2.** hajde

ajat – posebna štala za janjce

ajde – **1.** idi; odlazi; pođi; dođi, **2.** mani; ostavi; pusti, **3.** u čuđenju ili iznenađenju: ma nemoj; što veliš; zar; nije moguće, **4.** dobro; neka bude, **5.** (udvojeno: ajde, ajde) ići će to nekako; nije ni tako loše; može se podnijeti

ajdučica – žena nasilnog ponašanja

ajdučija – hajdučija; odmetništvo

ajduk – hajduk; odmetnik od turske vlasti i borac protiv nje za narodnu slobodu

ajka – skitnja

ajme – jao; kuku; teško

ajmek – jauk; krik koji je posljedica fizičke ili duševne boli

ajmekat – zapomagati; kukati; jaukati

ajte – idite; odlazite

akacija – bagrem

akanje – produženo uzvikivanje samoglasnika a

akonto – što se tiče koga ili čega

akoš – ako hoćeš

aks – osovina na kotaču
akšam – sumrak; predvečerje
akuža – **1.** prijavak u igri trešeta (tri ili četiri asa; tri ili četiri dvice; tri ili četiri trice; as, dvica i trica iste boje), **2.** prijavak u igri trijumfa (kralj i konj iste boje)
ala – kanalizacija; smrad,
ala – na način; kao
ala-ala – uzvik tjeranja
alaga se - uzvik kojim se tjeraju djeca
alajčauš – alkar koji zapovijeda alkarškom četom
alaj-balaj – radi što te volja
alapača – ženska osoba koja se nepriстойno ponaša, viče i ogovara
alapljiv – halapljiv
alapljivo – halapljivo
alaša – **1.** mnoštvo konja, **2.** mnoštvo loših ljudi, **3.** naziv za utrku domaćih konja
alat – konj riđe boje
alatura – pokretna i nepokretna imovina koju žena od roditeljske kuće donosi u brak; miraz; **dota**
alavija – sve je otišlo; sve je propalo; sve je izgubljeno
alboret – **1.** stalce koje se koristi u lovu na ptice pjevice, **2.** božićna jelka ili bor
alček – vragolan; nevaljalac; prefri-ganac; mangup; vižlasta osoba; osoba koju je teško nadmudriti i prevariti; simpatičan lukavac
Alka – sinjska viteška igra u kojoj konjanik u galopu drvenim kopljem gađa željezni обруč koji se sastoji od dva koncentrična željezna kruga povezana s tri željezna kraka, tako da je razmak između krugova podijeljen na tri jednaka dijela

alka – željezni обруč kojeg se gađa u Alki
alkar – vitez kopljanik koji sudjeluje u alkarskom nadmetanju
alpari – jednako ili približno jednako; ravnopravno
altroke - kamoli
alva – roba koja se traži i brzo prodaje
aljetak – crni muški sukneni ogrtač
aljkav – nemaran; neuredan; površan
aljtav – v. **aljkav**
amanet – povjerenje; zavjet; zalog; ostavština
ambar – drveno spremište u kojemu se čuva žito
amenovat – odobriti; pristati; potvrditi
ametice – hametice; sasvim; potpuno; odreda
amo – hajmo; hajdemo; idemo
amo – ovamo
amon – v. **amo**
amoka – v. **amo**
ampre – način pripremanja jela, uz za-pršku
anarhišt – anarhist; čovjek koji zagovara potpuno bezvlašće
andać – svežanj drva ili slame koji se obuhvaća dvjema rukama
andžar – handžar; orijentalni dvosjekli bojni nož koji se nosi za pojasom
angir – **1.** jak i neobuzdan konj, **2.** silovit čovjek
angriz – riža
aniž – sjemenke koromača koje služe kao začim
antik – **1.** starinski, **2.** zaostao
antrešelj – **1.** mjesto na hrptu sedla ili samara, **2.** teret koji se nalazi na hrptu sedla ili samara

antrešenj – v. **antrešelj**
anulati – poništiti
anjc – kartaška igra
anjcoli – pogotovo
anjkoli – v. **anjcoli**
aparavat – tjerati ptice prema alboretu
apanaža – renta; stalna novčana naknada
apcigat – odbiti (od plaće ili nadnice); oduzeti; zakinuti
apertanje – vraćanje konja u suprotnom smjeru prilikom vršidbe žita na gumnu
apobaško – v. **abaško**
aport – zapovijed psu da donese ustrijeljenu divljač
aportiranje – radnja kojom pas lovcu donosi ustrijeljenu divljač
apropo – što se tiče nečega; u pogledu nečega
apožito – osobito; naročito
aps – zatvor; **bajbuk**; **buvara**; **čuza**; **katabuj**; **prdekana**; **pržun**
apsana – v. **aps**
apsit – hapsiti
aptak – spremno; pozorno
aptovina – 1. divlja bazga čiji se plod upotrebljava za bojenje vina, 2. loše vino
aračit – haračiti; činiti zlo i štetu; puštošiti; pljačkati; otimati
arambaša – zapovjednik alkarskih momaka
arambaši – sinjsko tradicionalno jelo od sjeckanog mesa i kiselog kupusa
arambašijada – natjecanje u pripremanju sinjskih arambaša
aran – oran; spreman; živahan
arancin – ušećerena narančina kora
arap – konj crne boje; vranac

arar – vreća od kozje dlake
arbajt – rad; posao
arbija – šipka kojom se nabija puška kremenjača
arboret – v. **alboret**
arcigđava – gori od đavla
arč – trošak
arčit – neumjereno trošiti
arenda – zakup zemljišta
argaš – dugi nož s oblikovanom drškom koji se nosi u pripašnjači
arija – 1. zrak, 2. izraz u igri japaneže kojim se označavaju prazne šake
arivat – stići; doći; doputovati
arlauk – nesuvisla vika; pijano pjevanje
arlaukanje – v. **arlauk**
arlekanje – v. **arlauk**
arlekin – neozbiljna ili nepouzdana osoba; lakrdijaš
armadura – građevinarska skela; privremena građevinarska drveno-željezna konstrukcija
armerun – veliki ormar s dvojna vrata
armonika – harmonika
aršin – mjera za dužinu sukna od oko 70 centimetara; **lakat**
arumast – sklon svađi; divlji
arumest – v. **arumast**
astal – stol
asti – izraz čuđenja
aš – as u kartama
ašetat – precizno ugraditi
aškovat – ašikovati; ljubovati
ašlat – kopati
ašpro – ljuto; kiselo
at – konj
atento – spremno; pozorno
atljav – v. **aljkav**
ator – prijateljsko poštovanje

atroke – v. **altroke**

avan – posuda s tučkom za usitnjavanje začina

aventur – stalni kupac

averš – izraz u igri tercila

avijon – avion; zrakoplov; **reoplan**

ažur – ručno rađeni vezeni uzorak na tkanini

B

baba – 1. očeva ili majčina majka, 2. ženina majka, 3. stara žena, 4. brbljava osoba sklona ogovaranju

babac – veliki orah tanke ljuske

babica – žena koja pomaže pri porodu

babine – dolazak u posjet roditelji s darovima

babit – pomagati pri porodu

babit se – prenemagati se

bacat – 1. bacati što, 2. podsjećati na koga; nalikovati na koga

bacigat – obraćati pozornost; mariti

bacikapa – igra u kojoj se hvata bačena kapa

bacikla – bicikl

bacilat – v. **bacigat**

baćo – naziv kojim se oslovljavaju muškarci iz Hrvaca

baćit se – nasilno se ponašati; junačiti se

badalo – štap za nabadanje; štap kojim se na pokret potiče krava ili magare

badanj – drvena ili plastična posuda za gnječenje grožđa ili kiseljenje kupusa

badanje – 1. bockanje s nečim, 2. verbalno dobacivanje ili provociranje

badat – 1. bosti s nečim, 2. verbalno dobacivati ili provocirati

badava – besplatno; bez naknade; **mukte; džabe**

badave – v. **badava**

badilj – lopata ravnog završetka

badnit – 1. bocnuti s nečim; 2. verbalno dobaciti nešto provokativno

badrlj – iskrivljeno drvo

badrljica – ispućenje na koži ptica i peradi

badžanac – muž ženine sestre

badžo – v. **badžanac**

bafa – zalistak kose kod uha

bagaje – prtljaga

bagandže – teška i gruba obuća; **co-kule**

bageljat – nezgrapno hodati

bagatela – jeftinoća; povoljna kupnja; veliki popust

bagaza – 1. prtljaga, 2. ološ; bagra; rulja

bago – čovjek koji ima iskrivljenu nogu i nezgrapno hoda

bagulina – drveni štap koji služi za oslanjanje pri hodanju

baguš – domaći duhan

baja – kukac

bajam – badem

bajan – 1. tužan, 2. sjajan; divan

bajat – teško hodati

bajbuk – zatvor; **aps; buvara; ćuza; katabuj; prdekana; pržun**

bajbukana – v. **bajbuk**

bajen – v. **bajan**

bajer – rudnik gline

bajlag – podmetak u krpanju guma od bicikla

bajta – drvena kućica; koliba

bak – 1. rasplodni bik, 2. nasilan muškarac

baka – dio pluga

bakandže – v. **bagandže**

bakaraus – kazneno batinanje

bakateva – ostatak od nečega što je odrezano ili otkinuto (može se odnositi na komad drveta ali i na ostatak ruke ili noge)

bakćanje – miješanje u tuđe stvari

baketat – namještati igraće karte; **žbake-tavat**

baketina – grančica premazana ljepilom koja se koristi u lovu ptica pjevica

bakeva – okrugla kvrga na vrhu štapa

bakra – bakrena ili zemljana posuda u kojoj se kuha na otvorenoj vatri

bakrač – kotao

bakračlija – sjajni alkarski stremen

bakrar – izrađivač glinenog posuđa

bakšiš – napojnica

bakula – mali kukac koji se skuplja na vlažnim dijelovima starih kuća

bakulja – obijesna i tvrdoglava žena

bala – 1. svežanj sijena ili duhana, 2. svežanj uvijene i mekane tkanine, 3. slina koja se cijedi iz usta

balalajka – vesela zabava

balanca – kućna vaga

balancana – patlidžan

balancun – okovana drvena prečka na drvenim zaprežnim kolima

balanje – plesanje

balarešto – čist pogodak u balotama kada bačena balota ostane na mjestu

pogođene

balat - plesati

balatura – terasa na vrhu vanjskog kamenog stubišta

balavurdija – posprdan izraz za djecu ili mlade ljude

balčak – držač sablje s rukohvatom i štitnikom

baleta – drvena, plastična ili metalna kugla za igru balota

balin – olovna kuglica u sačmi

balinjera – kuglični ležaj

balit – 1. ispuštati slinu iz usta, 2. puno i ružno govoriti

balonac – kišni mantil

balota – v. **baleta**

balotač – v. **balotar**

balotanje – igranje na balote

balotar – igrač balota

balotaš – v. **balotar**

balote – 1. igra s balotama, 2. više balota

balučka – divlji nejestivi luk

baluket – otrovni prašak za omamljivanje riba

balun – lopta

balunat – igrati nogomet

balunjer – nogometaš

baljezgat – govoriti gluposti; govoriti puno i bez veze

baljuzgat – v. **baljezgat**

ba-ma – izraz koji znači previše slabode

bambauk – hrušt; vrsta kukca koji se predvečer pojavljuje u vrtovima i na livadama

banak – 1. drveni stol na tržnici ili u trgovini, 2. duga klupa

bančit – lumpati; neumjereno i rastrošno piti

banda – strana; bok

bandat – bulazniti; nesuvislo govoriti

banderija – 1. nekoliko povezanih sela; 2. upravna jedinica za vrijeme mletačke vlasti

bandjera – zastava; stijeg; barjak

bandoglav – lakomislen; nepromišljen

banica – stari austrijski kovani novac

banit – banuti; doći iznenadno i neočekivano

bankina – kolnički rub

bankuc – kartaška igra; **poklapa**

bankuca – v. **bankuc**

bankus – v. **bankuc**

banzat – v. **bandat**

banzavat - prodavati po nižim cijenama

banj – kupatilo

banjanje – kupanje

banje – toplice

bapka – mali nakovanj na kojemu se čekićem klepcem izvlači kosa

bar – barem; makar

Bara – alkarsko natjecanje dva dana uoči Alke

baratavat – mijenjati; zamjenjivati

baraba – **1.** grub, prost i nasilan čovjek; ološ; propalica, **2.** veseo i srčan čovjek sklon društvu, kartama i ženama

baraban – **1.** običaj lupanja štapom o crkvene klupe na Veliki petak, **2.** drveni štap s kojim se na Veliki petak lupalo o crkvene klupe, **3.** velika buka, **4.** igra u kojoj se protivnika udara torbom ili nečim drugim

barakokula – marelica

baratat – rukovati čime; upotrebljavati što

barba – **1.** naziv i riječ za oslovljavanje strica ili ujaka, **2.** naziv i riječ za oslovljavanje starije osobe

barbaroža – kućno cvijeće koje se uzgaja u zemljanim posudama

barbašanje – pretraživanje i diranje svega i svačega

barbun – vrsta morske ribe; **trlja**

barenko – v. **bar**

baričet – obilje; bogat prinos; dobar urod

bariket – grlo; **gućak**

bariketa – v. **bariket**

barilo – **1.** manja vinska bačva, **2.** mjera za tekućinu (oko 65 litara)

barit – zavoditi

barjaktar – stjegonoša u alkarskoj povorci

barkat – gurkati ili dirkati s nekim predmetom

barufa – svađa; tučnjava

basarmak – drveno gazište na stubištu

basast – nabijen i niska rasta

basat – lutati; hodati ne gledajući kamo se ide

basatan – v. **basast**

basta – dosta

bastija – drvo na krovu kuće od ševara

baš – izraz isticanja

baškotat – peći dvopek

baškotin – dvopek

baškotinić – vrsta slastice od brašna, jaja i badema

bašta – lijepo uređen cvjetni vrt ili voćnjak

baštard – križana ptica pjevica

baštardele – pomične daščice na grilji

baštone – boja u talijanskim kartama

baštun – **1.** mjera zamiješanog vapna, **2.** kockica čokolade

baštune – v. **baštone**

bat – **1.** drveni mlat, **2.** dno alkarskog koplja **3.** pomagalo u ribolovu

batadur – osoba koja bati u kartanju

batakeva – v. **bakateva**

batakljun – djetlić

batast – malen i okruglast

batat – kloparati nogama o pod

bate – v. **baštone**

batić – dio čekala koji udara po mlinu

batikore – naglo ili nepravilno lupanje srca

batimenat – sudska rasprava

batipan – pleteni udarač za otresanje prašine iz tepiha

batit – **1.** pljeskati rukama, **2.** lupati nogama po podu, **3.** davati znak u igranju trešeta i trijumfa

batitak – obrub na hlačama od štofa
batuda – 1. boja karata u trešetu ili trijumfu na koju se bati, 2. način cvrkuta grdelina
baturica – drvena batina
baul – drveni kovčeg; škrinja
bauljanje – lutanje; posrtanje (najčešće kod pijanaca)
bauštel – gradilište
bauštela – v. **bauštel**
bava – lagani vjetar; povjetarac
baverin – dječji okovratnik pri jelu
bavul – v. **baul**
baza – 1. jedno nošenje u igri karata, 2. dosjetka, vic
bazana – koža na konjičkim hlačama
bazat – besposleno lutati i tumarati
bečit se – gledati širom otvorenih očiju
bečar – veseljak sklon jelu, piću, veselju i ženama
bedevija – 1. kobila arapske pasmine, 2. krupna i nezgrapna žena
befel – zapovijed
beg – bogat i moćan čovjek
begenat – odobravati; potvrđivati
beija – pristojba za prodaju na stočnom pazaru ili tržnici
beka – mlada ovca; janje
bekafiga – vrsta ptice
bekanot – mala poljska šljuka
bekina – oderana ovčja ili kozja koža
beknit – pisnuti
bekoč – dizna na lampi karabituši
bela – karta koja u trešetu ima vrijednost trećine poena
belaj – 1. đavao, sotona 2. nevolja; zlo
belegija – tvrdi brus od prirodnog kamena
belendžuk – željezni обруč za privezivanje stoke

belenčuk – v. **belendžuk**
belenguza – 1. ptica koja savija gnijezdo ispod kamena i blizu vode, 2. posprdan naziv za traljavu ženu
belmeketa – budaletina
beljit se – plaziti jezik
bená – 1. ptica duga tanka kljuna; šumska šljuka, 2. podrugljiv naziv za glupu osobu
benda – crno platneno dugme ili crna traka na rukavu kojima se ističe žalost zbog nečije smrti
bendat – pridavati važnost; obazirati se na; uzimati ozbiljno
bene – dobro; u redu
bentat – sumnjati
berekin – nestašan dječak; vragolan
berekinada – vragolija
beričet – v. **baričet**
beriket – v. **bariket**
beriketa – v. **bariket**
berlav – budalast; glupav
berle – čovjek kratke pameti
berleša – v. **berle**
besida – govor; priča
beslema – raznovrsna i bogata hrana
besvist – stanje bez svijesti pred smrt
beška – kolijevka
beštek – pribor za jelo
beštija – 1. životinja, 2. loša i okrutna osoba
beštima – psovka
beštimađur – osoba koja puno psuje
beteg – bolest; bol
betež – v. **beteg**
betežan – bolestan
betlem – božićne jaslice
bevanda – vino pomiješano s vodom
bezdanka – prirodna, duboka jama
bezecirat – rezervirati

bezgorica – golet; područje bez vegetacije

bezime – prezime

bezmudac – slabić; kukavica

beznike – bez razloga; bez povoda

biber – papar

bicikla – v. **bacikla**

bičve – čarape

bićerin – čašica za rakiju; **pićerin**

bidan – jadan

bidun – vinogradarska poljevača

biflat – govoriti napamet naučeno

biglisanje – pjevanje slavuja

bigula – vrsta tjestenine

bigulica – optica; okruglica

bigunac – mali badanj za mašćenje grožđa

bigunjac – v. **bigunac**

bika – žena svijetle kose i tena

bikača – snažna žena

bikan – čovjek svijetle kose i tena

bikar – mesar

bikarija – mesnica

bikarit – sjeći meso

biko – v. **bikan**

biks – batine

biksat – batinati; tući

bikulja – v. **bikača**

bilac – grdelin koji na vrhu glave ima bijelo perje

bilance – bjelanjak iz jajeta

bilanjce – v. **bilance**

bilena – masni dio pancete; slanina

bilig – mjesto na alkarskom trkalištu s kojega alkar na konju kreće u trku

biliška – bilješka; kraći ili usputan zapis

bililit – bojati u bijelu boju

bilmez – glomazan čovjek velike snage i male pameti

bilo – dio brane za poravnavanje zemlje nakon oranja

bilo – bijelo; bijele boje

bilouška – bjelouška; vrsta neotrovne zmije

biluška – v. **biliška**

bilužit – bilježiti, zapisivati

biljac – posteljni pokrivač od ovčje vune

biljeg – v. **bilig**

biljet – 1. ulaznica, 2. putna karta

biljetarnica – mjesto gdje se kupuju putne karte

biljetin – listić; papirić

biljug – v. **bilig**

biljugav – bjelkast; bjeloput

biljuška – v. **biliška**

bimbin – dječji muški spolni organ

bimbo – v. **bimbin**

binjadžija – 1. dobar i uvježban jahač, 2. jahaći konj

binjektaš – kameni znak na početku alkarskog trkališta

binjiš – ogrtač

bira – piva

bircuz – gostionica; krčma

birtija – v. **bircuz**

bis – bijes; gnjev; srdžba

bisage – torba s dva otvora obješena preko ramena koja se koristi pri sijanju žita

biza – stranica novčića na kojoj se nalazi broj

bižanija – bježanje glavom bez obzira

bižat – 1. bježati od koga ili čega, 2. u trešetu i trijumfu odbacivati igraće karte od veće prema manjoj ukazujući na nepoželjnu boju

biži – zeleni grašak

bjankarija – bijelo odjevno i posteljno rublje

bjanko – bijelo

bjonda – plavuša

blago – 1. stoka; živina, 2. bogatstvo
blanja – stolarski alat za postizanje ravne površine drva
blanjanje – obrađivanje drva blanjom
blanjotina – otpadak od blanjanja
blažujka – daska
blebetat – govoriti bez veze
blejanje – glasanje ovce
blejat – 1. glasati se kao ovca, 2. ružno govoriti
blekast – priglup; blesav
blenit – stati i tupo gledati
blentav – v. **blekast**
blid – blijed; onaj koji u licu nema rumenila
blidunjav – pomalo blijed
blinker – leptir; umjetna varalica za ribolov
blisak – 1. bljesak; kratkotrajno zasljepljujuće svjetlo, 2. bljesak; sjaj; odsjaj
blištat – bliještati; sjajiti
blitvar – primorac
bliznac – blizanac
bloket – betonska opeka
bloketara – pogon za proizvodnju betonskih opeka
bljušt – zeljasta jestiva biljka
bljuvat – povraćati
boca – staklena valjkasta posuda; staklenka; flaša
boca – manja boca
bocun – boca koja sadrži najmanje jednu litru
bočina – udolina ispod brda na kojoj pase blago
boda – šilo za izradu opanaka
bodul – čovjek s otoka
bogatun – bogataš
bogetat – psovati boga
bokal – stakleni vrč

bokerica – vrsta lovačke puške
boketa – mali prozor
bokulice – starinske naušnice
bokun – 1. komadić, 2. bolji komad čega (najčešće mesa)
bola – bolest
bolan – izraz kojim se pojačava važnost onoga što se uz njega izgovara
bolon – v. **bolan**
boljer – bojler; aparat za pripremu tople vode
bombiz – v. **bumbiz**
bombizavanje – v. **bumbiz**
bome – izraz kojim se nešto ističe
bona – izraz koji se upotrebljava pri obraćanju osobama ženskog spola
bonkulović – onaj koji voli dobre komade mesa ili ribe
bonegracija – držač zavjesa
bonogracija – v. **bonegracija**
borami – bogami
borati – bogati
bordura – vrpca kojom je opšiven ili izvezen rub tkanine
borer – svrdlo za električnu bušilicu
borerica – bušilica
borša – torba
boršin – ženska torbica
bot – trinaest sati; jedan sat poslijepodne
bota – 1. jedan put, 2. grumen tvrdog jela (primjerice, pure)
botilja – opletana boca koja sadrži 2 do 3 litre
botun – dugme; **puce**
botunada – zadirkivanje; nadmetanje riječima
bovan – poveći kamen koji se može uzeti u ruku i baciti
brabonjak – ovčji ili kozji izmet

bračolet – ukrasna narukvica
bradva – tesarska sjekira široke oštrice; **tesla**
bradviljat – raditi s bradvom
braga – naprava od konopa ili lanca za prekrćavanje tereta
brajo – brat
brana – oruđe za poravnavanje uzorane zemlje; **drljača**
branat – ravnati zemlju nakon oranja
branik – drveni dio mlina
branka – vratnice nogometnog ili rukometnog gola
brankar – vratar u nogometu ili rukometu
brav – **1.** jednogodišnji ovan, **2.** glup muškarac
bravarica – zimska ptica pepeljastog perja koja leti u velikim jatima
bravetina – ovčje meso
brazda – zaorak na njivi
brcnit – dotaknuti
brecanje – tužno, polagano glasanje zvona
brecnit se – **1.** osorno povikati na koga, **2.** trznuti se od straha ili od iznenađenja
brčulet – v. **bračolet**
breculja – velika muha koja glasno zuji
breda – talijanski puškomitraljez
bređa – tužna žena
brekalica – stroj za usitnjavanje žala
brekulja – v. **breculja**
brenza – kočnica
brenzat – zakočiti; zaustaviti
brez – bez
brte – brate
bretela – naramenica
brezobrazno – bezobrazno

bricav – bez dlaka
bricast – v. **bricav**
brig – brijeg; uzvisina
briktaš – novčanik; lisnica; **takujin**;
portafoj; **geltaš**
brilat – **1.** sjati od sreće (odnosi se na ljude), **2.** sjati od glancanja (odnosi se na predmeta)
brile – naočale
briljat – v. **brilat**
brime – teret
brina – nasip
brist – vrsta drveta; brijest
bristovina – brijestovo drvo
briškula – kartaška igra koja se igra talijanskim kartama
britvela – okov na vratima; **očeta**
britvica – mali nož napravljen od roga ili kosti
britulin – džepni nožić na sklapanje
britvulin – v. **britulin**
brizovača – metla od brezovine
brizovina – brezovo drvo
brka – žena sa vidljivim naznakama brkova
brkljača – drvo s puno zaperaka koje služi za miješanje smjese za uštipke
brlja – loša rakija
brljat – **1.** prljati, **2.** loše raditi, **3.** besmisleno pričati
brljezgat – govoriti bezobrazno i glu-po
brljica – nož za guljenje krumpira
brocak – ruksak; **rusak**
brojit – neprestano i uporno govoriti
brokva – **1.** čavao; **čava**, **2.** vrč za vodu
bronhita – bronhitis; upala sluznice bronha
brontulat – zanovijetati; prigovarati; **čangrizat**; **žugat**

bronz – zvono koje se objesi oko vrata krave ili ovce

bronzat – 1. zvoniti bronzon, 2. uporno govoriti

bronzin – posuda za kuhanje od lijevanog željeza

broštulanje – prženje kruha

brstit – 1. jesti lišće s grane (odnosi se na stoku), 2. nesuvislo govoriti

brščan – bršljan; zimzelena biljka penjačica

brte – brate

brtulin – v. **britulin**

brtvulin – v. **britulin**

brujet – jelo od kuhane morske ribe sa začinima

brus – kamen za oštrenje noževa, kosa i drugih alata

bruškandula – jestiva biljka slična šparogi

brušket – postupak slučajnog odabira vađenjem slamki različitih duljina

bruškin – četka

bruštulin – metalna posuda za prženje sirove kave

bruža – igra s kovanicama

brzon – brzo; naglo; hitro

bržola – komad mesa uz životinjsku kralježnicu; **pečenica**

bubac – udarac

bubat – 1. učiti napamet, 2. lupati

bubiko – ženska kratka frizura

publica – malo okruglo krušno pecivo

bubnit – udariti

bubrig – bubreg

bubrižnjak – životinjski bubreg s lojem ili salom

buc – 1. snažno razgrtati, 2. miješati pojmove, 3. mrsiti kosu

bučarda – čekić za obradu kamena

bućkuriš – loše piće bez okusa

budalekat – budaliti; izvoditi gluposti

budzašto – nizašto; najjeftinije; po najnižoj cijeni; u besćenje

bufet – ugostiteljski objekt; gostiona; krčma

bugačica – upijač tinte

buganac – ozeblina koja nastaje od zagrijavanja na vatri nakon smrzavanja

bujel – gumena zračnica na kotaču

bukalin – noćna posuda; **vrčina**

bukara – drvena posuda iz koje se pije vino

bukat – dizati buku

bukin – mali nerazvijeni hrast

buklija – piće (najčešće vino) koje u burači nosi stari svat

buko – mali nabijeni čovjek

bukvica – vojna knjižica

bukvić – jestivi plod bukve koji može izazvati vrtoglavicu

bul – poštanska marka

bula – muslimanska žena u dimijama

bula – v. **bule**

bule – posebna manja balota kojoj igrači nastoje približiti svoje balote

buleta – 1. kazna, 2. poštanska marka

buletin – ceduljica s porukom; potvrda

bulin – v. **bule**

buljit – uporno i napadno gledati

bumba – bomba

bumba – piće, u pravilu alkoholno

bumbak – pamuk; vata

bumbardirat – bombardirati

bumbat – jako se širiti

bumbit – piti alkohol

bumbiz – izbijanje balote balotom udarcem iz zraka

bumbizavanje – v. **bumbiz**

bunja – 1. šupljina u zidu, kamenu ili drvetu, 2. obrađeni kamen za oblaganje zidova, 3. rupa u zemlji u igri franja

bunjada – 1. grubo isklesani kamen, 2. postupak grube obrade kamena

bunjika – zeljasti korov otrovna ploda

buraća – kožna kesa koja drži oko tri litre i u kojoj stari svat nosi vino

bureća – v. **buraća**

buretalo – sprava za čišćenje žita

burgija – svrdlo

burgijat – 1. bušiti svrdlom, 2. raditi nepodopštine

burin – sjeveroistočni vjetar slabije snage

burljanje – 1. miješanje svega i svačega, 2. kruljenje (primjerice, crijeva)

burmala – bačvica u kojoj stoji rakija

bus – žbun; grm

busen – komad zemlje iskopan zajedno s travom

busija – 1. zasjeda, 2. zemljani zaklon

bušt – dugme presvučeno tkaninom

bušta – koverta za novac

buština – 1. starinska ženska potkošulja, 2. starinski grudnjak

bušula – komadić drveta s mekanom jezgrom koji se koristi u lovu ptica pjevica i u koji se zabija baketina

butiga – trgovina; **dućan**

butlast – velikih debelih obraza

buva – buha

buvač – crna baja, štetočina na kupusu

buvara – zatvor; **aps**; **bajbuk**; **ćuza**; **katabuj**; **prdekana**; **pržun**

buzdovandžija – jedan od dvojice alkarskih momaka koji nose buzdovane

buzoran – muškarac koji voli muškarce

buža – rupa na zidu kroz koju se vidi

bužara – termofor

bužat – bušiti

C

cablo – stablo
caka – staklo
caka – dosjetka; vic
caklar – staklar
caklarija – stakleno posuđe
caklenina – stakleno posuđe
caklit se – sjajiti se poput stakla
caklo – v. **caka**
cako – paran broj
cakum-pakum – savršeno; potpuno, detaljno
cajkan – policajac
cajko – v. **cajkan**
cancarele – domaća tjestenina za juhu od umućenih jaja i brašna
catara – saonica
catare – drveni umetak za proširenje drvenih zaprežnih kola
cavata – cipela; **postola**
ceca – rub
cecat – cimati; ljuljati
ceker – pletena torba s ručkom za nošenje namirnica
cekin – 1. novac, 2. simbol zdravlja
cenat – centimetar
cenca – v. **ceca**
cencat – v. **cecat**
cendalj – pojas u narodnoj nošnji
cendrat – bezrazložno plakati; bezrazložno cmizdriti
cendrav – plačljiv; cmizdrav
cendrava – plačljiva; cmizdrava
cendravo – plačljivo; cmizdravo
cenit se – grcati u smijehu ili plaču
centilena – svijeća
centrafor – centarfor; središnji napadač u nogometu

centropetica – dio goveđe tripe koji izgledom podsjeća na malu knjigu
centura – platneni opasač za odjevne predmete (najčešće za kapute, balonce i ogrtače)
cer – ten; put
cerešpanja – tamnocrveni vosak za pečaćenje pisama
ceret – uteg koji se stavlja na bolno mjesto
cerit se – smijati se podrugljivo; smijati se uz grimasu
cerlik – smijeh
ciblanje – pjev mlade ptice
cibok – vrsta bijelog grožđa velikog zrna
cic – vrsta platna sličnog viskozi
ciciban – vrsta ptice pjevice
cicija – škrtac
cici-mici – lizalica
cicindra – vrsta koštunjavog voća; **žižula**
cicka – dio starog rudarskog vagona
cicvara – usoljeni skorup i mast rasto-pljeni u tavi uz dodatak kukuruznog brašna
cidit – propuštati kroz cjediljku ili krpu zbog odvajanja tekućine od krute tvari
cigalin – produžetak za pušenje cigareta (najčešće od smokvina drveta)
ciganit – cjenkati se oko sitne svote
cigašpic – v. **cigalin**
cigla – crijep; tanka ili utorena krovna opeka
cijuknit – umrijeti
cik – tik; uz; pokraj; blizu

cik-cak – 1. vrsta boda u šivanju, 2. kretanje sa stalnim promjenama smjera

cikat – približiti do dodira (primjerice, balotu bulinu)

cikilj – dražica; klitoris; **sikilj**

ciknit – napući

ciknit – v. **cijuknit**

cikorija – biljka čiji samljeveni prženi korijen služi kao nadomjestak crne kave; žućenica; vodopija

cikvantin – stari domaći kukuruz malog klipa od čijeg se sitnog zrna prže kokice; **ćikvantin**

cil – cio; potpun

cilac – 1. tvrdi, cjeloviti, netaknuti kamen, 2. neugaženi snijeg

cilcat – v. **cil**

cilica – neobrađena zemlja

cima – stabljika s lišćem krumpira ili nekog drugog povrća

cimat – 1. povlačiti pokrećući lijevo-desno, 2. varati; zezati

cimenat – cement

cimer – šupljikavi željezni dio pluga

cimentat – betonirati

cimentin – metalna bukara

cimigrina – lijepa, plačljiva, sitna curica

cina – cijena

cingul – privjesak

cinija – ukrasna biljka raznobojnih cvjetova

cinije – jeftinije

cinkat – izdavati

cinkat se – cjenkati se; pogađati se oko cijene

cinkve – pet u igri mure

cinkuš – malo crkveno zvono

cinkvina – manji dobitak u tomboli (pet izvučenih brojeva iz istog reda)

cintarat – opširno, nesuvislo i dosadno govoriti

cintare – usna harmonika

cipac – štap za mlaćenje žita

cipadur – grub nogometaš

cipak – potkoljenična ljudska kost; **ci-
vanica**

cipanica – komad drva za ogrjev

cipat – 1. cijepati; udarcima sjekire uzdužno rastavljati drvo, 2. u nogometu udarati protivnika kopačkom u potkoljenicu

cipidlačit – gledati na sitnice

cipidlaka – sitničava osoba

ciplja – komad drva za loženje

cirkular – kružna pila

citka – cjediljka

citron – limun

civanica – potkoljenična ljudska kost; **cipak**

civare – drvena naprava sa dva drvena kolca učvršćena s nekoliko poprječnih dasaka za prenošenje tereta u dvoje

civikat – stočni certifikat

cmizdrit – plakati

cok – 1. odeblji okruglasti komad drveta, 2. donji istaknuti dio kućnog zida
cokule – teške cipele (često potkovane čavlima)

col – palac; mjera za duljinu (oko 2,5 cm)

colat – šepati

colo – čovjek koji šepa; hrom čovjek

colj – minimalni novčani iznos

cona – figura koja se ruši u kuglanju; čunj

conera – kuglana

conkulasto – nepravilno okruglo

copanj – drveni kolac koji se stavlja na bok kara prilikom prijevoza slame ili kukuruzovine

coprnjica – svadljiva žena; vještica
cotat – v. **colat**
coto – v. **colo**
crip – crijep; tanka ili utorena opeka;
cigla
cripnja – glinena posuda ispod koje se peče kruh; **peka**
cripulja – v. **cripnja**
crivo – crijevo
crkavica – **1.** neznatna novčana plaća ili naknada, **2.** naziv za smrtonosnu stočnu bolest
crkavica – v. **crkavica**
crkovna – crkvena (primjerice, zemlja ili pjesma)
crkmit – **1.** pogrdno, umrijeti, **2.** izne-moći, **3.** prestati s radom; pokvariti se
crkvina – trava malog lista koja raste između stijena koja je nekada služila za pranje posuđa
crljen – crven; rumen
crljenak – vrsta vinove loze maloga grozda s velikim zrnima
crljenica – crvena zemlja
crnina – crna odjeća kojom se iskazu-je žalost
crnostrig – zmija otrovnica (vrsta po-skoka)
crtalo – željezna vodilica na plugu
crtidela – igra skakutanja na jednoj nozi po kredom ocrtanom betonu;
zoga
crvenguza – vrsta ptice
crvenkapa – starinska sinjska crvena kapa s resicama
cuca – dječja duda
cucac – **1.** sisati, **2.** piti alkoholna pića
cucavo – kratko
cucuga – žena koja se skriva kad puši ci-garetu
cuf – čuperak kose iznad čela

cug – jedan ili više uzastopnih gutljaja iz boce
cukar – šećer
cukarijera – posuda za šećer
cukarin – **1.** bombon, **2.** vrsta cvijeća
cukarzorz – slatko od prženog šećera i badema
cuko – pas; **ćuko**
cukrijaš – loše vino napravljeno s puno vode i šećera
cukun – blesan
culja – ljuljačka
cunca – iscjedak iz nosa
cunjat – **1.** lutati, **2.** spavati
curak – tanak mlaz vode
curcin – domaća patuljasta kokoš
curik – unatrag
curit – lagano teći
curovat – živjeti kao cura
cursko – koje pripada curi; djevojačko
cvanjcik – **1.** sitniš; dvadesetica, **2.** simbol dobrog zdravlja
cveka – metalni klin na potplati cipela ili čizama
cvikat – **1.** presijecati, **2.** odavati; izda-vati, **3.** bojati se
cvike – naočale
cvikeri – v. **cvike**
cvicange – kliješta za rezanje žice
cvičar – cvječar; čovjek koji se bavi cvječarstvom
cvičara – cvječarnica; mjesto na koje-mu se prodaje cvijeće
cvikcange – v. **cvicange**
cvit – **1.** cvijet, **2.** rakija
cvitat – **1.** cvjetati; cvasti; biti u stanju izrastanja cvijeta **2.** sjati od zadovolj-stva
cvitnica – zadnja nedjelja pred uskrs
cvrcin – domaća patuljasta kokoš
cvrknut – lagano napit

Č

čabar – veliki drveni kotao za pečenje rakije

čabrun – nosiva drvena krovna greda; **mertek**

čačak – ručka na **kosištu kose**

čador – šator

čađara – mala kuća; **potleušica**

čagalj – smrznuta gruda zemlje

čakarast – napadno raznobojan; šaren

čakija – džepni preklopni nož

čakmak – kresivo za vatru

čakšire – uske vunene muške hlače od koljena do gležnja koje se uvlače u čizme

čalabrcnit – pojesti na brzinu

čalabrčak – sitan zalogaj

čalanje – nadmetanje (najčešće oko hrane)

čale – naočale

čamit – **1.** samovati u tjeskobi, **2.** pro-siti

čampa-lampa – krađa

čampara – dio konjske orme

čampare – **1.** životinjske kandže, **2.** veliki nokti u čovjeka

čampre – v. **čampare**

čančorit – uporno i dosadno govorom iskazivati nezadovoljstvo

čandrat – šarati; škrabati; pisati ili crtati bez smisla

čandrljat – v. **čandrat**

čarljat – v. **čandrat**

čangrizalo – onaj koji stalno zanovijeta i prigovara; **žugeljivac**

čangrizat – zanovijetati; prigovarati;

brontulat; **žugat**

čanjak – drvena zdjela iz koje ukućani zajedno jedu

čapat – uhvatiti; ugrabiti

čapit – v. **čapat**

čapkun – **1.** vragolan, **2.** konj brza hoda

čapljast – izdužene figure i tankih nogu

čaranje – **1.** šaranje; pisanje ili crtanje bez smisla, **2.** vračanje; proricanje budućnosti; čitanje sudbine; **gatanje**

čarica – dobra volja; zadovoljstvo

časkon – načas; začas; za tren

čatit – glasno govoriti

čatrnja – bunar za kišnicu

čauš – zabavljač u svatovima

čava – čavao; **brokva**

čavakuća – ljekovita biljka koja raste na krovovima

čavalduša – velika igla za debeli vuneni konac

čavka – brbljava ženska osoba

čekrk – **1.** dio ručnog mlinca za kavu, **2.** željezni kolut za crpljenje vode iz bunara, **3.** vitlo općenito

čela – pčela

čelenka – bijela perjanica na alkar-skom kalpaku; **penača**

čelinjak – pčelinjak

čelo – čovjek bez kose; čovjek izrazito visoka i široka čela

čelonja – v. **čelo**

čeljad – ljudi

čeljade – osoba

čemer – siromaštvo; bijeda

čemerika – otrovna biljka gorkog okusa

čemušat – trgati potezanjem; **perušat**

čenger – metalni držač na koji se za zadnje noge vješa zaklana svinja

čep – zatvarač otvora na bačvi ili nekoj drugoj posudi za tekućinu; **tapun**
čepanje – parenje peradi
čepina – platneni čep za vučiju
čepkanje – prekapanje; prebiranje; kopkanje
čeprljanje – grebanje noktima
čeprljin – zanovijetalo; brbljavac
čepušanje – 1. tuča pijevaca, 2. naguravanje ljudi
čerak – četvrtina zaklane životinje
čerečenje – komadanje zaklane životinje
čeranj – tavan na kojem se suši meso; **šufit**
čeren – v. **čeranj**
čerim – v. **čeranj**
česla – krunica
česma – izvor; fontana
češa – bolest češanja; **šuga**
češagija – metalna četka za timarenje konja
češalj – pobjede u četiri uzastopna dijeljenja briškule
češanj – dio glavice bijelog luka
četverica – igraća karta s brojem 4 u talijanskim kartama
četvorica – v. **četverica**
četvorka – v. **četverica**
čevrtaljka – drvena naprava koja okretanjem proizvodi zvuk
čevuljica – grozdić otkinut s pravog grozda
čibuk – cijev lule; kamiš
čibučenje – pušenje
čičav – kovrčave kose; **kudrav**; **ricast**
čičat – čičati; glasati se piskavim glasom
čičipola – 1. osoba koja čiči, 2. noćni zrikavac

čičit – v. **čičat**
čifut – škrtac; lihvar; zelenaš
čikara – šalica; **čikara**
čika – opušak; **ćika**
čikolada – čokolada
čikolata – v. **čikolada**
čilaš – šareni, pjegavi konj
čimavica – 1. stjenica, 2. dosadna osoba
čimovica – v. **čimavica**
čipo – kratko; **nedovoljno**
čiviluk – brokva zabijena u zid koja služi kao vješalica
čmrčit – glasno disati kroz začepljen nos
Čoja – alkarsko natjecanje dan uoči Alke
čojan – izrađen od čoje
čoka – smrdljivi duhan
čokalj – kruškolika bočica za rakiju
čokanj – v. **čokalj**
čoketa – vrsta malih cvjetova ugodna mirisa
čokle – mlado govedo (između teleta i juneta)
čolamina – velika duga kost
čorape – starinske kratke izvezene čarape
čovičak – čovječuljak; čovjek niska rasta
čovik – čovjek
čučavac – tip nužnika u kojem se nužda obavlja čučeci
čudo – mnogo; puno
čuj – poslušaj
čuka – brdo; uzvisina
čukovac – zviždaljka od jasenova drveta
čula – hrpa nečega; **ćula**
čuna – muški spolni organ; **obišenjak**

čunčara – pogrdan izraz za ženu neprilična izgleda i ponašanja

čunjak – dio seljačkog tkalačkog stana

čunjka – **1.** dio glave čovjeka ili životinje koji obuhvaća nos i usta; **šunjka**,

2. poznata osoba; **šunjka**

čupanica – neobrađena vuna

čupat – **1.** povlačiti za kosu ili za uši,

2. vaditi biljke iz zemlje

čupavac – starinska pletena marama

čupica – broš

čurak – okrugli bijeli kruh ukrašen pletenicama koji na sredini ima ispupčenje

čut se – smrdjeti; **davat**

čuvaj – bježi; odmakni se

čvačak – v. **čačak**

čvilja – prišt

čvoka – kvrga na glavi

čvokat – udarati prstom po glavi

čvrčak – cvrčak

čvrčanje – zvuk prženja

čvrknit – ispeći izvana; ispeći po površini; malo ispeći

čvrljak – **1.** čvarak; **žmara**, **2.** čvorak; ptica pjevica i selica

Ć

ćaća – otac

ćaknut – luckast

ćakan – v. **ćako**

ćako – otac od milja

ćaknut – sulud; bez zdrave pameti

ćakula – **1.** brbljanje; govorkanje, **2.** glasila

ćale – naočale; **oćale**

ćalin – naočale s jednim staklom;

oćalin

ćapadur – vrsta dlijeta (najčešće za obradu kamena)

ćapadurka – v. **ćapadur**

ćapat – **1.** zgrabiti; uhvatiti, **2.** ukrasti

ćapit – v. **ćapat**

ćaporak – pletenica

ćar – zarada od trgovine; korist; dobitak

ćaran – dobra raspoloženja; vedra duha; veseo

ćarica – dobro raspoloženje; vedrina duha; veselost

ćarlijat – lagano puhati

ćarno – vedro (odnosi se na nebo)

ćasa – zemljana ili bakrena zdjela iz koje se može jesti i piti

ćatit – glasno govoriti

ćato – pisar

ćeif – volja; želja

ćela – gornji dio glave bez kose

ćelenka – v. **ćela**

ćelinka – v. **ćela**

ćemer – zidni luk; svod; **volat**

ćemernica – glavna, nosiva stijena u svodu

ćelar – kamena poljska kućica

ćepenak – potkrovlje s prozorčićem

ćer – kći

ćerce – izraz obraćanja kćeri

ćerdat – rasipno trošiti

ćeretuša – žena sklona ćakulama; **ćakulona**

ćesma – gornji dio čarape

ćeser – mali mašklin

ćiba – krletka

ćibun – velika ćiba u kojoj obitava više ptica

ćićav – kovrčave kose; **ricast**

ćićiti – **1.** sporo rasti, **2.** sporo gorjeti

ćika – opušak; **ćika**

ćikara – porculanska šalica; **ćikara**

ćiket – svitak dinamita

ćikopelnica – pepeljara

ćikvantin – stari domaći kukuruz malog klipa od čijeg se sitnog zrna prže kokice; **cikvantin**

ćimulica – mali kupus

Ćipa – Stipe; Stipan; Stjepan

ćipat – štipati

ćipo – kratko; nedostatno

ćirak – rupica kroz koju se tajno gleda

ćiribake – stare žene koje ćire kroz prozore

ćirit – tajno gledati kroz neku rupicu

ćirka – svijeća sa slabim osvjetljenjem

ćišno – sitno; maleno

ćitaba – pisana isprava

ćiverica – glava

ćoka – prsti skupljeni na način da im se jagodice dodiruju

ćokat – ključati

ćoketat – razgovarati

ćolda – velika igra za šivanje

ćorav – slabovidan

ćorda – zakrivljena sablja

ćorica – **1.** voštana svijeća slabog sjaja, **2.** svijeća petrolejka slabog sjaja

ćorka – **1.** zatvor, **2.** slabovidna ženska osoba

ćoro – slabovidan čovjek

ćoso – muškarac bez dlaka

ćoša – ćošak; kut

ćoškar – pogrđan naziv za ljude iz varoša

ćućevito – sitno; maleno

ćućit – čučati

ćućurin – vrsta ptice

ćuka – oruđe za odlamanje kamena

ćuknut – **1.** pijan, **2.** šašav

ćuko – pas; **cuko**

ćula – gomila nečega; **čula**

ćulit – **1.** dugo stajati na jednom mjestu, **2.** namještati što na gomilu

ćumez – mala neuredna prostorija

ćurak – svatovski bijeli kruh s izbočinama (sisama)

ćurlijat – v. **ćarlijat**

ćurlik – glasanje ćuka

ćurnit se – oporaviti se; ojačati; udebljati se

ćuskija – metalna poluga

ćuš – uzvik kojim se tjera magarac

ćuška – šamar

ćutit – osjećati

ćutuk – blesav čovjek; **tudum**

ćuv – dašak (u pravilu, vjetra)

ćuza – zatvor; **aps**; **bajbuk**; **buvara**; **katabuj**; **prdekana**; **pržun**

ćuža – magarac

ćuže – na leđima

ćužit – nositi na leđima

D

- dabi** – barem
dabogda – dao bog
dadijat – čuvati i zabavljati dijete
dagara – posuda za žeravicu; lugara
dajder – 1. daj mi; dodaj, 2. hajde; kreni
dakuće – nego što; naravno da hoće
dalagan – kratak sukneni kaput bez postave
dalamit – dinamit
damaškinja – alkarska sablja iskovana od čelika
danguba – 1. beskorisno trošenje vremena, 2. besposličar
danimice – svakodnevno
daragat – temeljito čistiti
dar-mar – metež; pomutnja; nered; zbrka
dasa – zgodan čovjek; ljudina
dašta – nego što; dakako
dat – dati; predati
davat – smrdjeti; **čut se**
debelina – debljina; ugojenost; gojaznost
deboto – skoro; gotovo da; gotovo pa; umalo; zamalo
debul – slab; gladan
debuleca – opća slabost; izgadnjelost
dec – decilitar
deder – hajde; uzmi
defakto – u stvari; stvarno; zapravo
degenek – veliki debeli štap
degenčit – tući; batinati
dek – dekagram
deka – 1. vuneni pokrivač, 2. betonska ploča koja pokriva kat kuće
dekapoto – posve; skroz; potpuno
dekat – tući; mlatiti
dekot – biljni sirup protiv prehlade
delamit – v. **dalamit**
demeškinja – v. **damaškinja**
domijana – opletena staklena boca s ručkom
demižana – v. **demijana**
demode – izvan mode; staromodno
dentjera – zubna proteza
depeša – poruka
depožat – 1. spremište za vodu, 2. crna jama
derat – 1. nožem skidati kožu s ubijene životinje, 2. upotrebom trošiti odjeću ili obuću, 3. trgati; parati, 4. tući nečim u nešto
derat se – vikati prodornim glasom; govoriti glasnije nego što je potrebno
derčina – jako, tvrdo i oporo vino
derle – nedorasla osoba; nezrela osoba; premlada osoba
dernek – pučko veselje
dernit – jako udariti
dernjava – vika
despotuša – stroga gazdarica
dešenj – uzorak kojim se služi krojač pri krojenju odjeće
dešenjat – 1. preurediti, 2. odobriti
dešperan – razočaran; potišten; očajan
dešperancija – razočaranje; potištenost; očaj
dešpet – inat; prkos
deštrigat – pospremiti; urediti; rasprijeti
deverat – 1. razgovarati, 2. izdržavati; trpjeti; trajati

devetak – patrona sa 9 zrna krupne sačme

devetica – devet snopova žita postavljenih na njivi

devetnica – devetodnevna molitva

devorija – stranci; došljaci; ljudi iz udaljenih sela

devorijat – postojano podnositi teškoće; trpjeti; **durat**

dežbjego – ukrivo; ukoso; nakrivo

dežgracija – nezgoda; nesreća

di – gdje

dibidus – potpuno; skroz

dićeš – gdje ideš; kamo ideš

dičinje – dječje

did – 1. očevo ili majčino otac, 2. ženino otac, 3. starac, 4. maškara s ovčjom mješinom na glavi

didak – perunika; iris

didovina – 1. baština, 2. obiteljsko imanje koje se prenosi s koljena na koljeno

digdi – ponegdje

digod – ponekad

digot – v. **digod**

dihung – mali gumeni, plastični ili metalni обруč koji se postavlja na spoju cijevi za sprječavanje slučajnog istjecanja tekućine ili plina; brtva, brtvilo

dika – ponos; osjećaj časti i dostojanstva

dikoji – poneki

dilbenik – suvlasnik; dionik

dilber – dragan; ljepotan; ljubavnik; osvajač

diljat – nožem rezati drvo; rezbariti

diljenik – v. **dilbenik**

diljka – starinska duga puška koju nose alkarski momci

dim – domaćinstvo; kuća

dimiškinja – v. **damaškinja**

dimit – bježati

dinare – boja u talijanskim kartama

dinja – lubenica

diple – narodni drveni puhački glazbeni instrument

diplit – 1. svirati diple, 2. uporno govoriti bez predaha

dirinčit – teško raditi

diš – kuda ideš; gdje ideš

diškorca – nesklad u pjevanju

dišpar – neparan broj

dišperancija – v. **dešperancija**

dišpet – v. **dešpet**

dite – dijete

ditelina – djetelina

ditinjast – djetinjast

ditinjstvo – djetinjstvo

ditrimenski – ljutito; bijesno

divac – djevac; muškarac bez seksualnoga iskustva

divanit – razgovarati; govoriti

divenica – kobasica od svinjske krvi i kukuruznog brašna; **kulenica**

diver – djever; mužev brat

divertimenat – provod

diveruša – djeveruša; djevojka koja prati mladu na vjenčanje

divica – djevica; nevina djevojka; djevojka bez seksualnog iskustva

divka – zamjena za kavu; žitna kavovina

divljaka – samonikla necijepljena voćka

dizgini – konjske uzde

dižva – drvena posuda za mlijeko

dilito – dlijeto; rezbarsko oruđe; **lito**

dilitašce – posebno dlijeto za izradu opalnaka

do – dva u igri mure

dobanzat – slučajno doći; dolutati; doškitati

dobasat – lutajući doći nekamo; dolutati
dobasrljat – doći spitičući se
dobavit – 1. dohvatiti, 2. nabaviti
doboga – vrlo; jako; silno
dobošica – vrsta torte
dočić – mala kraška udolina
doć – doći; stići
doćukat – potajno doznati
dodijati – dosaditi
dodit – dotaknuti
dodvorit se – dopasti se; ulizati se
doguz – kratki sukneni kaput (do ispod pasa)
doguzat se – lijeno se dovući
dojedan – svi do jednoga
dojni – donji
dojučešnji – dojučerašnji
doklen – dokle; do kada
dokon – zadovoljno besposlen
doktur – liječnik; likar
dola – dolac; mala krška udolina
dolagan – v. **dalagan**
dolama – duga kaput (do koljena) kojega nose sinjski alkari
dolamica – kratka dolama (do pasa) koju nosi alkarski alajčauš
dolće-garbo – vrsta jela slatkasto kiselkastog okusa koje se najčešće priprema od janjeće jetrice
doletit – brzo doći
doli – dolje; ispod; niže
dolibit se – došuljati se
dolika – v. **doli**
dolikare – v. **doli**
dolivat – dolijevati; dodavati tekućinu; još lijevati ondje gdje je već uliveno; lijevanjem dodavati koliko se još želi ili koliko je potrebno
domarac – domaća tradicionalna osoba

domećat – dodavati; nadopunjavati
domijana – v. **demijana**
domižana – v. **demijana**
domirit – dodati do mjere; dodati koliko je potrebno
donde – do nekog mjesta
donit – donijeti
donle – v. **donde**
donlen – v. **donde**
donjak – donji mlinski kamen
dopjet – dvostruki pucanj
dopjun – debeli dio goveđe tripe
doramak – uski ženski prsluk
dorat – konj mrke boje
dormit – dugo spavati
dositit se – dosjetiti se
dospit – 1. doći na neko mjesto, 2. napraviti nešto u određenom roku
dostegnjače – ženske čarape do stegana
dostrit se – domoći se; uhvatiti se
doša – došao
dota – imovina koju žena u brak donosi mužu; miraz; **prćija**
dotarica – cura (u pravilu bez braće) s velikom dotom
doteć – biti dovoljno
doti – do
dotle – dotud; do tog mjesta
dotlen – v. **dotle**
dotrat – dopremiti
dotrina – vjeronauk
dotupit – razuman; pametan
dotur – v. **doktur**
dovabiti – domamiti; dozvati; privući
dovatit – 1. dohvatiti, 2. dodati, 3. udariti
dovezat – dosađivati; gnjaviti
dovi – duhovi
dovidova – doviđenja

dovle – do ovog mjesta
dovlen – v. **dovle**
doža – određena količina neke tvari u kuhanju
drača – bodljikavo raslinje; trnje
draga – udolina
dragost – 1. milina; razdraganost, 2. osobina onoga koji je drag; svojstvo onoga što je drago
dragušica – bodljikava jestiva zeljasta biljka mesnatih cvjetnih glavica; artičoka
draknut – koji odudara od pravila ponašanja; sulud; luckast
drap – vrsta boje; boja pijeska
drčajina – nestašna djeca; dječurlija
drčina – v. **drčajina**
drčat – drhtati; tresti se od hladnoće ili uzbuđenja
drčavica – drhtavica
drebang – tokarski stol
dreca – vrsta peciva u obliku pletenice; **pletenica**
dreljit – glasati se jakim glasom; galamiti; vikati
дреса – v. **dreca**
dricat – učiniti ravnim; izravnati; ispraviti
drim – stanje između budnosti i spavanja
drimat – drijemati; spavati mekim snom
drimež – v. **drim**
drinjina – drenov plod; mala crvena bobica kiselo-kasto oporog okusa (od nje se pripravlja sok, čaj i marmelada)
drin – drijen; dren; rod listopadnog sitnijeg drveća ili krupnijeg grmlja crvenoga ploda od kojeg se prave sok, marmelada i rakija

drinovača – 1. rakija od drena, 2. šiba od drena
drinovina – drenovo drvo
drišit – odvezivati čvor
drito – ravno; pravo; izravno
drle – v. **derle**
drljača – oruđe za poravnavanje uzorane zemlje; **brana**
drljanje – obrađivanje zemlje drljačom
drljat – 1. ravnati ili sitniti zemlju drljačom, 2. nešto raditi nespretno i nekorisno
drlje – osoba kojoj oči gledaju u smjerovima koji se razilaze; razroka osoba
drmnit – 1. jako udariti, 2. ukrasti, 3. brzo popiti
drndakanje – treskanje u vožnji
drob – trbuh; **krcija**
drobčić – mali trbuh
drobina – veliki trbuh
drop – ostatak nakon gnječenja i cijeđenja grožđa
dropčić – v. **drobčić**
dropulja – rakija od dropa
drpanje – pipanje muškarca i žene
drpit – ukrasti
drsati – tresti
drtesina – dosadno dijete; dijete koje u tom trenutku smeta
drug – suigrač u briškuli, trešet, trijumfu i koncini
druga – prijateljica
drugdi – na nekom drugom mjestu
drugizi – drugi; ostali
drugovačije – drugačije
drvenica – drvena konstrukcija koja spaja prednji i stražnji dio samara
držalica – dio alata koji se drži u ruci
dubač – alat za dubljenje drvenih žlica
dubit – 1. stajati uspravno, 2. udubljavati upotrebom prikladnog oštrog alata

dućan – 1. prodavaonica; trgovina;
butiga, 2. prorez na hlačama
dudlit – dudlati; sisati
dudučit – obilno piti alkoholna pića
duduk – glupan; budala
duga – jedna od dasaka od kojih je sastavljena bačva
dugovit – duga vijeka
duja – karta s brojem dva u talijanskim kartama
dulagan – v. **dalagan**
dumat – razmišljati
dunda – namještač alke
dunkel – ukopana prostorija s proskom koja je služila kao ratno sklonište
duperat – 1. koristiti; upotrebljavati, 2. brinuti se za nekoga; pomagati; služiti
dupkon – potpuno; do vrha
duplac – krupan, razvijen, širok čovjek

duplo – dvostruko
durakanje – ritanje krave ili kobile
durat – 1. postojano podnositi teškoće; trpjeti, **devorijat**, 2. izdržavati trošenje od uporabe; trajati
durećan – trajan
durmit – v. **dormit**
dušit – gušiti; daviti
dutica – zakrpa
duv – duh
duvan – duhan
duzina – cjelina od dvanaest komada nečega (najčešće jaja ili žaba)
dvajspeta – trica i duja iste boje u trešetu
dvi – dvije
dvizica – dvogodišnja ovca ili koza
dvocivka – lovačka puška
dvorit – posluživati
dvornjača – vrsta korova

DŽ

džabalebaroš – lijenčina; gotovan

džabaluk – jeftinoća

džabana – streljivo

džabe – besplatno; **badava**; **mukte**

džada – 1. bježanje, 2. cesta; put

džebe – metalne ploče na ječermama

džeferdar – starinska duga puška kremenjača bogato ukrašenog kundaka

džeparica – kratka puška koja se nosi za pasom

dževerdan – v. **džeferdar**

džimice – hitro; živo

džigarica – džigerica; jetra

džukac – pas

džumbus – nered

Đ

đak – učenik
đakonija – poslastica
đardin – park; gradski vrt
đava – sotona
đavlica – vragolasta žena
đavlekat – stalno spominjati đavla
đelat – sladoled
đelož – ljubomoran
đeložija – ljubomora
đem – metalna pregača na uzdi koja se stavlja konju u usta
đenaštika – gimnastika
đendar – žandar
đenepar – balkonsko cvijeće crvene, roze ili bijele boje koje se uzgaja u pitarima
đentil – nježan; slab; **žentil**
đeram – naprava za vađenje vode iz bunara
đerdan – ogrlica koja je dio narodne nošnje
đeš – gips
đevrek – čvrsti krug od tkanine koji su žene stavljale na glavu i na njemu nosile teret; **špara**
đezva – metalna posuda za kuhanje kave; **kavara**; **koguma**
đija – uzvik tjeranja konja
đikan – muškarac primitivnog ponašanja
đilet – prsluk; dio odjeće bez rukava koji se nosi iznad košulje i ispod sako

điletin – v. **đilet**
đinđe – **1.** naušnice, **2.** svaki pretjeran i manje vrijedan nakit; bižuterija
đinđuve – v. **đinđe**
đipat – skakati
đir – **1.** dio zaprežnih kola, **2.** kratka šetnja ili vožnja u krug
đirat – hodati ili se voziti u krug
đirandule – željezni predmet kojim se zatvaraju škure
đisnit – naglo se trgnuti
đita – šetnja
đogara – krupna žena
đomeštar – geometar; **mirač**
đon – donji dio cipele
đotluk – gornji stražnji dio hlača od pasa do stražnjice; **oguzina**
đubar – **1.** stajski gnoj, **2.** ono što ništa ne vrijedi; smeće **3.** loša, karakterno bezvrijedna osoba; ološ
đuđan – čagalj
đuđul – ruža
đuđbek – ukrasna kugla na prsima al-karskog konja
đuđbus – nered
đuđgum – bakreni vrč za vodu
đuđvidalo – čovjek koji stalno negdje hoda
đuđsat – nespretno hodati
đuđskat – plesati
đuđture – sve zajedno; sve skupa
đuđvegija – mladoženja

E

ebete – priglup

edek – trofejni konj u alkarskoj povorci

eks – ispiti odjednom sadržaj čaše do kraja; naiskap

ekspreks – brže-bolje

ekser – veliki ručno kovani čavao

enga – kršna cura ili žena koja ide po dotu; **diveruša**

engija – v. **enga**

engir – dio uređaja za podizanje mlin-skog kamena

engirača – daska na podu mlinice

entre – jelo i piće uoči velike gozbe

ered – **1.** potomstvo; loza, **2.** onaj koji baštini imovinu; nasljednik

erenda – **1.** nepristupačno zemljište, **2.** tavan; **šufit**

erlav – kojemu oči gledaju u suprotnim smjerovima; razrok

erleša – čovjek kojemu oči gledaju u suprotnim smjerovima; razrok čovjek

erodrom – aerodrom

eše – v. **ešelebe**

ešelebe – krivo; koso

eto na – vidiš

eto ti – uzmi

evala – **1.** uzvik pohvale; tako je; bravo; svaka čast, **2.** pozdrav među vršnjacima i prijateljima koji se često viđaju

F

faca – 1. lice, 2. važna osoba

faćkanje – udvaranje; šarmiranje; nabacivanje

faganel – ptica pjevica smeđih leđa i bjelkastog trbuha

fagoti – prtljaga

fah – specijalnost; uža struka

fajer – vatra

fajercak – upaljač; **vajercak**

fajrunt – kraj radnog vremena u gostioni

fajtun – konjska dvokolica

fakin – onaj koji radi sitne nepodopštine; mangup; **berekin**

fala – hvala; **vala**

falda – nabor na haljini ili zavjesi; **pjeta**

falinga – 1. pogreška, 2. mana

falit – 1. nedostajati, 2. pogriješiti; promašiti

falit – hvaliti

falš – prijetvoran; neiskren

falšo – 1. krivotvoreno, 2. prijetvorno; neiskreno

falšona – prijetvorna i neiskrena žena

falšon – mesarska sjekira

faljen – hvaljen

fanat – igrača karta s brojem 11 u talijanskim kartama

fanga – manja zidarska posuda s drvenom ručkom

fangla – v. **fanga**

fanta – v. **fanat**

fanto – v. **fanat**

farabut – onaj koji je na simpatičan način spreman na razne nevaljalštine

faraonka – vrsta kokoši

farba – 1. boja, 2. neistina; laž

farbat – 1. bojati, 2. govoriti neistinu; lagati

fasovat – 1. dobiti zasluženost; sljedovati ono što koga pripada, 2. biti kažnjen

fasung – sljedovanje; određena količina hrane ili nečeg drugog što se stalno dobiva

fatala – hvatala; dječja igra hvatanja; vatala

fataliber – vrsta dječje igre hvatanja

fatat – 1. uzimati rukama, 2. loviti, 3. obuzimati

fatureta – dodatni posao uz redovito zaposlenje

faul – prekršaj pravila u sportu

fave – bobići; mali okruglasti slatkiši od prženih badema

fažanavanje – način pripreme jela od divljači

fažol – grah; **gra**

fažolet – v. **fažol**

feca – vinski talog koji se skuplja na dnu bačve; **veca**

feder – opruga

feder-šajba – elastična metalna podloška

fela – vrsta; **vela**

felcada – pokrivač za krevet

feler – greška; mana

felga – metalni dio automobilskog kola

feličan – s greškom

felš – efe; udarac kojim lopta dobiva rotaciju

fen – električni aparat za sušenje kose

ferata – 1. vlak koji je nekada vozio od Sinja do Splita i natrag, 2. vlak; željeznica, 3. lokomotiva

feratjer – željezničar
feratutma – zbrka; gužva; metež; strka
ferijada – željezna zaštita na prozorima
ferije – školski praznici
ferit – sinuti; doći; pasti na pamet
ferma – 1. stav u kojem pas opaža divljač prije nego što je podigne, 2. pozornost općenito
fermat – zaustaviti
fermativ – graničnik
ferše – dječje kozice; **varičele**
fertik – dosta; gotovo
fešta – proslava; svečanost; veselje
feta – kriška (primjerice, kruha)
fetivi – koji je od starine; pravi; izvorni
fibra – visoka tjelesna temperatura
fidelini – vrsta tjestenine; **gužvara**
figa – palac provučen između kažiprsta i srednjaka u znak poruge ili odbijanja; smokva; šipak
figurat – lijepo izgledati; ostavljati dojam; biti privlačan oku; biti skladan
figurin – časopis s modnim uzorcima; modni žurnal
fijolica – ljubičica; **ljubica**
filanac – kontrolor; carinik; financijski policajac
filat – puniti nešto smjesom ili nekoga informacijama
finak – ptica slična grdelinu
finćukast – fin; pristojan; uglađen
finesa – 1. lijepa gesta; lijep postupak, 2. nijansa ili mala razlika u čemu
finta – 1. spretna kretnja za zavaravanje protivnika u igri, 2. sitno lukavstvo; varka; trik, 3. balzamirana ptica pjeвица kojom se u lovu namamljuju druge ptice
firculja – raspuštenica; loša žena
firma – poduzeće; tvrtka

fit – najam
fitilj-paver – krpeni dio ferala
fiskultura – 1. tjelesna vježba, 2. tjelesni odgoj u školi
fiškal – lukavac koji gleda samo svoj interes; mudrijaš
fizički – v. **fiskultura** 2.
fjaka – pospano stanje; usporenost; mlitavost; malaksalost; bezvoljnost
fjok – vrpca vezana u mašnu
fjoketi – vrsta tjestenine
fjombe – okomito; izravno
flegma – ravnodušnost; hladnokrvnost; mirnoća
fleka – mrlja; **maća**
floberka – zračna puška
flundra – ženska osoba koja se za novac upušta u spolne odnose s muškarcima; prostitutka; bludnica
fljuba – spona za kosu
fljubica – v. **fljuba**
foji – novine
fol – tobože; kao
for – spretna kretnja u nekoj igri; ostvarena ili unaprijed dobivena prednost u nekoj igri
fora – 1. dobra dosjetka; zgodna smicalica, 2. prednost
foranje – dodatno takmičenje alkara do konačne pobjede jednoga; **opetovanje**; **pripetavanje**
forca – 1. tjelesna snaga, 2. uzvik bodrenja u navijanju
forkadela – velika spona za kosu
forketa – viljuška; **pinjur**
fornimenat – servis za kavu
fort – stalno; neprekidno; neprestano
fortica – vojna utvrda
fraja – raskošna i rastrošna gozba
frajbat – neumjereno trošiti

francuzica – 1. plitka francuska kapa koja se nosi blago nakošeno, 2. vrsta vinove loze slabije kvalitete

franka – slobodna karta u igri s talijanskim kartama

franzete – ravne vlasi kose spuštene na čelo

franja – staklena kuglica kojom se igraju djeca; špekula; kliker; pikula

fratar – svećenik franjevac; **vratar**

fratrići – sjemeništarci

fratun – zidarski alat za poravnavanje žbuke

frcat – naglo iskakati iz čega; vrcati

frčka – kovrča kose

fregat – 1. ribati četkom, 2. verbalno grditi

fregula – komadić čega

fren – prva (prednja) kočnica na biciklu

freza – 1. poljoprivredni stroj za obradu tla, 2. tokarski stroj

frezanje – 1. obrađivanje zemlje, 2. tokarenje

frfljat – 1. govoriti nerazgovijetno i nerazumljivom dikcijom, 2. govoriti glupo i neodgovorno; brbljati gluposti

frig – zaprška

frigat – pržiti; **vrigat**

friškalina – miris svježeg mesa ili ribe

friško – 1. koje se ne priprema kuhanjem; u prirodnom stanju; svježije; **vriško** 2. pro hladno (primjerice, vrijeme); **vriško**

friškina – v. **friškalina**

fritula – okruglica od tijesta sa suhim grožđicama, pržena u ulju

frižetan – osjetljiv; slaba zdravlja

frižider – električni hladionik; hladnjak

frkadela – v. **forkadela**

frktanje – glasanje konja kroz nosnice; rzanje

frnjok – udarac u glavu prstom srednjakom zapeštem o palac; **žvrnjokula**

frontin – vrsta kape sa štitnikom; šilterica

frtutma – v. **feratutma**

frut – voće

frutjera – zdjela za voće

frzelin – ptica pjevica

fuć-guć – dječja igra s loptom

fudra – postava

fudrat se – 1. dobro se materijalno osigurati, 2. toplo se odjenuti

fuga – cementna ispuna između kamenih ili keramičkih pločica

fugera – prenosivo ognjište za pripremanje hrane

fukara – 1. siromašni svijet; sirotinja, 2. propalica; nitko i ništa

fuksa – žena slobodnog ponašanja; žena koja prodaje tijelo

fufa – laka djevojka; djevojka koja nema vrijednosti osim vanjštine

fufica – v. **fufa**

fulat – pogriješiti; promašiti

fumada – iznenadni osjećaj vrućine u tijelu i licu; naglo crvenjenje u licu; nastup nervoze

fumanje – pušenje

fumar – dimnjak

funa – sitan adut u igri briškule

fundamenat – ono na čemu se dalje gradi; ono na čemu sve počiva; temelj

fundeć – talog kave

funtana – fontana; arhitektonski i kiparski oblikovan objekt kojim protječe voda

furbast – prepreden

furešt – koji nije iz ovog kraja; strani; **stranjski**

furija – naglost; bijes

furnat – pušiti

furnjat – v. **furnat**

fuštanj – vrsta tkanine; flanel

fuzbal – **1.** nogomet, **2.** nogometna
lopta

G

gabor – ružna osoba

gabula – 1. teška situacija; zamka, 2. situacija u kartaškoj igri kada igrač koji je na redu gubi bez obzira koju kartu odigrao

gaćan – golub kojemu su noge obrasle perjem

gaćaš – v. **gaćan**

gaćeša – v. **gaćan**

gaće – hlače; dio odjeće koji od pasa pokriva noge

gadalina – osoba koja izaziva gađenje; osoba koja zaslužuje prijezir; zla osoba; podlac; pokvarenjak

gadaluk – nepodopština; svinjarija; ružan ispad

gadarija – v. **gadaluk**

gadura – ružna, zla i opaka žena

gagrca – slaninar; kukac štetnik čije ličinke žive u slanini, suhom mesu, vuni i krznu

gagrica – v. **gagrca**

gaj – šumica; šumarak

gajba – plastični sanduk za odlaganje boca; **kištra**

gajtan – upredena ili pletena vrpca kojom se porubljuju ili ukrašavaju dijelovi alkarske odore

gajten – v. **gajtan**

gakat – gakati; glasati se kao guska

gala – crna ovca

galantar – putujući prodavač ukrasa i sitnih potrepština

galeba – goveđi izmet; **balega**

galebina – v. **galeba**

galerija – povišeno dio gledališta u kinu

gale – crni vol ili ovan

galeša – v. **gale**

galetina – suhi keks

galina – kokoš iz masovnog uzgoja (koja nije domaća)

galit se – 1. razvedravati se (nebo), 2. rashlađivati se; ublaživati vrućinu

galofak – 1. industrijska životinjska hrana, 2. općenito hrana koja nije domaća

galja – sijeno skupljeno na njivi uoči utovara

gamaše – zaštitne dokoljenice od kožne ili tkanine

gamela – metalna posuda slična vojničkoj porciji

gamižat – kretati se sporo s naporom

ganac – metalna kuka s navojima za uvidavanje u drvo ili zid

ganga – momačko skupno pjevanje narodnih pjesama u kojem jedan pjevač pjeva melodiju, a ostali ga prate držanim tonom

ganjc – potpuno; skroz

ganjcig – v. **ganjc**

ganjcik – v. **ganjc**

gara – crnokosa žena

garaz – svađa

garbituša – rudarska svjetiljka

garbun – ugljen

garda – mnoštvo

gareša – crnokos čovjek

gargašanje – 1. raščješljavanje, 2. općenje

gargaše – nazubljene daščice za izvlačenje ili češljanje vune

gariful – karanfil

garit – juriti
garitule – uskršnje krušne pletenice s jajem
garo – v. **gareša**
garonja – crni vol
garov – crni pas
gaste – novci
gastrabajter – gastarbajter; onaj koji je na privremenom radu u stranoj zemlji
gaštapan – žohar
gatanje – proricanje budućnosti; čitanje sudbine; vračanje
gatara – žena koja proriče sudbinu
gaun – gavun; sitna morska riba
gavljat – gaziti; hodati
gaz – riječni plićak koji se može prijeći gaženjem
gazat – 1. gnječiti i uništavati pritiskom nogu, 2. prelaziti rijeku ili potok hodom
gažijanje – šivanje na šivaćem stroju
gegat se – hodati bez žurbe, klateći se lijevo-desno poput patke
gegelj – uгода; dokolica
gelipter – smušenjak; neznalica
geltaš – novčanik; **briktaš**; **portafoj**; **takujin**
gevera – puška
gevinc – narez na vijku
gib – pokret tijelom
gibirat – sljedovati; pripadati
gingat – ljuljati
giz – lijevano željezo od kojeg se prave lonci
giza – v. **giz**
glacnit – osvjetlati; urediti
gladuš – proždrljivo dijete
glanjcat – laštiti
glava – kućni poglavar; osoba koja je glavna; osoba koja zapovijeda

glavar – izabrani seoski starješina
glavaš – vrsta glavatog kupusa
glavica – 1. zaobljeni brijeg, 2. plod kupusa, luka, češnjaka...
glavić – prednji dio samara; **oglav**
glavina – velika ljudska glava
glavinka – vrsta crvenog grožđa
glavinja – oveća cjepanica za ogrjev
glavinjat – teško hodati; bauljati; teturati
glavnja – goruće drvo ili komad žeravice za potpirit vatru
glazbar – osoba koja svira u limenoj glazbi
gletat – ravnati zid
glib – 1. gusto, ljepljivo blato, 2. društveno dno
glibe – mišići; **žunte**
globa – novčana kazna
globit – novčano kažnjavati
glođat – 1. zubima skidati ostatke mesa s kosti, 2. uporno dosađivati
glog – grmovito drvo iz porodice ruža
gloginje – plodovi gloga
glotan – neuhranjen
gluv – gluh
gluvarado – v. **gluveša**
gluveša – pogrdan izraz za čovjeka koji je gluh
gnjandule – krajnici; angine
gnjat – dio ljudske noge od koljena do gležnja
gnjeca – razgažena zemlja puna vode
gnječit – pritiskati nešto da bude mekše ili da pusti sok
gnjida – 1. sitno bijelo jajašce koja ostavlja uš, 2. osoba lošeg karaktera i bez dostojanstva
gnjila – glina; ilovača
gnjilardina – trulo voće i povrće

gnjilo – trulo
gnjila – glina; očišćena ilovača
gnjizdo – gnijezdo; nastamba od pru-
 ća koju savijaju ptice
gnjoj – **1.** gnoj; gusta izlučina upalje-
 nog tkiva čovjeka ili životinje, **2.** gnoj;
 stajsko gnojivo
go – **1.** go; gol; nag; bez odjeće, **2.** go;
 gol; pogodak; zgoditak
goba – grba; deformacija kralježnice
gobo – grbav čovjek
gobelja – zakrivljeni dio kola na karu
gobeljav – kriv; zakrivljen
godina – pripadnik iste generacije;
 vršnjak; **vršnik**
godimenat – uživanje; uгода; stanje
 zadovoljstva
goldun – prezervativ
golacat – previše lagano se oblačiti s
 obzirom na temperaturu zraka; skinu-
 ti previše odjeće i izložiti se prehladi
golecac – v. **golacat**
goliš – siromašan čovjek; čovjek bez
 prihoda i materijalnih dobara
gologuz – jako siromašan
golubit se – lagano se naoblačivati
goluz – lakom na hranu; proždrljiv
goljo – siromašak
goma – guma
gonalica – šipka za igru s kotačem
gonit – tjerati
gonja – **1.** svađa; smutnja, **2.** vrsta igre
 s franjama
gonjanje – slobodnije ponašanje, zbli-
 žavanje cure i momka uoči ženidbe
gori – gore; iznad
gorika – v. **gori**
gorikare – v. **gori**
gorit – biti upaljen (primjerice, radio,
 televizor, svjetlo...)

gornjak – čovjek iz Bosne
gospocki – gospodski
gospoja – gospođa
gotovan – čovjek koji dolazi do svega
 bez vlastitog truda; onaj koji čeka da
 drugi obave njegove poslove
govnara – cisterna za čišćenje crnih
 jama
gozdenjak – postolarsko pomagalo
gožđe – željezo
gožđija – razni željezni predmeti
gra – grah; **fažol**
grabit – **1.** sakupljati grabljama, **2.**
 naglo uzimati rukama, **3.** brzo hodati
 velikim koracima
grabon – velikom brzinom
Grad – stara sinjska tvrđava
grad – stupanj; jedinica za mjerenje
 jakosti alkohola
gradele – željezna rešetka za pečenje
 na otvorenoj žeravici
gradelavat – peći na gradelama; rošti-
 ljati
gracki – gradski
grampat – **1.** nespretno hodati, **2.**
 žurno hodati
grandeca – veličina
grančav – užegao
granica – male složene rukoveti po-
 košenog žita
gransat – hodati stranputicom
grašina – grah
gratakaža – ručna strugalica za sir,
 voće i povrće; ribanj; ribež
gratanje – struganje
gratiježa – v. **gratakaža**
grdan – ružan; gadan; grub
grdelin – ptica pjeвица prekrasnog ra-
 znobojnog perja; češljugar
grdit – **1.** bosti, **2.** koriti

grdo – loše
grob – grob
grebač – pomagalo za čišćenje zemlje s motike ili pluga
greba – masni ostatak mlijeka na zemljanoj posudi
grebalina – v. **greba**
grebene – sprava za izvlačenje vune slična gargašama
grez – 1. prost; sirov; neuglađen, 2. grub; hrapav; nedovršen
grgućanje – pročišćavanje grla tekućinom
gricule – ježurci; trnci
grifanje – oblaganje konjskih kopita gumom zbog sprječavanja proklizavanja
grij – grijeh
grijota – šteta
grilje – prozorska krila s pokretnim rebrima
grintat – prigovarati; negodovati; zanovijetati
grinteša – zanovijetalo
grišpa – nabor na odjeći
grišpin – ponedjeljak
grivna – 1. željezni obroč, 2. jarebica kamenjarka
griz – zagriz
grizina – prožvakana životinjska hrana
griza – nepravilna stijena koja se dijelom nalazi u zemlji
grkljan – gornji suženi dio boce
grko – gorko
grlica – ptica iz porodice golubova
grličanje – crkveni obred na blagdan sv. Blaža
grljak – v. **grkljan**
grokćanje – glasanje svinja
grop – čvor

gropete – spojnice s kojima se spajaju pomične daščice na griljama
grot – niska grmovita šuma
grotulja – niska od oraha nanizanih na konop
grudina – hrpa kamenja
grušalina – zgrušano kravlje mlijeko nakon teljenja
gruvanje – tjeranje konja po žitu nakon što se pokupila slama
gubica – 1. usne; njuška; **šunjka**, 2. važna osoba koja ostavlja dojam; **šunjka**
gubičarka – žena koja voli puno pričati
gubičetina – velika gubica
guc – gutljaj
gucat – 1. gutati hranu ili piće, 2. trpjeti bez pogovora
gucit – piti alkohol
guća – ženski gornji odjevni predmet pleten od crne vune
gućak – grlo; grkljan; **beriket**
guda – krmača; prasica
gudin – krmak; prasac
gudit se – prasiti se
guduk – gudalo za gusle
gujina – guja na koju se lovi riba
gulja – v. **guljotina**
guljotina – kora od krumpira
guljovina – vuna sa zaklane ovce
gumaše – gumena obuća ručne izrade
gumat – proždrljivo i pohlepno jesti
gumbanje – svađanje
gumenjar – zaprežna kola s gumenim točkovima
gumiđonke – cipele s gumenom potplatom
gumirabika – vrsta ljepila
gundevalj – niska i debela osoba

gungula – opća strka; metež
gunjac – kratki seljački kaput
gurla – žlijeb za vodu; oluk
gusina – gusjenica
gusle – pučki glazbeni instrument od drva i kože s jednom strunom i guda- lom
gustirna – mjesni, zajednički ili kućni bunar za skupljanje kišnice
guša – podbradak
gušt – užitak
guštarica - gušter
gušter – kvalitetna pozicija mesa, ko- ljenični mišić
gušterica – v. **guštarica**
guštra – v. **guštarica**
guveljat – gužvati
gumno – gumno; mjesto za vršenje i sušenje žita

guzanje – sporost u radu
guzat se – sporo hodati; vući se
guzica – stražnjica; **prkno**
guzičar – proždrljivac dobrog ukusa
guziti se – namještati se
gužnjak – završetak debelog crijeva kod životinja
gužva – obruč od usukanog drveta kojim se pričvršćuje jaram pri upreza- nju volova
gužvara – vrsta tjestenine; **fidelini**
gvantjera – poslužavnik
gvardija – straža
gvero – razrok čovjek; čovjek kojemu su oči usmjerene prema različitim smjero- vima
gvide – oznake od žbuke koje služe za izravnavanje zida
gvint – v. **gevint**
gožđenka – kovani novčić

H

hahar – skitnica; grubijan; uličar

hametice – potpuno, posve; sasvim;
do kraja

hoštapler – hohštapler; prevarant koji
živi na visokoj nozi

I

ić – hodati; kretati se

iće – jelo; **jiće**

id – ljutnja; bijes; srdžba; ogorčenost;

jid

idit se – ljutiti se

iđen – idem; polazim; odlazim

igdi – bilo gdje

igra – izraz za boju u talijanskim kartama; **zog**

ija – uzvik kojim se tjera konja

ilika – gajtanom prošivena rupica za dugme na alkarskoj odori

iljada – hiljada; tisuća

iljeda – v. **iljada**

imbalavat – 1. skupljati bale sijena, 2. obilno jesti i piti

imbazdat – privremeno zašiti iglom i koncem

imben – zavidan; ljubomoran

imberlan – zaluđen; poludio

imbotida – debeli prošiveni pokrivač s perjem; jorgan; poplun

imbotilja – v. **imbotida**

imbrajat se – prevariti se u brojanju

imbrik – vrsta kukuruza

imbrojat se – v. **imbrajat se**

imendat – koncem zašiti rupu

imentovat – imenovati

impirat – zavezati (odnosi se na špigitu tj. vezice na cipelama)

impjegat – činovnik; **mrčikarta**

impoštat – poslati poštom

inad – inat; prkos; namjerno postupanje protiv volje drugoga zbog ponosa, oholosti ili samoljublja

inbazdat – v. **imbazdat**

inben – v. **imben**

inbotida – v. **imbotida**

inbotilja – v. **imbotida**

incerada – cerada; nepromočivo debelo, voskom natopljeno platno za prekrivanje vagona, automobila, za šatore, kišne kabanice i slično

incukat – smesti; zbuniti

ingord – pohlepan; pretjerano sklon stjecanju materijalnih dobara i privilegija

ingordeca – pohlepa

infetan – zaražen

infišan – zaluđen

infišat – zaluditi se kim ili čim; prekomjerno se zanijeti ljubavlju prema komu ili čemu

infrakt – infarkt; srčani udar; moždani udar

infrešak – zakuska

inkanat – novčana propast; prisilna prodaja zbog podmirenja dugova

inkantan – iznenađen; zaprepašten; koji je ostao bez riječi

inkarat – žbuka; smjesa vapna, pijeska i vode kojom se oblažu zidovi i povezuju opeke; **malta**

inkas – utržak

inkašat – spojiti dva komada drveta pomoću utora i drvenih čepova

inkolat – zalijepiti

inkomodirat – ometati čiju udobnost

inkoš – umetak; vrsta veza na posteljini

impoštat – v. **impoštat**

inšempjat – 1. zaludjeti nekoga, 2. prekomjerno se zanijeti do gluposti

inšijano – nakrivo zašiveno

intajat – izmiješati

intaulat – upisati se u vlasništvo
intima – tkanina u koju se stavlja perje
intimela – jastučnica; navlaka za jastuk
intrada – 1. ljetina; urod; prihod; zarada, 2. obrađeno zemljište; vinograd; njiva; posađeno ili posijano bilje
intram – kokoške nožice i iznutrice od kojih se radi juha
intrat – slučajno susresti; **trefit**
intrig – spletko; nered
inžinjat – smisliti neko rješenje
irud – zao i opasan čovjek
iscidak – iscjedak
iscidit – iscijediti; pritiskom ili uvrta-
 njem izvući tekućinu iz čega
iščeprljat – izgrebati noktima ili kan-
 džama
isfregat – 1. verbalno izgrditi, 2. izri-
 bati; oribati
isfrigat – ispržiti
iskaišat – istući kaišem
iskefat – izgrditi
iskeljit – napraviti ružnu grimasu
iskidat – očistiti (u pravilu, štalu)
iskiljat – nožem izrezati komadić ne-
 čega (najčešće mesa s kosti)
isklepat se – narasti
iskobečit se – oštro i ljutito pogledati
iskobeljat se – izvući se; spasiti se;
iskoprljat se
iskobeljit se – iskriviti lice i izgledati
 strašno
iskolačit – izbuljiti ili širom otvoriti
 (odnosi se na oči); **izbečit**
iskonsat – iskomadati; iskidati
iskopištit se – poludjeti od čekanja
iskoprljat se – izvući se; spasiti se;
iskobeljat se
iskrpotit – iskomadati prstima (naj-
 češće kruh)

iskvitat – vratiti dug; izravnati dug
isparat – odvojiti kidanjem po šavo-
 vima
ispatit – napatiti
ispeglat – ispeglati; izgllačati
ispendrekat – istući pendrekom
ispijukat – izvlačiti hranu povlače-
 njem zraka
isplazit – izvući i pokazati (u pravilu,
 jezik)
ispleskat – ispljuskati; izudarati otvo-
 renim dlanom;
ispomuča – podmuklo; podlo
isponova – ponovno; od početka
isponove – v. **isponova**
isporavit – 1. učiniti ravnim ono što
 je krivo, 2. popraviti pogrešku ili po-
 grešno, 3. zauzeti uspravan položaj
 tijela
isporče – zadnje mlado koje prasica
 okoti pri jednom koćenju
ispotaje – podlo; podmuklo; **ispomuča**
isповид – 1. ispovijed; vjerski čin pri-
 znavanja svojih grijeha svećeniku, 2. is-
 povijed; otvoreno i iskreno priznavanja
 čega, najčešće vlastitih pogrešaka
isповидnica – ispovjedaonica; izdvo-
 jeni crkveni prostor za ispovijedanje
isprdak – zadnje kezme, janje, ali i di-
 jete
isprećat – izvaditi što iz pepela sa
 ognjišta
ispribijat – pretući; izbatinati
ispribivat – v. **ispribijat**
ispričit – ispriječiti; staviti poprijeko;
 spriječiti prolaz
ispričit se – ispriječiti se; postaviti se
 kao zapreka, teškoća, smetnja
ispriprostit se – osloboditi se koga ili
 čega

isprndecat se – skakanjem ili trčanjem se izmoriti (najčešće se odnosi na životinje, ali može se odnositi i na ljude)

isprobivat – v. **ispribijat**

isprovat – **1.** isprobati; iskušati, **2.** oblačenjem povjeriti pristajanje odjeće ili obuće

isprva – iz prvog pokušaja

isprve – v. **isprva**

ispunta – v. **isprva**

ispuškarat se – ispustiti više vjetrova; isprđiti se

ist – jesti; hraniti se

istakat – **1.** isključiti, **2.** ispregnuti (primjerice, konje iz kara)

istovarit – **1.** skinuti teret s nekog prijevoznog sredstva, **2.** izvršiti opsežnu veliku nuždu

istrat – istjerati; grubo prisiliti na izlazak

istrat se – obrisati se

istriskat – v. **ispleskat**

iš – uzvik kojim se tjeraju domaće životinje

išaketat – izudarati šakama

iščepkrat – prstima izvaditi nešto iz nečega

iščeviljit – iskinuti nešto iz nečega

iščikat – dugo, željno i nestrpljivo čekati

išempjat – v. **inšempjat**

iškarpijat – očistiti zidove od paučine

iškolat – završiti školu

išton – istom; tek

ištrašpat – **1.** poprskati vodom, **2.** verbalno izvrijeđati

išetit – zavrnuti dio tijela (najčešće nogu ili ruku); **zašenit**

išufigat – ispirjati; **užutit**

išumitano – probušeno na više mjesta; **izbužano**

išumitat – probušiti na više mjesta; **izbužat**

išvogat se – iskaliti bijes

itac – hitac

itimice – hitno; žurno; bez odgađanja

itnit – hitnuti; baciti što dalje ili do određenog cilja

itnja – žurba; **priša**

izać – **1.** izići; napustiti prostoriju, **2.** izići; istupiti iz organizacije

izasobice – zaredom

izasovat – ispsovati; obasuti grdnjama

izasrat – **1.** onečistiti vršenjem velike nužde, **2.** verbalno izvrijeđati

izba – **1.** dio pojate u kojemu leži stoka; štala, **2.** hladna prostorija u zemlji; podrum; **ujzba**

izbečit – izbuljiti ili širom otvoriti (odnosi se na oči); **iskolačit**

izbeljit se – isplaziti jezik

izbeštimat – ispsovati se

izbiflat – brzo izgovoriti napamet naučeno

izbiksat – dati biks; istući; pretući; izbatinati

izbljuvat se – povratiti; izbaciti sadržaj želudca kroz usta; **izrigat se**

izbrazdat – razorati

izbrljat – isprljati; umrljati

izbubat – izudarati

izbucat – ispremiješati

izbužano – probušeno na više mjesta; **išumitano**

izbužat – izbušiti; učiniti jednu ili više rupa; **išumitat**

izdanit – izdahnuti; pustiti poslijednji dah; umrijeti

izdavit – izvaditi; izvući iz nečega

izdegenčit – istući

izdiljat – izrezbariti nožem

izdrečit se – 1. bezobrazno se zagledati, 2. agresivno se obratiti

izdreljit se – obratiti se agresivnom vikom

izdrpat – ispipati

izdurat – izdržati

izdušit – ispuhati se; ispustiti zrak; ostati bez zraka

izere – imalo

izgadit – izvrijeđati

izgorit – izgorjeti

izgratan – istrugan; nariban

izgulit – iščupati iz nečega (najčešće iz zemlje)

izdiguzica – proždrljivac

iziguzica – v. **izdiguzica**

izist – pojesti

izlajat se – otkriti neku tajnu, najčešće nehotice

izlanit – nehotice reći što nije trebalo

izlapit – 1. ishlapiti; ispariti; izvjetriti, 2. izgubiti duševnu svježinu; postati senilan

izlemat – istući

izlitan – onečišćen izmetom

izmačkarano – ružno i napadno obojano

izmaćan – onečišćen; prljav; prepun mrlja

izmajerisat – istući

izmećaj – maslac koji se izvadi iz jednog odvajanja mlijeka

izmest – odvojiti maslac od mlijeka

izminit – izmijeniti; promijeniti

izmrčit – išarati; iscrniti

izmuštrat – 1. izmoriti tjeranjem na posao, 2. gnjaviti; dosađivati

izneredit se – 1. zaprljati se; zapustiti se, 2. izvršiti veliku nuždu u hlače

izrepano – iskidano

izrest – izrasti

izrigat se – povratiti; izbacit sadržaj želuca kroz usta; **izbljuvat se**

izubivan – pretučen; premlaćen

izumetnit – ušiti prije šivanja

izuvače – zakrpljene čarape

izvabit – izmamiti; dobiti što upornim nastojanjem

izvalit – 1. iščupati iz tla i srušiti, 2. udobno leći, 3. kazati nešto nepromišljeno i glupo

izvampit – smršaviti; osušiti se

izventat – izmisliti; lagati

izvitoperit se – pokvariti se; izmijeniti se na gore

izvitrit – izvjetriti; ishlapiti

izvod – dolazak mladine rodbine u kuću mladoženje tjedan dana nakon vjenčanja

izvorcat – izdržati

izvrgnit – pobaciti

ižgranfat – izgrebati

ižmekat – iscijediti opranu odjeću ili rublje

J

jabuka – 1. zaobljeni drveni dio po sredini alkarskoga koplja koji štiti ruku od udarca alke, 2. kraj kundaka na kuburi, 3. ukrasna kugla na konjskim prsima; **đulbek**, 4. uzdignuti dio sedla; **unkaš**

jacija – razdoblje mrkle noći, dva sata nakon zalaska sunca

jacera – 1. iznimno hladna prostorija, 2. sanduk u kojemu se na komadima leda održava svježina hrane i hladi piće

jačat – 1. nadmetati se u snazi, 2. činiti jačim; postajati jačim

jačica – dio košulje koji uokviruje vrat; ovratnik; **kolet**

jado – jadnik; loš i slab čovjek

jadit – nanositi jad; nanositi patnju

jahluk – vezeni rupčić koji djevojka poklanja momku u znak ljubavi

jagma – otimanje oko čega; nastojanje da se do čega dođe prvi

jagmurit se – kvariti se od stajanja (uglavnom se odnosi na hranu)

jajarica – žena koja kupuje jaja po selima i preprodaje ih u gradu

jaketa – gornji dio odijela; jakna; sako

jalov – 1. neplodan, 2. nekoristan

jalovica – 1. žena nerotkinja, 2. koza, ovca ili krava koja ne donosi mlade

jalovina – neplodna zemlja

japaneža – igra s novčićima

japuga – gusto i duboko blato

jamar – 1. pas terijer, 2. vrsta goluba koji obitava u jamama

jamit – uzeti; ukrasti

jamuža – tek pomuzeno mlijeko

Jandre – muško ime Andrija

jengije – pratilje u svatovima

japaner – velika ručna kolica s dva kotača

japija – drveni materijal; drvena građa

japno – smjesa zemlje crvenice i vapna koja služi za vezivanje kamenja pri gradnji

japuga – predio s puno rupa u kojima ima divljih životinja

jar – bijes; ljutnja

jara – pokrivena šumska zidina u koju se sklanja stoka (najčešće koze i ovce)

jaram – 1. drveni okvir u koji se upreže tegleća marva, 2. tlačenje; ropstvo; ugnjetavanje

jardumit – teško raditi za lošu ili nikakvu nadnicu

jarica – koza godišnjakinja koja se prvi put kozi

jarina – 1. velika vrućina; nepodnošljiva žega, 2. vuna jednogodišnjeg janjeta

jarit – donositi na svijet mlado jare

jarit – poticati svađu; dražiti

jasle – dugačko drveno korito ispunjeno sijenom koje služi hranjenju konja i goveda

jaspra – novac

jašit – jahati

jašmak – marama udane žene

jatagan – veliki zakrivljeni nož kojeg alkarski momci nose u pripašnjači

jatarice – ptice koje žive u jatima

javljen – onaj koji rado i učestalo pozdravlja druge ljude

jazor – kanal za navodnjavanje vrta

jaža – brana za skupljanje vode

ječerma – prsluk od sukna ili čoje koji nose alkarski momci; **đilet**

ječim – ječam; **karišik**
ječimka – kava od ječma
ječmak – gnojna izraslina na obrubu oka
jelda – je li tako
jedinak – jedinac
jedva – teškom mukom; s naporom;
jedvice
jejina – duga i neuredna kosa
jelica – snop grančica lovora, masline i jele za blagoslov na cvjetnicu
jematva – berba grožđa
jenga – pratilja u svatovima
jerbo – jer; budući da; zato što
ješala – plitka limena posuda koju najčešće koriste vojnici
jetrva – žena muževljeva brata
ježa – filter za otakanje vina napravljen od bodljikavih grančica
ježur – žmarac; trnac; srh
ježurac – v. **ježur**
ježurit se – dobivati trnce po tijelu
ji – njih
jid – jed; ljutnja; ogorčenost; bijes; **id**
jiće – jelo; **iće**
jinčije – drugačije

jist – jesti; **ist**
jogunluk – obijest; tvrdoglavost
jo-jo – dječja igračka, loptica na gumenom koncu
jok – **1.** ne; nisam; nisi, **2.** nema
joli – ili; **jali**
jopet – opet; ponovo; nanovo
jošte – još
jošterica – izraslina na kokošnjem jeziku
jubav – ljubav
jučešnji – jučerašnji
junac – muško goveče staro više od jedne godine koje se još nije parilo
june – mlado goveče staro od tri mjeseca do godine dana
junica – žensko goveče staro više od jedne godine koje se još nije parilo
junetit – ponašati se obijesno poput juneta
junka – mlada junica od milja
jušno – tekuće, poput juhe
jušto – baš; upravo; točno
juštuk – mjera za dužinu
juva – juha
južina – **1.** vrijeme kada puše jugo, **2.** vrijeme kada popusti hladnoća

K

ka – kao; **ki**

kaba – kabao; drvena posuda za vodu i pranje s dvije ručke

kaban – ogrtač od ovčje vune s kapuljačom za zaštitu od kiše, vjetra i hladnoće

kablič – **1.** okrugla drvena posuda s poklopcem za kiselo ili meteno mlijeko, **2.** dio mlina

kaca – posuda za mast ili kiseli kupus koja je gore uža, a dolje šira

kacačoda – tanko šilo kojim se čavao zabija dublje u drvo

kacanje – nasilno potapanje osobe pod vodu

kacavida – odvijač

kaciola – velika duboka žlica s dugom drškom za vađenje juhe ili variva

kacijola – v. **kaciola**

kadar – koji je spreman; koji može nešto učiniti; koji je sposoban za što; koji je u stanju

kadena – **1.** ukrasni lanac, **2.** prijenosni lanac na biciklu

kadifa – vrsta tkanine; baršun; samt; velur

kadit – **1.** kaditi; govoriti samo ono što tko želi slušati; dodvoravati se; ulagivati se, laskati, **2.** kaditi; paljenjem širiti miris u obredne ili praktične svrhe

kafen – smeđ

kafeterija – kavana; kafić

kaiš – remen

kaišat – tući remenom

kajin – lavor

kajiš – v. **kaiš**

kajla – **1.** predmet kojim se nešto podupire da bi se dobila potrebna visina; podupirač; potporanj, **2.** dio mlina za

dizanje i spuštanje mlinskog korita, **3.** zamka kojom se nekome pokušava argumentirano napakostiti

kaki – kakav

kal – bolno zadebljanje na stopalu; žulj

kala – gradska ulica

kalabardin – mali borbeni pijevac

kalača – drvena posuda za vodu

kalada – lagana naoblaka; mutno nebo pri zalasku sunca

kalajisat – kositrom obrađivati kotao za pečenje rakije

kalamita – magnetizirana žica za gromobrane

kalandron – ptica melodična pjeva koja oponaša druge ptice

kalarin – v. **kamarin**

kalat – **1.** spasti u težini ili jačini, **2.** igrati slabiju kartu; propustiti nošenje u kartama

kalauz – pomagalo za otvaranje brava; otpirač

kalce – pletene čarapa do članaka

kalcete – v. **kalce**

kaldaja – metalni dio štednjaka u kojem se grije voda

kaldeja – v. **kaldaja**

kaldrma – pločnik od neobrađenog oblog kamenja

kaleštar – drvena prečka za povezivanje kašuna

kaleta – uska, kamena, gradska ulica

kalija – bakrena posuda za vino ili vodu zapremine od 1 – 3 litre

kalit – **1.** davati željezu veliku tvrdoću zagrijavanjem na visoku temperaturu i brzim hlađenjem, **2.** postajati sposoban za iskušenja

kalpak – visoka alkarska kapa
kalup – tvorilo; predmet na koji se nešto nabija da dobije njegov oblik; predmet u koji se nešto ulijeva da dobije određeni oblik kad očvrsne
kalupan – pravilan; lijepo urađen; **šesan**
kamara – soba
kamarijer – konobar
kamarin – sobica bez prozora; špajza
kamarinić – v. **kamarin**
kambuša – kiselo mlijeko s ljekovitim svojstvima
kamenica – 1. posuda isklesana od jednog komada kamena za držanje vode ili ulja, 2. prirodno udubljenje u kamenu u kojemu se skuplja voda od kiše ili od otopljena snijega, 3. crkvena krstionica
kamenica – pojedinačan komad kamena koji može stati u šaku; kameno oružje u seoskim borbama
kamičak – 1. stari sinjski kameni sat, 2. utrka konja trogodaca
kamiš – drvena cijev kroz koju se uvlači dim iz lule
kamišar – onaj koji se skriva po špiljama i živi hajdučkim životom
kamomela – v. **kamomila**
kamomila – kamilica
kampanel – crkveni zvonik
kampijun – prepredenjak; nepouzdana osoba
kampjun – v. **kampijun**
kalalica – vrsta crijeva
kanaf – proširena suknja
kanap – mjera za površinu
kanavaca – kuhinjska krpa
kandela – svijeća; voštanica; **šterika**
kandelaber – ulični visoki rasvjetni stup

kandelica – manja limena posuda
kandelir – svijećnjak za umetanje jedne ili više svijeća voštanica
kandulete – krpane cipele
kandžija – korbač potreban pri vođenju konjske zaprege; bič; **škurija**
kanela – 1. slavina na vinskoj bačvi, 2. cimet
kaneta – drveni predmet u koji se zadijevaju pletače igle
kanagar – čvrsta vunena tkanina za kapute
kanija – korice od noža ili sablje
kanit – kapnuti; uliti samo malo
kanit – namjeravati
kanitan – slab; iznemogao
kanit se – ostaviti se
kano – kao
kanol – tanko izrezbareno drvo koje se pri pletenju suknenih čarapa zadjene za pas
kanoćal – dalekozor; dvogled
kantadur – pjevač
kantar – vrsta ručne viseće vage
kantat – pjevati
kantinelu – duga drvena letva
kantolac – letva deblja od kantinele
kantun – 1. mjesto na kojemu se spajaju dvije ulice, 2. kut sobe, 3. okrajak kruha
kantunal – noćni ormarić
kanjeta – v. **kaneta**
kapac – moguće; možebitno
kapak – prozorsko krilo
kapara – svota novca primljena unaprijed u ime neke kupoprodaje; predujam; akontacija; avans
kapelin – šešir
kapeta – zaobljeni rub plahte
kapic – poklopac kotla za pečenje rakije

kapija – velika dvorišna vrata
kapo – onaj koji je na čelu; vođa; nadređeni
kapric – ćudljivi postupak; inačenje; tvrdoglavo suprostavljanje
kapsel – mrtvački sanduk
kapsulača – vrsta kubure
kapula – crveni luk
kapulica – sjemenski crveni lik
kapunjera – kućica s jednom prostorijom
kaput – 1. odjevni predmet, 2. 11 osvojenih punata u jednom dijeljenju trešeta, 3. 130 osvojenih punata u jednom dijeljenju trijumfa, 4. 8 osvojenih punata u jednom dijeljenju koncine
kar – drvena zaprežna kola koja vuče jedan ili više konja
karabit – karbid; sredstvo za rasvjetu (spoj kalcija i ugljika)
karabituša – rudarska svjetiljka
karadindija – vrsta trstike
karakondžula – jezersko čudovište
karakus – konjska bolest (upala zgloba)
karamel – rastopljeni šećer
karampana – stari automobil
karapelj – zaseok; nekoliko izdvojenih kuća
karat – upućivati prijekore; koriti; prigovarati; grditi
karat se – svađati se
karciola – v. **kaciola**
karcijola – v. **kaciola**
kargaš – veliki nož
kargat – zbijati
karić – dječje drveno vozilo na balinjerama
karijola – ručna kolica s jednim točkom za prijenos manjih tereta

karik – aš ili trica u briškuli
karikaš – v. **veliki nož**
kariola – v. **karijola**
karišik – ječam; **ječim**
karitat – milostinja
karlova – manja drvena posuda za hranjenje svinja
karoca – kočija
karonja – nevaljalac; lijenčina
karota – mrkva
karta – papir
karta – ulaznica
karta-devera – brusni papir
karta-kanta – crno na bijelo
kartela – igraća kartica s 15 bojeva u tomboli; šestina karteluna u tombuli
kartelun – tvrdi komad papira sa 90 brojeva, podijeljen na 6 kartica sa po 15 brojeva, za tombulu
kartenka – papirnata novčanica
karticela – v. **kartela**
kartina – papir za motanje cigareta
kartolina – v. **kartela**
kartulina – dopisnica; razglednica
kartun – karton; debeli ambalažni papir
kartušina – istrošeni papir
kastaš – pastirska igra s malim zašiljenim drvetom i štapom
kašeta – drveni sanduk; **kištra**
kašetin – ladica; **škafetin**
kašika – žlica
kaška – v. **kašika**
kašljukat – lagano kašljati
kašnje – poslije; kasnije
kaštiga – kazna; izrečena ili izvršena sankcija za propust, prijestup ili zločin
kaštradina – sušeno ovčje ili kozje meso
kašun – 1. drveni sanduk, 2. drvena stranica od kara, 3. pomagalo pri dizanju betonskih zidova

katabuj – zatvor; **aps**; **bajbuk**; **buvara**; **ćuza**; **prdekana**; **pržun**

katanac – lokot

katriga – drvena stolica s naslonom

kaucija – jamstvo za naknadu moguće štete koje se vraća ako sve bude u redu; jamčevina; polog

kauč – mali drveni klin koji postolari koriste u šjolavanju

kaul – cvjetača

kava – kamenolom

kavalerija – konjica

kavalet – prijenosna drvena klupa u građevinarstvu

kavara – posuda u kojoj se kuha kava;

đezva; **koguma**

kavat – vaditi kamen

kažela – na brzinu sklepana poljska ili šumska kućica

kažin – javna kuća; **kupleraj**

kecelja – radna ili školska uniforma

kefa – četka

keka – svraka

keljit – raditi grimase

kenjkat – gundati; prigovarati; žaliti; cendрати

kerav – nakrivljen

kerefeke – pretjerane i nesuvisle gestikulacije

kerep – skela

kerit – baciti

kernit – v. **kerit**

kesa – **1.** vrećica od papira, platna, plastike ili kože, **2.** koža oko testisa

keserit se – napadno se smijati

kesit se – v. **keserit se**

kezme – mlado prase

ki – kao; **ka**

kibic – promatrač igre karata ili balota

kible – tralje iz kojih se s jedne strane može iskrenuti teret

kićen – ukrašen

kićenka – svilena kapa s kitama

kidat – čistiti (u pravilu, štalu)

kidisat – napadati; nasrtati

kidnit – pobjeći

kifelit – odlaziti; izlaziti; bježati

kijamet – snježna mećava

kijat – kihati

kijavica – kihavica; prehlada

kika – **1.** dio kose vezan ili spleten tako da pada ili strši, **2.** duga i neuredna kosa

kikaš – **1.** čovjek koji ima kiku, **2.** čovjek s dugom i neurednom kosom

kikice – vrsta ženske frizure s dvije bočne kike

kil – kilogram

kilav – trom; nespretn; slabo pokretan

kilovica – rudarski pijuk; mali mašklin

kiljat – rezati tupim nožem

kindarat – razbacivati

kindurit – pretjerano uređivati; neukusno uređivati

kinta – novčić

kip – spomenik

kipit – **1.** kipjeti; zagrijavanjem doći u stanje povećanja obujma i prelijevanja preko ruba posude; vriti (odnosi se na tekućinu) **2.** kipjeti; biti uzrujan, uzbuđen, obuzet snažnim osjećajima (odnosi se na osobu)

kirijaš – dostavljač ugljena

kirijat – **1.** skitati, **2.** prevoziti karom za novac

kiselina – kiselo mlijeko

kiselit se – dugo i nepotrebno stajati na jednom mjestu

kiseliš – kisela tekućina

kišat – ljutito razbacivati sve oko sebe
kištra – drveni ili plastični sanduk;
gajba; kašeta
kištuk – dio kara
kitarica – jabuka koja se na svadbi baca preko kuće
kitit – **1.** bježati trkom, **2.** ukrašavati, **3.** kupiti žito iza kosca
klačardina – ostrugana boja od klanca
kladnja – uredno naslagana velika količina drva
klak – vapno; kreč
klamfa – željezna spojnica za grede
klampa – v. **klamfa**
klanfa – v. **klamfa**
klapat – stvarati buku udaranjem u nešto
klapac – izrastao, velik i snažan dječak
klapit – sanjati
klapit – snažno zaklopiti
klašnje – **1.** smotak sukna, **2.** starinske čarape dokoljenke
klat se – žestoko se svađati ili tući
klempo – čovjek kojemu uši strše
klen – **1.** vrsta drva, **2.** vrsta slatkovodne ribe
klenovina – klenovo drvo
klepac – čekić za oštrenje **kose**
klepavanje – oštrenje **kose**
kleпка – mjedeno zvono na stoci
klepit – udariti; mlatnuti
klepnit – v. **klepit**
klepo – v. **klempo**
klin – trokutasti izduženi predmet od drveta ili željeza
klip – **1.** plod kukuruza, **2.** komad slanine, **3.** narodna igra odmjeravanja snage

klipan – veliki, visoki dječak
kliza – utabani snijeg po kojemu se kližu djeca; **puza**
klobuk – šešir; kapa
kljajo – osakaćen čovjek; sakat čovjek
ključica – sadnica bez žile
kljuk – maslac koji se dobije mlaćenjem mlijeka
kljuka – kuka; zakrivljeni komad željeza ili drveta
kljukac – metalni sapinjač na narodnoj nošnji
kljukat – puniti zbijanjem
kljuka – igra potezanja zakaćenih prstiju srednjaka
kljun – **1.** vrh kose, **2.** prednji dio opanka
kljusat – teško hodati
kljuse – isluženi konj
kmečat – dosadno plakati
kmezat – plakati
kmezav – plačljiv
knap – taman
knjat – bolest pšenice
knjatra – kvrugu
knjavat – izležavati se u polusnu
ko – tko
kobliže – ko bliže zidu; igra s kovanicama
kocat – stalno prigovarati; **žugat**
kočak – svinjac
kočit – parcelirati; dijeliti zemljišnu površinu na parcele
kočka – kvočka
kočoperit se – praviti se važan; šepuriti se
kočeta – pročelje, čelo postelje
kočina – veliki kolac; oduži komad drveta zašiljen s jedne strane radi zabadanja u zemlju

koda – kao da; **kada**
kodiga – koža suhog svinjskog mesa
kofidenca – opušteno ponašanje; prisnost
kogo – kuhar
koguma – lončić za kuhanje kave;
đezva; **kavara**
koka – kokoš
kokoćanje – 1. kokodakanje; oglašavanje kokoši, 2. besmisleno brbljanje
kokolavanje – očijukanje
kokošar – 1. onaj koji uzgaja i prodaje kokoši, 2. onaj koji krađe kokoši, 3. sitni kradljivac općenito
kokošica – sitna kiša
kokošit se – praviti se važan
kokuljica – kapuljača
kokuruz – kukuruz
kola – ljepilo
kolac – drveni potporanj za sadnice
kolač – okruglo suho pecivo od bijelog brašna
kolajna – ogrlica; **mrđelica**
kolan – kožni pas koji se veže konju pod trbuh i tako učvršćuje sedlo
kolap – moždani ili srčani udar
kolar – okovratnik
kolarina – kravata
kolbaša – predvodnik; prvak (primjerice, najbolji kosac)
kolet – v. **kolar**
kolino – 1. koljeno, dio noge, 2. srodstvo
kolišni – koliko malen
kolkoš – koliko god hoćeš; puno
kolo – 1. kotač, 2. vrsta narodnog plesa
kolomar – podočnjak
kolomast – mast za podmazivanje ležajeva vučnih kola

kolombar – 1. krug; obruč; prsten, 2. igra u kojoj se novčići guraju u zemljani krug podijeljen na četiri dijela, 3. podočnjak
kolona – nosivi ili ukrasni stup
kolonelo – talijanski vojni zapovjednik
kolonja – kolonjska vodica
kolovijačit – udvarati se
kolovoz – poljski put
kolpat – udariti (odnosi se na moždani ili srčani udar)
koltrine – zavjese
kolura – boja
kolut – ukrasni srebrni obruč na al-karskoj ječermi
kolutat – okretati; zavrtati (najčešće se odnosi na oči)
kolje – kolci
kom – velika komoda
komačar – majstor za izradu konjske opreme
komaće – dio konjske orme
komara – v. **kamara**
komaštre – željezni lanac iznad ognjišta na koji se vješaju peka, bakra ili bronzin
kombaj – kombajn
kombinet – svilena podsuknja
kombinirke – kliješta za više radnih operacija; **tinjele**
komeštibile – trgovina osnovnim potrepštinama
komicin – niski ormar; velika komoda
komín – ognjište
komita – oružani pobunjenik protiv vlasti
komo – niski ormar s ladicama
komod – velika udobnost
komoditet – preslobodno ponašanje
komora – v. **kamara**

komšija – susjed
komucin – v. **komicin**
komušat – odvajati listove od klipa
komušina – suhi kukuruzni listovi
konak – noćenje
konal – kanal; prokop
konap – konopac; upredeno konoplji-
no vlakno; uže
konat – račun
koncina – vrsta igre s talijanskim kar-
tama
konča – dodatak jelu
končanje – 1. začinjavanje jela, 2.
obrada životinjskih koža
konda – kao da
kondet – nužnik; zahod
kondut – v. **kondet**
konfužjun – strka; zbrka
konistra – košara pletena od vrbovih
mladica koju nosi udavača
konoba – prostorija u kojoj se drže
bačve s vinom i suho meso
konop – v. **konap**
konsat – čupati; trgati
konšerva – koncentrat od rajčica
kontarisat – spasiti se ili osloboditi se
nekoga ili nečega
kontat – računati; brojiti
kontra – protiv
kontrafinestra – prozor produžen
prema ulici; **portafor**
kontrapiz – kontra uteg; teret koji se
stavlja zbog ravnoteže
kontreštat se – posvađati se
kontrirat – suprotstavljati se; uzvraćati
konj – igrača karta s brojem 12 u tali-
janskim kartama
konjogriz – biljka čiji se suhi plod daje
životinjama protiv dezinterije; **štavolj**
kopanja – velika drvena posuda iz
koje se napaja stoka

kopčat – shvaćati; razumjeti
kopljanik – rjeđi naziv za alkara
koplje – drška nekih poljoprivrednih
oruđa (grablje, vile i sl.)
kopnit – tjelesno propadati
koprčina – mladić koji skače oko cura
koprifogo – talijanski policijski sat
koprļjat se – izvijati se; migoljiti
koprna – gusto sito za dobivanje finog
brašna
koprva – kopriva; jestiva trava koja
žari na dodir
kopun – uškopljeni pijetao
kopunanje – parenje pijevca i kokoši
kopunit – škopiti pijetla
kopunit se – previti se važan; šepuriti se
kor – povišeni dio u crkvi na kojemu
se obično nalaze pjevači ili zbor
koracat – koračati; hodati
korda – štapin; vrpčasti sprovodnik
vatre do eksploziva
korešpodenca – 1. dopisivanje, 2. pi-
sana suglasnost
korijandule – raznobojne papirnate
vrpce za dekoraciju plesnih dvorana
korito – drvena posuda za pojenje
stoke
kornet – izbočina na kruhu; **sis**
korniža – 1. žlijeb; **gurla**, 2. rubnik
ceste; bankina
korota – 1. žalost za pokojnikom, 2.
crna žalobna odjeća
korovica – 1. vrsta kukca, 2. vrsta male
ribe
korpa – košara
korpet – prsluk koji nose udane žene
korta – šira rodbinska zajednica
kortedānat – udvarač
kortedāvanje – udvaranje; oćijukanje
korzo – šetalište

kosa – ukrivljeni dugački nož na drvenom držalu s kojim se, držeći ga sa obje ruke, kosi trava ili korov

kosac – osoba koja kosi

kosibaša – predvodnik kosaca

kosilo – drvena drška na koju se pričvrsti sječivo kose

kosir – oruđe savijenog sječiva za sječenje tanjih drva

kosirica – donja svinjska čeljust

kosirit se – ljutito reagirati

kosište – v. **kosilo**

kosovica – vrsta ptice sivo-smeđe boje

kosti – leđa

kostret – kozja dlaka

kostriš – divlje zelje; **trnak**

kostrušenje – kostriješenje; dizanje kose, dlaka ili perja od straha ili bijesa

koš – 1. dio mlina u koji upada zrno, 2. spremište za žito

košet – vanjski tvrdi dio govedeg buta

koštela – drvo sa sitnim tamnim bobičastim plodovima; **sladun**

košteljak – mali orah

koštradina – v. **kaštradina**

kota – kotao; veća posuda za kuhanje na otvorenoj vatri

kotac – potomak

kotlarina – rakija dobivena kao naknada za pečenje rakije

kotlanica – pomična drvena prečka iznad komina na koji se vješaju komaštre

kotlenica – v. **kotlanica**

kotlekrpa – krpatelj limenog posuđa

kotlokrpa – v. **kotlekrpa**

kotonjada – slatki žele od dunja

kotul – jednodijelna platnena suknja

koturača – podmetak za teret koji žene nose na glavi; **stelja**

kovačija – 1. kovačnica, 2. kovački posao

kovada – leglo ptica

kovijada – neuredna kosa

kovilje – vrsta trave koja raste na kamenjaru

kovrljit – savijati; kriviti

kovrndaļ – dio ženske narodne nošnje koji se nosi ispod marame

koza – 1. vrsta mopeda, 2. drveni stalak za pilanje drva, 3. glupa žena

kozina – kozja koža s dlakom

kozle – mlado od koze

kozlica – dugačka bačva u kojoj se na karu prevezio mošt

kozlin – jarčić

kožun – ogrtač od ovčje kože

krabit – topiti; rastapati

krač – nepokretan čovjek

kračat – 1. kratiti; skraćivati, 2. postajati kraćim

krajni – krajnji; rubni

krakat – dugih ruku i nogu

krakun – zasun

krakunjača – starinska puška koja je imala zatvarač u obliku krakuna

kralj – igrača karta s brojem 13 u talijanskim kartama

kraljat – dijeljenjem karata prije početka igre određivati tko će s kim igrati

krastača – velika, ružna, smeđa žaba

krbelina – staro i dotrajalo prijevozno sredstvo

krcat – pun

krcija – trbuh; utroba; **drob**

krčalo – dio brane

krčat – glasati; ispuštati zvukove

krčevina – iskrčena zemlja

krčit – vaditi kamen ili tvrdi sloj s nekog zemljišta da bi ostalo obradivo tlo

krač – smrtno bolesna osoba
kračušan – okraći
krdža – duhan
krećat – dirati; dodirivati
kredenca – vitrina; ormar; **veltrina**
krek – panj od loze
kremenjača – starinska puška koja se puni s vrha cijevi
kren – hren
krena – najlonska nit koja se koristi u ribolovu
krenit se – raspametiti se; poludjeti;
skrenit
krepalina – **1.** životinjska lešina, **2.** lijena osoba
krepan – iscrpljen; izmoren; onemoćao
kresnit – obljubiti
krešit – poskupjeti
kreveljit se – praviti ružne grimase; ispuštati ružne zvukove
kričavo – šarenih boja koje bodu oči
kridimice – kradimice; kriomice; krišom
krik – **1.** kočnica na karu, **2.** igra s talijanskim kartama
krikat – kočiti
kriket – ručka na prozoru
krilo – mekani podrebreni dio govedine ili junetine
kripan – krepak; snažan; čvrst; jak
kripost – krepkost; snaga; čvrstina; jakost
kriva – bijeli kruh u obliku polumjeseca; **mezaluna**
krivit se – jaukati; glasno plakati
krivošija – zakrivljena alkarska sablja;
kriva
križ – teret
krkalina – konjski izmet; obilan ljudski izmet

krke – leđa
krkec – v. **krke**
krmača – prasica
krmak – prasac
krmelj – zgrušani iscjedak iz oka
krmeljav – **1.** koji ima krmelje u očima, **2.** pospan; nerazbuđen; neispavan
krmetina – **1.** svinjsko meso, **2.** pogrdan izraz za osobu
krmit – **1.** hraniti balgo, **2.** spavati
krnjatak – ostatak pokvarenog zuba
krnje – lutka koja se spaljuje u maškarama na pokladni utorak
krnjolac – grdelin s crvenim pjegama iza vrata
krokanat – karamelizirani šećer s bademima
krošnja – pletena košara u kojoj se nosi sijeno za stoku
kroštule – tradicionalna dalmatinska hrskava slastica od brašna, jaja, šećera i soli
krožet – alkarski prsluk od čoje ili bijeloga sukna
krpaš – starinska lopta od ostataka platna
krpatit – previše i nekorisno usitnjavati; neuredno kidati (primjerice, kruh)
krpenjaš – v. **krpaš**
krpotit – v. **krpatit**
krto – košara pletena od šiblja
krtol – v. **krto**
krštula – krštenica; rodni list
kruna – zid koji obrubljuje bunar
krunica – niska zrna za molitvu
krupa – tuča; grad
kruv – kruh
krža – poljska jarebica
kubija – osoba lošeg ponašanja

kubura – starinska kratka puška; starinski pištolj

kuburit – životariti; izdržavati

kuburluk – kožna torbica u koju se sprema kubura

kucanje – vrijeme kada se kučke tjeraju; vrijeme parenja kućaka s psima

kuco – šutjeti

kučina – raspleteni konop

kučit – savijati; kriviti

kućarin – žličica; **škujerin**

kućerin – v. **kućarin**

kudilja – drvena naprava za pređenje vune

kudrav – kovrčav; **ricast**; **čičav**

kudrit – šuteći pozorno promatrati i oslušivati

kudrov – pas duge dlake

kugluf – vrsta kolača

kufer – kofer; **valiža**

kufidenca – v. **kofidenc**a

kujat – bolovati; biti nemoćan

kukala – dječja igra skrivanja i traženja

kukavac – slab; mizeran

kukavan – bijedan; jadan

kukuljača – vrsta ptice; ševa

kukuljica – v. **kokuljica**

kukumar – krastavac

kukurik – crveni poljski cvijet; mak

kukurikavac – vrsta kašlja

kukuruzovina – suha kukuruzna stabljika

kukuvija – noćna ptica iz reda sova

kukviža – slabije razvijena žena

kulaš – konj pepeljasto sive boje

kulaze – drvena ručna kolica za prenošenje manjeg tereta koja se sastoje od dvije ručke, nekoliko poprječnih letvica i kotača

kule – oblaci nad planinom koji najvešću buru

kulenica – kobasica nadjevena krvlju, kukuruznim brašnom i svinjskim salom

kulica – izdvojena kamena građevina u kojoj je samo kuhinja

kuluk – dio puta koji vodi prema vlastitoj njivi

kulunel – v. **kolonelo**

kuljat – navirati, nadirati u velikoj količini

kulje – manji odeblji čovjek

ključ – sadržaj bljuvanja

kumit – moliti

kumpanija – družina

kumparan – muški sukneni ogrtač

kumašin – kum

kuntarisat se – riješiti se

kumpir – krumpir

kunda – v. **konda**

kunin – kunić

kuntarisat – v. **kontarisat**

kuntenat – zadovoljan

kunjat – drijemati

kunjica – alat kojim se buše rupe za stavljanje dinamita

kupa – crijep

kupe – boja u talijanskim kartama

kupina – 1. grmovita i trnovita biljka, 2. sladak, taman bobičasti plod te biljke

kupit – skupljati nešto s podloge; skupljati karte s kartaškog stola

kupleraj – javna kuća; bordel; **kažin**

kupljačina – 1. kupljenje žita, 2. okupljanje ljudi

kupovan – koji nije iz kućne izrade

kuramela – lanac opšiven kožom koji spaja komać i timun na karu

kuraža – hrabrost; odvažnost

kuražan – hrabar; odvažan

kurbla – ručna poluga za paljenje traktora

kurčevit – ponosito samodopadan i narcisoidan

kurdela – platnena ili gumena uzica

kurelja – orunjeni kukuruzni klip

kurendek – cvijet od prorestene kapule

kurijožija – znatiželja

kurit – dobro se prodavati; dobro se trošiti

kurtelina – dugi oštri nož za rezanje pršuta

kuršlus – nesporazum; pogrešan dogovor; zabuna u sporazumijevanju

kuruz – kukuruz

kus – komad; zalogaj

kusac – poskok; **ljutac**

kusast – malen; kratak; neugledan

kusat – slatko jesti; pohlepno jesti

kusnit – probati neku hranu

kuso – **1.** nizak čovjek, **2.** ptica bez repa

kusur – ostatak novca

kuš – kuda ćeš

kušin – jastuk

kuškinja – kožni remen koji se stavlja pod rep konja i drži sedlo

kuta – radno odijelo; kecelja

kutlača – velika drvena žlica

kutrit – v. **kudrit**

kuvalo – kuhalo; rešo

kuvanje – kuhanje

kuwatanja – pretjerano kuhanje

kuvat – **1.** kuhati, **2.** nešto potajno pripremati

kuver – v. **kufer**

kuverta – omotnica za pismo; pokrivač za postelju

kuvertur – pokrivač

kužina – kuhinja

kvadar – umjetnička slika s okvirom

kvarat – četvrtina

kvartir – vojarna

kvasina – vinski ocat

kvatre – četiri u igri mure

kveštavat – zatvarati

kvintal – mjera za težinu (100 kilograma)

kvinte – kulise na pozornicama

kvintilja – kartaška igra slična trešetu

kvintulja – v. **kvintilja**

kvit – bez duga; izjednačeno; sredeno

kvito – v. **kvit**

kvrcat – vriti

kvrknit – kvrknuti; tiho se oglasiti

L

labrnja – usta; njuška; **gubica**

laca – povodac na kojemu se vodi stoka

lacnit se – okusiti se

laćat se – latiti se; početi što raditi; dohvatiti se; prihvatiti se; uhvatiti se

lad – hlad

ladan – hladan

ladovat – hladovati; odmarati u hladovini; izležavati se; ljenčariti

lađa – zgodan prijelaz preko vode;

kerep

lagnje – lakše

lagum – velika eksplozija

lagumat – raznijeti eksplozijom; minirati

lajat – glasno i uvredljivo govoriti

lajona – lajava osoba; osoba koja prenosi sve što čuje

lakadina – fina betonska zidna navlaka; **likadina**

lakat – mjera za dužinu sukna od oko 70 centimetara; **aršin**

lakomica – drvena posuda s lijevkom za otakanje vina

lakoviran – naivan

laksat – popustiti

laktaš – osoba koja cilj postiže laskanjem i dodvoravanjem

laktašenje – postizanje cilja laskanjem i dodvoravanjem

lakuperat se – riješiti se koga ili čega; osloboditi se koga ili čega; **rekuperat se**

lamarin – debeli zaštitni lim

lambik – kotao za pečenje rakije

lamica – žilet

lampadina – ručna svjetiljka

lampanje – sijevanje u noći

lampat – hodati pokrećući cijelo tijelo

lamsat – v. **lampat**

lanceta – oštar i uvredljiv govor

lancun – plahta

landikat – hladiti se; odmarati se

landrat – bezbrižno se skitati

lanetica – ukrasna marama; svečani rubac

lanit – izlanuti; nepromišljeno reći što nije trebalo

lante – tanke unutarne škure

lantrat – v. **landrat**

lapat – pohlepno jesti

lapeš – olovka

lapiš – v. **lapeš**

laprdat – govoriti gluposti; dosađivati govoreći beznačajne sitnice; gnjaviti ispraznim govorom

laptat – padati u velikim pahuljama (odnosi se na snijeg)

larma – mješavina ljudskih glasova koji glasno govore u isto vrijeme; gala; vika; dreka

lasan – lukavac

lasast – dopadljivo promišljen

lastavica – dio kućnog pročelja koje završava u obliku trokuta

lastve – zemljište na brijegu s više podzida

lašepašare – slobodan prolaz

lašnje – lakše

laštre – stakla i krila na prozorima

laštik – 1. gumena rastezljiva vrpca, 2. ženska dječja igra, 3. pračka izrađena od drveta, gume i kože

laštrk – v. **laštik**

lata – tanki lim; **mid**

latar – metalni lonac za kiseljenje mlijeka

lavabo – umivaonik

lavandin – v. **lavabo**

lavel – sudoper

laza – uski prolaz kroz vrt

lazanje – vrsta domaće tjestenine

lazanjur – valjak za razvlačenje tijesta

lazar – nepokretan čovjek

lazit – puzati lagano dodirujući podlogu

laznit – okusiti malu količinu čega

leandar – oleandar; sredozemni zeleni otrovni grm koji se kultivira kao ukrasna biljka

lebarda – stropni ulaz na tavan; **proskok**; **portela**

led – velika hladnoća

ledina – **1.** livada; neobrađeno zemljište, **2.** izraz za poravnanje rezultata u igri mure

lekoprc – avion; zrakoplov; **reoplan**

lektimacija – osobna iskaznica

lemat – tući; mlatiti

lemeš – nož na plugu; ralo; raonik

lemiš – v. **lemeš**

lemozina – crkveni milodar koji se skuplja tijekom mise

lemuzina – v. **lemozina**

leprljat – bezuspješno pokušavati poletjeti

lepur – perut koja otpada s plodova kukuruza

lepurica – noćna leptirica

lepušat – skidati listove s klipova kukuruza; **perušat**

lepušina – list kojim je obložen klip kukuruza; **perušina**

leska – komad kamena s kojim se pali vatra

lešada – skuhana hrana (u pravilu meso)

lešat – skuhati

lešter – mala livada između kuća na selu koja služi kao prolaz, ispašu, igru...

lešurat – teturati

letera – akt; dopis

letičast – brzoplet; nepromišljen

letimice – na brzinu

letit – **1.** letjeti; kretati se zrakom pomoću krila; kretati se zrakom u nekom zračnom prometalu, **2.** kretati se velikom brzinom; juriti; trčati, **3.** prolaziti u vremenskom smislu, **4.** biti izbačen sa službenog položaja ili radnog mjesta, **5.** nešto ishitreno raditi

letrika – elektrika; struja

leva-leva – izraz kojim se ukazuje da se nešto radi rastrošno, na veliko, odreda i ne birajući

levandin – v. **lavandin**

libar – knjiga

libit se – **1.** šuljati se; prikradati se, **2.** hodati polako; vući nogu za nogom

librić – molitvenik

lickat se – rediti se; dotjerivati se

ličit se – liječiti se

liferovat – isporučiti ili nabaviti robu

ligambe – podvezice za ženske čarape

liganje – odlazak na spavanje

lige – prečke na kojima leži perad

ligenzi – lezi

lija – vrtna gredica

likar – liječnik; doktor

likarija – lijek

li-la – otprilike isto; u jednakoj mjeri; više-manje; tako-tako

limuncin – tvrdi bombon s okusom limuna

- linčuga** – ljenčina; neradnik
linac – v. **linčuga**
lincura – ljekovita biljka
linčarit – ljenčariti
linguza – lijena cura ili žena
lip – lijep
lipak – lijepak
lipilo – ljepilo
lipo – lijepo
lipotan – ljepotan
lipotica – ljepotica
lipon – riječ kojom se ističe daljina
lipsat – teško se umoriti; potpuno izgubiti snagu
lisa – drvena pregrada koja služi kao ulaz
liska – **1.** vrsta divlje patke, **2.** lukavac; dvoličnjak
liska – drvo lješnjaka
list – puzati; ići vrlo sporo
lišati – igrati lišinu
lišina – slaba igraća karta bez vrijednosti
lišnjak – lješnjak
lišo – bez posljedica
litavac – vrsta jestivog bilja
litavica – proljev
lito – ljeto
lito – dljeto; rezbarsko oruđe; **dlito**
litos – prošlog ljeta
litret – fotografija
litretavat – fotografirati
livaja – ljevoruk čovjek
livak – v. **livaja**
livak – lijevak; kuhinjsko pomagalo kroz koje se nalijeva tekućina u posudu s uskim grlom; **pirija**
livel – libela; naprava kojom se ispituje ravnost neke površine
livo – **1.** neparni broj, **2.** lijevo; na lijevu stranu
livolver – revolver; pištolj
lizibaka – sitna slatkovodna riba
liziguz – ulizica
loboda – jestivo divlje zelje
lodul – poljska ptica; ševa
loga – ležaj; leglo
logon – nepokretan
loj – ovčja, kozja ili kravlja masnoća
lokadur – čovjek koji puno pije
lokat – neumjereno i bučno piti
lomarín – v. **lamarin**
lombul – biftek
londonjera – vrsta slastice
lonza – meso od trbušnog dijela
lopar – drveni predmet kojim se tijesto stavlja na ognjište
lotre – drvene stranice na zaprežnim kolima
lovorika – lovorovo granje s lišćem
loza – rakija lozovača
lozina – granje od loze
luč – borovina koja služi za potpalu vatre
lude – blesav čovjek
ludosmijast – sklon smijanju, često i bez razloga
ludovica – nenormalno i razuzdano ponašanje
lug – pepeo
luganig – tanka duga kobasica koja se prži na tavi, a zatim kuha u kokošjoj juhi s rižom
lugarin – sitna žućkasta ptica pjevica
lugera – dio peći na drva za skupljanje luga
luk – češnjak
lulav – ludast; munjen
lumbarda – starinski top
lumbrela – kišobran
lumin – svijeća za pokojnike

lumpat – bučno se i raspojasano veseliti uz piće i pjesmu

lumperaj – bučno i raspojasano veseli se uz piće i pjesmu

luna – mjesec

lupača – daska za pranje odjeće

lupeške – sklopljene ruke na koje zbog podizanja preko neke zapreke zakorači druga osoba (uobičajeni puni naziv je lupeške skale ili lupeške skalice)

lumpat – bučno se veseliti i predavati raspojasanom raspoloženju uz piće i pjesmu

lupež – 1. lopov, 2. nastavak sa više priključaka na električnoj utičnici

lupežavat – potkradati

luš – luksuz

lušat se – rediti se; uljepšavati se

lušija – 1. voda u kojoj je prokuhan lug (služi za pranje suđa i odjeće), 2. topla voda

lušijanje – pranje u lušiji

luštrat – laštiti; glancati; čistiti; pospremati; sređivati (najčešće kuću)

lužara – v. **lugera**

lužera – v. **lugera**

lužina – 1. nečistoća oko ognjišta, 2. predio obrastao šumom, 3. grmlje

LJ

ljiljan – vrsta cvijeća koje djeca nose u crkvu na blagdan sv. ante

ljosnit – iznenadno pasti; neočekivano pasti

ljubica – ljubičica; mali proljetni cvijet ljubičaste boje

ljubit – lijepo pristajati

ljubovat – biti u vezi; **aškovat**

ljudikat – prijateljski razgovarati

ljudina – **1.** gorostasani čovjek, **2.** dobar čovjek

ljulj – pšenični korov sitnog ploda

ljulja – ljuljačka

ljupina – ljuska

ljutac – **1.** tvrdi kamen, **2.** poskok; kusac

ljutika – crni luk; **prorestača**

M

ma – ali

mac – komplet igraćih karata

maca – čekić za kamenoklesarske i zidarske radove

macakan – 1. onaj koji hvata i odstranjuje životinje; živoder, 2. lukav čovjek koji gleda samo svoju korist

macakanjo – v. **macakan**

macalo – dugi drveni ribički štap

macat – vabiti; primamljivati

macmudan – dječak koji još nije izrastao

macnit – 1. ubiti, 2. ukrasti

macola – mjesto za ubijanje stoke; klaponica

mačak – željezna kočnica sa stražnje strane kara

mačka – v. **mačak**

mačkadur – drveni ormarić opleten tankom mrežom za zaštitu hrane od muha

mačkariol – v. **mačkadur**

mačkara – 1. maskirana osoba za vrijeme karnevala, 2. neukusno odjevena osoba

mačkarina – ojačanje na prednjem dijelu cipele

mačkula – mali top koji se oglašava za vrijeme alkarskih svečanosti; mužar;

prangija

maća – 1. mrlja na odjeći, 2. neugodan podatak iz prošlosti neke osobe, 3. tjelesna mana

maćan – 1. zamrljan, 2. kompromitiran, 3. tjelesno obilježen

maći – malen; sitan

madravida – sprava za izradu navoja na vijku

magacin – skladište; **magazin**

maganjat se – 1. okilaviti; dobiti kilu, 2. ozlijediti se

magare – tovar; magarac

magaretuša – visoka trava neugodnog mirisa

maita – srebrna filigranska kopča na ovratniku alkarske košulje

maja – majica

maja-bambina – potkošulja; donja majica

majden – 1. rudnik, 2. bogatstvo

majita – v. **maita**

majušan – v. **maći**

makaruni – makaroni; vrsta tjestenine

makinja – mašina; stroj

makinjeta – pisaći stroj

makljat se – tući se

makljaža – tuča, fizički obračun

maknit – 1. pomaknuti, 2. ukrasti

mala – djevojka

mala – 1. malena; sitna, 2. pojedinačna partija u igri karata ili balota, 3. slaba karta od igre u briškuli

malica – slaba karta u briškuli

malicija – želja da se naškodi drugima; pakost; zloba

malopri – maloprije; **naloprin**

maloprin – v. **malopri**

maloprvo – v. **malopri**

malovan – zidarski pomoćnik

malta – žbuka; **inkarat**

maminjorgo – strašilo nalik na magarca kojim plaše djecu

mamit – vabiti; primamljivati

mamit se – pomamno se ponašati

mamlaz – krupan i snažan čovjek
mamuza – ostruga
mana – hrana
manča – napojnica
manća – v. **manča**
mandalica – drveni zapor koji osigurava vrata od nasilnog otvaranja
mandalit – zatvarati vrata mandalicom
mandrilo – pogrđan naziv za ljude sa splitskog obalnog područja
mandule – angine; krajnici; tonzile
mandulet – mandulat; slastičarska poslastica od badema
mandā – hrana
mandat – jesti
manica – ručka na vratima
maninjorgo – v. **maminjorgo**
manistra – tjestenina
manit – mahnit; sulud; bijesan; lud; pomaman
manit – 1. odmahnuti, 2. ukrasti
manit se – ostaviti se
manitat – ponašati se mahnito, suludo, bijesno...
mantaluk – vrtoglavica
mantat – zavaravati
mantel – 1. mantil; ogrtač, 2. vanjski gumeni, plastični ili kožni zaštitni dio gumene zračnice na kolu od bicikla, nogometnoj lopti...
mantija – svećenički habit
manjadura – hranilica za ptice u krletci
manjamukte – bezobrazno jesti i piti na tuđi račun
manjaž – ograđen prostor za pripremu konja galopera
manjaža – dobra i obilna hrana
manje – minus u računskoj operaciji oduzimanja

mandat – slasno jesti u velikim količinama
manjerka – posuda iz koje se jede
manjkat – nedostajati
manjkamenat – nestašica; ono što nedostaje
maon – 1. odreda; većinom; svi; mahom, 2. najčešće; obično; ponajviše
maovina – mahovina; zeleni biljni pokrivač koji raste na vlažnim mjestima
maráč – ožujak; **ožuljak**
marangun – drvodjelac; stolar
marāština – bijelo grožđe sitna zrna
marenda – obrok između doručka i ručka
marendin – marenda u prirodi (najčešće na uskršni ponedjeljak)
marijaš – starinski novac; ugarski novac s likom bogorodice
marka – stranica novčića na kojoj se nalazi grb (u igri vrtice)
marš – izraz u igri tercila
marujele – hemoroidi
marun – divlji kesten
marva – stoka
masan – 1. koji sadrži masti ili masnoće; mastan 2. koji donosi veliku korist, 3. koji zamašćen izvana ili izgleda kao da je premazan mašću, 4. koji je neukusan, vulgaran i prelazi granice pristojnosti
maslat – uvijeno lagati; davati lažna obećanja; **palamudit**
maslo – maslac; mliječna masnoća dobivena metenjem
masnica – krvni podljevi na tijelu nastao od udarca; **modrica**
mast – sok dobiven gnječenjem, gaženjem ili stiskanjem zrelog grožđa
mastit – gnječiti, gaziti ili stiskati zrelo grožđe zbog dobivanja masta

mašcat – praviti nareze na vijku
maščurika – ostaci masti nakon pripreme jela
maše – kliješta za žar koja nosi arambaša u pripašnjači
mašat se – uzeti nešto rukom
mašit se – v. **mašat se**
mašklin – željezno oruđe nasadeno na držalo, šiljasto s jedne, plosnato s druge strane, služi pri kopanju i krčenju; pijuk; budak; trnokop
maštelo – drvena, limena ili plastična posuda koja služi za pranje odjeće ili za prelijevanje vina; vjedro
maštilo – v. **maštelo**
maštuluk – nagrada koju dobiva glasonoša dobre vijesti
matadur – jaka karta u briškuli i trešetetu
mate – majka; mati
mater – v. **mate**
materice – predzadnja nedjelja pred Božić
matrak – drvena batina
matrijal – materijal; građa
matrikula – pomorska putna isprava
matun – opeka; cigla
matuzan – vrlo star čovjek
mauna – mahuna; mladi grah
mauš – kartaška igra
mavat – mahati; pozdravljati pokreti-ma ruku
mazija – čelik
maža – jutena vreća
mažerijola – brnjica; mrežasta zaštita na psecoj njušci
mečarno – meko; blago; južno (odnosi se na vrijeme)
mečanje – kozje glasanje
mečenje – v. **mečanje**

mečit se – navikavati se na nešto
meć – mekinje pomješane s vodom koje služe kao hrana za kokoši
mećaja – drveno pomagalo za metenje mlijeka;
mećat – stavljati; polagati
mećat se – praviti se važan; postavljati se s visoka
medikament – ljekoviti sastojak
meduljica – pločica od kovine s reljefnim prikazom; manja medalja
međa – kamen koji označava granicu imovine; granica između dviju njiva;
mejaš
međuse – između sebe
mejaš – kamen koji označava granicu imovine; granica između dviju njiva;
međa
mejašnik – vlasnik susjedne njive odijeljene mejašem
mejdan – megdan; mjesto boja
meka – mamac u lovu riječnih rakova
mekan – igra s kamenim pločama
mekinje – ljuske samljevenog zrnja žita koje se sijanem odvajaju od brašna
mekiš – rak koji je odbacio oklop
mekunjak – v. **mekiš**
mekuš – v. **mekiš**
mela – imela; zimzelena biljka od čijih se plodova radi ljepilo za lov na ptice
meljat – prevrtati što po rukama ili po ustima
mendule – sprava za pritiskanje;
škripac
meneka – mene
menika – meni
menon – mnom
menteljit – brinuti se o nekome
meračit – polako uživati u jelu i piću
merak – želja za čim; užitak u čemu

mere – može
meritat – zaslužiti; pripadati; **tokat**
merlo – čipkast i vezen ukras na ženskoj odjeći ili na posteljini
merlis – miris
merlisat – mirisati
mertek – tanje drvo za izradu krova
meruni – **1.** izraz za krepanu životinju, **2.** zloban izraz za pokojnog čovjeka
meslema – izobilje (u pravilu, hrane)
mesliđan – bosiljak; zeljasta biljka ugodna mirisa
mesojida – vrijeme mrsa od Tri kralja do Poklada
mest – mećajom u stapu odvajati maslo od metenike
mest – mesti metlom
meškinjast – slabašan; osjetljiv
meštar – majstor u nekom poslu; **zanačija**
meštrijat – znalački obavljati neki posao
meštrovica – **1.** okretna i sposobna žena, **2.** meštrova supruga
metenika – tek izmeteno mlijeko;
mlačanica
metenje – postupak pri kojemu se mlaćenjem mećajom po mlijeku u stapu odvaja maslo
metiljav – slab; nemoćan, boležljiv
metit – metnuti; staviti
meza – hrana; zakuska
mezaluna – bijeli kruh u obliku polumjeseca; **kriva**
mezaluto – crno-sivo
mezanin – **1.** ovalni tanjur, **2.** polukat
mezo – pola; polu
mica – kapa ukrašena trakom
micina – gnojna oteklina na vratu
mići – bježi; odlazi; briši

mići – v. **maći**
mid – komad tanke kovine; lim; **lata**
miden – limen; od lima
midenica – stočno zvono od mida
miđer – riječ kojom se nešto potvrđuje
migoljit – izvijanjem se izvlačiti
migat – **1.** micati, **2.** davati znakove zatvaranjem i otvaranjem očiju
Mijovil – Mihovil
mijur – mjehur
milo – osjećaj tuge; osjećaj žaljenja
milušit – milovati
miljun – milijun
mina – mijena; promjena; izmjena
mindža – ženski spolni organ
minduše – naušnice; **rećine**
minit – proći; prestati; isteći
mira – **1.** mjera; standard za mjerenje veličine ili količine, **2.** mjera; dimenzija dijela tijela pri izradi odjeće ili obučice; **3.** mjera; granica do koje je nešto dopušteno, **4.** mjera; primjena propisa s određenom svrhom
mirač – geometar; **đomeštar**
mirakul – čudo
mirbožat – stiskom ruke davati mir jedan drugome
mire – miran čovjek
mirina – poljski suhozid
misar – osoba koja ide na misu ili je na misi
misec – **1.** mjesec; nebesko tijelo, **2.** mjesec; dvanaesti dio građanske godine
misečina – mjesečina; noćno osvjetljenje
misto – **1.** mjesto; ograničeni dio prostora na kojemu se što odvija, **2.** mjesto; prostor gdje se što može smjestiti; položaj u redosljedu; pozicija na po-

vršini, **3.** mjesto; služba; posao; namještenje, **4.** mjesto; naselje

misto – umjesto; izraz koji ukazuje na zamjenu čega čim

mistrija – zidarski alat kojim se prevlači žbuka; manja metalna posuda s drvenom ručkom

misusovo – u ime Isusovo

mišadanca – mješavina

mišaja – drvena žlica za miješanje kukuruznog brašna

mišakinja – vrsta korova

mišakinje – dlake koje rastu na licu i drugdje kod mlade osobe

mišalica – mješalica za beton

mišanca – v. **mišadanca**

mišancija – v. **mišadanca**

mišat – miješati

mišavac – mišji izmet

mišina – koža domaće životinje u kojoj se drži vino, voda ili sir; **bekina**

mitit – mimoići (nekoga ili nešto)

miza – stol

mižerija – sirotinja; siromaštvo

mlačanica – tek izmlačeno mlijeko

mlad – nedozreo

mlada – nevjesta; djevojka na dan vjenčanja

mladac – mladi češljugar koji još nije dobio boju perja

mladež – madež; taman biljeg na tijelu

mladi – ženik; mladoženja; momak na dan vjenčanja

mladovačina – mlijeko krave nakon teljenja

mlađarija – mladost; mladež; omladina

mlatimudan – v. **macmudan**

mličika – vrsta trave

mliko – mlijeko

mlikar – **1.** mljekar; osoba koja proizvodi mlijeko, **2.** mljekar; osoba koja raznosi mlijeko, **3.** prostorija za preradu i čuvanje mlijeka, **4.** posuda za raznošenje mlijeka

mlyn – naprava koja melje

mlynca – mlinica; kuća na vodi s mlinom; vodenica

mlivo – žito za mljevenje ili samljeveno žito

mlun – dinja

mobilja – namještaj; pokućstvo

moca – u ime oca

modar – plav

modra – suknja od modrog platna

modraperla – vrsta dugmeta

modrna – suknena haljina do pojasa koju nose starije žene; **modrina**

mokete – kliješta za razgrtanje žeravice

mokrina – velika vlaga

molat – popustiti

momak – **1.** neoženjeni mladić, **2.** pratitelj alkara

mona – osoba koja teže shvaća

monada – nestašluk; glupost; **pizdarija**

montura – odjeća; nošnja

more – v. **mere**

morlako – primitivac

moro – crn, garav čovjek

morša – sprava u koju se prilikom rezanja pritegne pršut

moskat – mozgati; misliti mozgom

mosur – viseći krovni led

moš – možeš

moreš – v. **moš**

mošli – možeš li

mošur – metalna ili drvena oveća posuda

mot – 1. znak suigraču u kartama, 2. znak općenito, 3. sposobnost; talent; nadarenost

motat – 1. motati; namotavati nešto, 2. motati; manipulirati s nekim

motika – metalno oruđe s drvenom drškom za kopanje i prekopavanje zemlje

motičit – kopati ili prekopavati motikom

mozgat – razmišljati; misliti

moždane – mozak

moždani – v. **moždane**

moždane – v. **moždane**

moždani – v. **moždane**

mrakat – podvikivanjem tjerati stoku

mraknit – 1. potjerati, 2. ubiti, 3. ukrasti

mramornjača – franja od mramora

mraz – led

mrčenjaš – veliki orao koji se hrani krepanim životinjama

mrčina – 1. lešina; strvina, 2. ljude-skara

mrčikarta – činovnik; **impjegat**

mrčit – 1. mazati crnom bojom; crniti, 2. ružno pisati, 3. spolno općiti

mrdat – micati se; pomicati dijelove tijela

mrđelica – ogrlica; **kolajna**

mrga – krupan i razvijen čovjek

mržarica – torba za obavljanje spize

mrkan – neuškopljeni ovan; ovan za parenje

mrkanje – parenje između ovce i ovna

mrkli – tamni; bez svjetla

mrliš – v. **merlis**

mrluš – v. **merlis**

mrlišat – v. **merlisat**

mrlušit – v. **merlisat**

mrmljiti – mrmljati; nerazgovijetno govoriti

mrnjaukat – mijaukat

mrs – masnoća; masno meso

mrsalina – v. **mrs**

mrsan – masan; debeo; pretil

mrsit – zapetljivati

mrsit se – jesti masno

mrš – uzvik tjeranja; marš

mršavan – slabašan; mršav

mrtac – mrtvac

mrtouzice – način vezanja čvora tako da ga je teško odriješiti

mrtvimice – opasno po život (izraz kojim se opisuje snaga udarca)

mrtvine – podjela imovine pokojnika

mrvu – malo; **zeru**

mucikara – mačka od milja

mučalica – igra šutnje

mučaljiv – šutljiv

mučat – šutjeti

muć – kamen razdrobljen čekićem

mućak – 1. pokvareno jaje koje se mućka, 2. bezvrijedna, pokvarena osoba

mućat – ispirati protresanjem tekućine

muda – mošnje

muda – ženka češljugara

mudante – donje gaće

mudlat – varati; driblati

mudonja – 1. hrabar i odvažan čovjek 2. ovan s velikim testisima

mujkalo – drveni sud za skupljanje brašna ili vađenje vode iz lađe

mujš – uzvik kojim se doziva mačka

mujša – 1. mačka, 2. ukrasni krzneni ovratnik; **pelica**, 3. stidnica

mujšnit – ukrasti; **munit**; **punit**

muka – 1. veliko naprezanje u radu, 2. fizička ili duhovna patnja, 3. imovina

stečena velikim trudom, **4.** osjećaj gađenja; tegobe u želucu; mučnina
muka – sitno, bijelo brašno
mukajet – opća šutnja; grobna tišina
mukanje – glasanje goveda
muktiš – čovjek koji nikad ništa ne plaća
muktiševina – ono što je besplatno
mukte – besplatno; **badava**; **džabe**
muktišina – v. **muktiševina**
mulac – kopile; vanbračno muško dijete; **mule**
mulam – tanko masno meso koje prekriva rebra u bokovima goveda, bliže prednjem dijelu
mularija – dječurlija
mule – kopile; vanbračno muško dijete; **mulac**
mulegin – unutarnji kućni pregradni zid
mulek – mekani riječni rak koji za vrijeme ljetnih mjesec mijenja oklop
mulika – mekani žučkasti lapor
mulin – ovan bez rogova
muljat – **1.** gnječiti ili tiještiti grožđe, **2.** zaobilaziti istinu; mutiti; okolišati, **3.** baviti se sumnjivim poslovima; izbjegavati zakone i propise
muljika – v. **mulika**
munit – ukrasti; **mujsnit**; **punit**
munita – sitan kovani novac; sitniš
munjen – koji nije sasvim normalan; opaljen; udaren; trknut
mur – pečat; žig; štambilj
mura – pučka igra u kojoj igrači istovremeno pokazuju ispružene prste jedne ruke pokušavajući pogoditi zbroj prstiju
murač – igrač mure
mural – glavni, potporni zid
murat – igrati na mure
murgaš – crno vino sumnjive kvalitete

murljat – provlačiti kroz vodu
murva – **1.** stablo, dud, **2.** dudov plod
mus – ono što se mora; prisila
musav – iskrivljenog, neveselog lica
musit se – izrazom lica iskazivati nezadovoljstvo; durit se
muša – općinski pašnjak u sinjskom polju ustupljen alkarskom društvu na korištenje
mušarelo – magarac
mušč – miris za lice ili tijelo
muščanje – nanošenje mirisa na kožu
muškarača – žena koja se ponaša kao muškarac i preko mjere se druži s muškarcima
muškardin – dječak kod kojeg se primjećuju dobre odlike budućeg muškara
muškobanja – žena koja nalikuje muškarcu
mušnica – kašeta ispred mlina u koju pada brašno
muštra – uzorak tkanine
muštrat – **1.** tjerati u red; podvrgavati disciplini; uvježbavati, **2.** gnjaviti; došađivati
muštuluk – v. **maštuluk**
mutap – prekrivač od kozje dlake ili vune
mutav – nijem
mutvić – mlado stablo, najčešće hrastovo
muto – **1.** osoba koja ne može govoriti, **2.** osoba koja rijetko govori
muva – muha
muvenjak – muhin upljuvak; muhin izmet
muzina – kasica
mužarjola – brnjica za psa
mužgavac – vrsta gljive

N

na – uzmi; izvoli

nabac – centaršut

nabaca – 1. urok, 2. žbuka

nabacat – 1. nabaciti što na hrpu, 2. nabaciti kilograme; udebljati se

nabadat – 1. teško hodati s noge na nogu, 2. nabijati ili navlačiti što na nešto šiljasto

nabandu – nastranu

nabasat – slučajno naići na što; slučajno sresti koga

nabaška – posebice

nabaško – v. **nabaška**

nabiflat – naučiti napamet; **nabubat**

nabiguzica – proždrljiva osoba koja se nameće radi besplatnog jela; **muktaš**

nabijača – starinska puška koja se puni s vrha cijevi (nose je alkarski momci)

nabrajat – 1. glasno naricati za pokojnikom, 2. uporno prigovarati

nabrk – na dug; na povjerenje

nabrusit se – upregnuti sve snage za nešto

nabreknit – nabreknuti; nateći; povećati obujam

nabubat – naučiti napamet; **nabiflat**

nabubat se – dobro i obilno se najesti

nabubrit – v. **nabreknit**

nacickat se – lagano se opiti

nacvrcat se – v. **nacickat se**

načandrat – loše i neuredno napisati

načandrljat – v. **načandrat**

načet – početi trošiti ili upotrebljavati (primjerice, pršut)

nać se – dogovoreno se sastati s nekim

naćulit – 1. postaviti što na određeno mjesto, 2. namjestiti uši da bi se bolje čulo, 3. zauzeti određeni stav na nogama

naćužit – nositi na leđima

naćve – izdubljena drvena posuda u kojoj se mijesi kruh

nadarenje – starinski izraz za nagradu

nadarje – v. **nadarenje**

nadekat – namlatiti; istući

nadimit se – 1. nadisati se dima, 2. tijelom i odjećom poprimiti miris dima

nadit – 1. nadjenuti nekome ime ili nadimak, 2. nadjenuti nešto na nešto (primjerice, mamac na udicu), 3. nadjenuti ili nešto s nečim (primjerice, svinjsko crijevo s mesom)

nadoć – 1. dignuti se u razini; nabujati, 2. povećati obujam dizanjem iznutra ili vrenjem, 3. napredovati u razmišljanju; približiti se nekom stavu

nadolivat – nadolijevati; dodavati tekućinu

nadomećat – dometati; dodavati; pridodavati

nadoštukat – nadodati

nadovezat – uhvatiti se nekoga; dosađivati nekome

nadožuntat – nadostaviti; dodati jedan dio tako da čini cjelinu i produžuje

nadrljat – stradati; nadrapati

nadrobit – 1. namrviti komadiće kruha u tekućinu (primjerice, mlijeko ili juhu), 2. napričati opširno i besmisleno

nadronjat se – naspavati se

nadrt se – obilno se najesti

nadudučit se – jako se opiti

nadut se – 1. fizički se napuhnuti uzimanjem hrane ili pića, 2. postati umišljen ili nadmen

naduvan - 1. fizički napuhan, 2. umišljen; nadmen

naga – nagao; koji ima neobuzdanu narav i lako se ražesti

nagarit – natjerati na jurnjavu

naget se – nakriviti se na jednu stranu

nagolubit – naoblačiti

nagovedat – žestoko isprebijati

nagrajsat – naići na nešto neugodno

nagrcat se – nagutati se tekućine protiv svoje volje

nagrišpan – naboran

nagrnit – nagrnuti; navaliti

nagumat se – najesti se

naguzit – 1. prevariti, 2. izvršiti obljubu s leđa

naguzit se – 1. isturiti stražnjicu, 2. stajati nekome na putu

najat – uporno i agresivno zahtijevati; žurno raditi; **navrat**

naježuren – nakostriješenih dlačica (najčešće od straha ili hladnoće)

najposlin – najposlije; na koncu; na kraju

najprvo – najprije

nakeker – ukrivo; nakrivo

nakerit – nakriviti

nakesat se – dobro zaraditi

naki – onakav

nakićen – veselo podnapit

nakijat – napadati (odnosi se na snijeg)

nakindureno – neukusno i pretjerano uređeno

nakinit – udariti (najčešće nogom u stražnjicu)

nakljukat – 1. kljukajući nahraniti, 2. na brzinu napuniti

nako – onako

nakontati – nabrojati

nakopitit – namnožiti

nakorič – napamet; bez čitanja

nakostrišit se – nakostriješiti se; 1. dignuti dlaku ili perje tako da strši (životinje), 2. zauzeti obrambeni stav; spremi se za sukob; naoštriti se

nakresan – pijan

nakurnjak – pletena vunena navlaka koja muški spolni organ štiti od hladnoće

nakusat se – obilno se najesti

naladit se – prehladiti se

nakvi – v. **naki**

nalandrāt – brzo obući ili brzo odjenuti

nalandrāt – naići; susresti

nalemat – namlatiti; istući

nalipit – nalijepiti

nalit se – opiti se

nalivat – 1. nalijevati tekućinu, 2. salivat; raditi betonsku ploču

naloprin – maloprije; **maloprin**

naljoskat se – posve se opiti

naljudikat se – ugodno se narazgovarati

namacat – 1. steći puno nečega, 2. namamiti; privući

namačkarat se – opremiti se kao mačkara; prenapadno se našminkati i ružno se odjenuti

namaknit – namaknuti; priskrbiti; steći materijalna dobra

namaščat – namazati mašču

namazat se – našminkati se

namečit se – naviknuti se na nešto od čega se teško odviknuti

namirat – usmjeravati što ili koga kome

namirit – 1. nahraniti (blago ili sebe), 2. ispuniti čija traženja u novcu; srediti račune; isplatiti, 3. zadovoljiti određene potrebe

namirit se – namjeriti; naići na koga ili što

namisto – umjesto
namištaljka – namještaljka; podvala
namlit – namljjeti; samljjeti željenu količinu čega
namriškano – naborano; zgužvano
namrlisat se – namirisati se
namrlušit se – v. **namrlisat se**
namusit se – napraviti turobnu grimasu lica; **obendat se**
namušćan – namirisan
na-na – izraz kojim se maloj djeci dočarava spavanje
nanit – nanijeti
nanoge – pješice
napenalit se – namjestiti se i biti na smetnji
naoposun – na pravu stranu
naorat – dosaditi preko mjere
napasan – **1.** napastan; koji dovodi u napast, **2.** napastan; koji dosađuje
napasat – uklopiti
napatinat – namazati patinom (odnosi se na cipele)
napisnik – zapisnik o održanoj alkarskoj trci
napiturat – našminkati
naplet – gornji pleteni dio opanka
napo – napola; polovično
napoj – hrana za svinje
napolica – mješavina ječma i pšenice
napolitana – aš, duja i trica od istog zoga u igri trešeta
naponase – jedan po jedan
napor – ovčiji ili kozji gnoj
naporuč – nadohvat
napose – posebno
napoveljat – **1.** spopasti, **2.** dugo i često govoriti
napovid – najava udaje ili ženidbe s oltara

naprašak – bezdimni prah za pušku
napravan – dobra zdravlja, izgleda i držanja
naprdit – udariti (primjerice, nogom u stražnjicu)
naprdit se – nametnuti se
napripravit – osigurati u dovoljnoj mjeri
naprišu – brzopleto; žurno
naprlitat se – pretjerano se urediti
naprndecit – staviti nešto na pogrešnom mjestu
naprndekan – uvrijeđen; ljutit
naprnduljen – v. **naprndekan**
naprnden – v. **naprndekan**
naprobivat – natučiti; izbatinati
naprsan – nagao; silan
naprsit – v. **naprsan**
naprstak – limeni zaštitnik za prst koji kod ručnog šivanja služi za potiskivanje igle
napršnjak – dio opreme na prsima alkarskog konja; **oprsina; prsina, prš-njak**
naprtit – natovariti na leđa
napucat se – obilno se najesti
napumpat – napuniti zrakom
napuntat – nagovoriti na nešto loše
naramak – količina nečega prenosiva obuhvatom ruku
naravski – naravno
narest – **1.** narasti; postati viši rastom, **2.** odrasti; doseći konačnu visinu
narikača – žena koja se profesionalno bavi naricanjem, oplakivanjem pokojnika
nariktat – namjestiti; staviti na određeno mjesto ili u određeni položaj
narikuša – v. **narikača**
narizat – narezati

narogušit se – izrazom lica pokazati ljutitost i spremnost na sukob

naroljat se – silno se opiti

nasadit – 1. staviti jaja pod kvočku, 2.

nabiti držalo na oruđe

nase – na sebe

nasickat – nasjeckati

naskroz – potpuno

naspugat se – upiti puno vode

nasrid – na sredini

nastovrljit – uporno stajati na nekom mjestu

nasupat – najesti se supajući; najesti se namačući kruh

našaketat – istući šakama

našunjit se – grimasom istaknuti nos i usne

naštimat – namjestiti; urediti; dovesti do željenog položaja

natandrčit se – stati na pogrešno mjesto

natavljat – nabacati veliku količinu hrane u sebe

natentat – nagovoriti na loš postupak

natrackat se – prekomjerno i neukusno se našminkati

natrat – natjerati; potaknuti na činjenje protiv svoje volje; prinuditi; prisiliti

natrtit se – biti na smetnji; smetati

natuč se – dobro se najesti

natuškat – nahuškati; huškanjem nekoga dovesti u stanje mržnje ili želje za sukobom

nauckat – navesti ljude na svađu

naučen – naviknut; priviknut

naudit – nanijeti štetu; naškoditi

nausove – na udare

nauzgor – uspravno

nauznač – na leđa; na leđima

nauznak – v. nauznač

navik – uvijek; zauvijek; dovijeka

naviljak – količina trave ili sijena koja se može zahvatiti vilama

navisit – staviti posudu s hranom nad vatru

navistit – najaviti vjenčanje

navr – navrh

navrat – uporno i agresivno zahtijevati; žurno raditi; **najat**

navrćat – navrtati ili cijepiti stablo ili trs

navrnit – navratiti

navr-vrice – na samom vrhu

navunjit – naoblačiti

nazad – 1. prije (u vremenskom smislu), 2. natrag; iza

nazba – nazeb; prehlada

nazidat – nazidati; podignuti zidanjem

nazuvci – vrsta vunene obuće; obojci koji se navučeni na bičve nose ispod opanaka; **terluci**

nažderat se – obilno se najesti

nažimat se – dizati ili pomicati što svom snagom

nečist – prljav; **šporak**

nedilja – 1. nedjelja; dan u tjednu, 2. nedjelja; tjedan

nedokazan – tvrdoglav; nerazuman

nedotupit – glup

negda – nekada

negdi – negdje

nejač – mala djeca

nejak – slab; nerazvijen

nekcija – injekcija

nekrst – nekršćanin; osoba koja nije kršćanin

neloš – umjereno dobar

nemere – nemože

nemilo – neizmjereno; ogromno
nemore – v. **nemere**
nemoš – ne možeš
nemrs – nemasno jelo
neobadavat – ne slušati; ne uzimati za ozbiljno; ignorirati
neotice – nehotice; nenamjerno
neredan – neuredan; zapušten
neskoli – pogotovo
neslan – bezvezan
nesmiran – 1. nemiran, 2. nerazmjern; prevelik
nesrća – 1. nesreća, 2. onaj koji ništa ne valja; onaj koji sve upropaštava; loša osoba
nesrića – v. **nesrća**
nesritnjak – osoba bez sreće; osoba koju je zadesila neka nesreća
nesrtnjak – v. **nesritnjak**
nestiman – slabo cijenjen; neprihvaćen
nesvist – nesvijest
nesvrsebit – neuračunljiv; koji nije pri zdravoj pameti
neš – nećeš
netijak – nećak; sinovac; bratov ili sestrin sin
neterba – nevolja; neimaština
neudi – ne smeta; ne šteti
neumidan – neukusan; nikakav
neutučen – neuškopljen
nevera – nevrijeme
nevira – nevjera
neviran – nevjeran; sumnjičav
nevirnik – ateist
nevista – 1. nevjesta; ona koja se udaje; mlada, 2. nevjesta; sinova ili bratova žena; snaha
nevrimo – nevrijeme
nevišt – nevješt; nespretn u obavljanju kakvog posla

nezabiljen – 1. taman; crn, 2. nemilosrdan
nigdi – nigdje; ni na kojem mjestu; ni na kakvom mjestu
nikaki – nikakav
niki – 1. neki; jedan; ma koji; bilo koji, 2. neki; koji; pokoji, 3. neki; nekakav
nikidan – nekidan; prije nekoliko dana
niko – 1. nitko; nijedna osoba; nitko od ljudi, 2. nitko; ništavilo; bezvrijedan čovjek
nikoliko – nekoliko
nikolko – nimalo
nim – nijem; koji nema sposobnost govora
nimije – nije mi
ninat – ljuljati
ninčuša – vrsta loze
ništo – nešto (pojava, predmet, biće)
nizanj – niz njega
nizdol – prema dolje; nizbrdo; niz strminu
nizere – nimalo
noćarit – lutati noću; provoditi noći izvan kuće
nogara – manji metalni nosač koji služio za ravnotežu bicikla ili motora u mirovanju
nolko – onoliko; u onoj mjeri
nono – broj 90 u tomboli
nonomo – tamo
noseća – trudna
nosit – 1. ostavljati jaja; nesti (životinje), 2. davati plod; rađati (biljke), 3. biti u drugom stanju; biti noseća; nositi dijete u utrobi (žene), 4. prenositi što, 5. sukobljavati se s čim, 6. imati na sebi kao odjeću ili ukras
nosit se – odijevati se

notak – nokat

noteš – notes; bilježnica

nove – devet u igri mure

novitada – novost

nozdrvača – ular za vođenje nemirnog alkarskog konja

nožice – škare; makaze

nu – vidi; pogledaj

nude – uzmi; probaj

nuder – v. **nude**

nunde – **1.** ondje; na onom mjestu, **2.** ondje; na nekoj točki

NJ

njamat – slatko i obilno jesti

njanci – **1.** niti; izraz kojim se poriče postojanje, **2.** niti; izraz kojim se iskazuje pojačano odricanje

njapat – jesti

njava – davao

njidra – njedra; grudi; prsa

njiov – njihov

njijov – v. **njiov**

njin – njim

njizi – njih

njoci – valjušci od krumpira i brašna

njokac – udarac u igri franja

njoki – v. **njoci**

njon – njom

njorac – ronilac

njorit – roniti

njozi – njoj

njuferica – nevina djevojka

njunjat – ljuljati

O

obabit – pomoći pri porođaju

obać – 1. obići; posjetiti; pohoditi, 2. obići; proći zalazeći na mnoga mjesta, 3. obići; zaobići; proći unaokolo izbjegavajući koga ili što

obadavat – poklanjati pozornost; davati važnost

obagavit – ostati šepav

obaigrat – prijeći veliki prostor tragaajući za neki ili nečim

obajatit – nabubriti; oteći

obakovit – otvrdnuti od starosti

obaline – ostaci jela iza nečijeg obroka

obamest – pomesti oko čega

obametnit – obrubiti

obamirit – omjeriti; izmjeriti

obamlit – samljati manju količinu žita da bi mlin bio čistiji

obamrit – ne davati vidljive znakove života

obarine – voda u kojoj se iskuhavaju životinjske iznutrice

obarit – kuhati kratko na slaboj vatri

obastat – opstati; održati svoje postojanje; preživjeti usprkos komu ili čemu

obašit – obrubiti; zašiti rub platna ili tkanine

obdan – po danu

obdanica – dan od izlaska do zalaska sunca; trajanje svijetlog dijela dana

obdulja – 1. trka u natjecanju, 2. nagrada pobjedniku natjecanja

obendat se – napraviti turobnu grimasu lica; **namusit se**

obeselit – razveseliti; postati veseo; učiniti kome veselje

obigrat – žurno obići

obigravat – salijetati koga; oblijetati oko koga

obiknit – naviknuti; steći naviku

obilit – oličiti zid u bijelu boju

obiručke – 1. objeručke; objema rukama, 2. objeručke; svim srcem; vrlo rado; srdačno

obisan – objiesan; neobuzdan u ponašanju i zahtjevima

obisit – 1. objesiti; pričvrstiti što dane dodiruje tlo, 2. objesiti; usmrtniti vješanjem

obist – objiest; neobuzdanost u ponašanju i zahtjevima

obišenjak – muški spolni organ; **čuna**

objačat – ojačati; postati jači prehranom, uzimanjem lijekova ili ispravnim životom

objanjica – ovca koja doji janje

oblaguzan – proždrljiv; nezasitan

oblajat – oklevetati

obleguzan – v. **oblaguzan**

oblejat – dobro se opiti

obličat – oblijetati; salijetati koga; trčati oko koga ulagujući se; motati se oko koga radi postizanja nekog cilja

obligan – zadužen

oblivanje – oblijevanje mlijeka radi boljeg izdvajanja maslaca

oblizak – malo hrane

oblizivat – prelaziti jezikom preko usana izražavajući zadovoljstvo prije ili poslije jela

obliznit se – roditi dvojke

oblog – ravno brdsko zemljište koje se ne obrađuje

obloguzan – v. **oblaguzan**

oblokat se – prekomjerno se opiti

obluk – drveno obruč ili luk

obnoć – noću; preko noći

obojak – sukneni uložak koji se stavlja u opanak

obonavat – odobravati; slagati se; dopuštati

obor – **1.** područje oko obiteljske kuće, **2.** ograden prostor za stoku

oborit – strm

obrecnit se – grubo i osorno što reći; riječima se okomiti na koga

obredit – obaviti posao ili zadatak

obrlatit – na brzinu i zbunjivanjem koga pridobiti za što

obrzat se – porezati se čim ostrim

obrzdlat – **1.** staviti konju metalni dio uzde u usta, **2.** smiriti nekoga

obučena – karta u briškuli koja nosi poene

obuč se – postati svećenik

oburdat – prokuhati nešto što će jesti domaće životinje

obužarit – osiromašiti

obzinit – zapanjiti ili iznenaditi koga da ostane bez riječi

ocidine – nekvalitetno vino s dna bačve

ocidit – mršav i ispijen u licu

ocidito – ocjedito; nešto s čega se lako cijedi voda (primjerice, strmo zemljište)

ocvilit – rasplakati batinama ili grubim riječima

oč – izraz kojim se vola doziva k sebi

očak – stariji mužjak grdelina

očalini – kožne pločice na konjskom oglavu koje usmjeravaju pogled konja samo naprijed

očemušat – očistiti od perja ili lišća

očenit – odlomiti

očepit – odčepiti; izvaditi čep

očeprljat – ogrebat i noktima ili kandžama

očepušat – **1.** očistiti kokoš od perja, **2.** nekoga materijalno iskoristiti ili oštetiti

očerupat – v. **očepušat**

očevrljit – otkinuti

očijo – v. **oč**

očale – naočale; čale

očalin – naočale s jednim staklom; monokl; cviker

očalinko – čovjek koji nosi naočale

oće se – pravi se važan

očelimo – hoćemo li

očeta – okov na vratima; **britvela**

očorit – postati slabovidan; oslijepiti

očutit – osjetiti; predosjetiti; iskusiti

od – hod

odadirač – muškarac koji glasno pušta vjetrove

odadirat – glasno puštati vjetrove

odaklen – odakle; od kuda

odalibat – krenuti kad prođe gužva

odanit – odmoriti; uzeti predah

odanlen – od tuda

odalamit – udariti iz sve snage

odalečit – **1.** odmaći se; udaljiti se; otići, **2.** postati dalek; otuđiti se

odapet – umrijeti

odavle – **1.** iz ovog mjesta, **2.** sa ovog mjesta

odavlen – v. **odavle**

odbote – odjednom

odčeviljit – otkinuti nešto manje od nečega većega

ode – ovdje; tu

odek – v. **ode**

odekarce – v. **ode**

odekare – v. **ode**

oderat – 1. oguliti; naplatiti neprimjerenom visoku cijenu, 2. izvršiti tjelesnu obljubu, 3. uvjerljivo pobijediti u igri karata

odgegat – otići polako i bez žurbe, klateći se lijevo-desno poput patke

odiljat – nožem skinuti kožu s drveta

odimit – pobjeći

odiva – cura koja se udaje u drugo selo

odjavit se – prekinuti kartašku igru proglašavajući svoju pobjedu

odlake – odakle

odlipit – odlijepiti

odlivat – odlijevati; prelići ili proliti dio tekućine

odma – odmah; smjesta; ovog časa; istog trenutka

odma-nama – odmah, bez odgode

odminit – odmijeniti; zamijeniti

odmršit – raspetljati

odnaprid – s prednje strane

odnit – 1. odnijeti; premjestiti na drugo mjesto, 2. odnijeti; otuđiti; ukrasti

odoka – otprilike; ovlaš; bez sredstva za mjerenje

odonlen – odande; s onoga mjesta; iz onoga mjesta

odora – svečano alkarsko odijelo

odota – od tuda

odozdal – odozdo; s donje strane

odozgar – odozgo; s gornje strane

odrabitit – odbiti se od nečega

odrebatit – v. **odrabitit**

odrišit – odvezati; osloboditi od veza

odredit – odlučiti; donijeti odluku

odrenit – odmaknuti

odrit – oderati

odrna – metalna konstrukcija po kojoj se penje vinova loza i stvara ljetni hlad

odrukača – balota ili franja koja odgovara ruci

odasprida – s prednje strane

odsprida – v. **odasprida**

odsurljat – odlutati (najčešće u pijanom stanju i sumnjivom društvu)

odškuriti – 1. otvoriti škuru, 2. pomaknuti koltrinu

odumrit – odumrijeti; nestati; izgubiti se

odušivat – bezglasno ispuštati vjetrove

oduvik – oduvijek

odvidat – odviti vijak

odvrnit – odvijajući otvoriti

ofendit se – naljutiti se; uvrijediti se

ofrlje – nasumice; odoka; površno

ogadit – izvrijeđati

ogarak – ostatak drveta koji je gorio, ali nije izgorio

oglav – kožno remenje koje se stavlja oko glave konja

oglavić – v. **oglav**

oglavina – koža s životinjske glave (najčešće svinjske)

oglavnik – v. **oglav**

ognjica – vrsta korova

ogorina – v. **ogorak**

ograda – ograđena njiva, pašnjak ili šuma

ogrcat – 1. ogrtati; nabacivati nešto preko sebe, 2. nabacivati zemlju na prizemni dio biljke

ogrizine – ostaci hrane

ogrnit – zagrnuti; nabaciti gornji dio odjeće na ramena bez uvlačenja ruku u rukave

oguglat – oguglati; postati ravnodušan i neosljetljiv na neugodnosti, nevolje i teškoće

oguzina – zadnji dio hlača oko stražnjice

ojkavica – vrsta pučkog skupnog pjevanja

ojutra – jutros

okanit – odmoriti

okanit se – ostaviti se čega; napustiti što; prestati s čim

okarakusit se – 1. dobiti bolest karakus (odnosi se na konje) 2. oronuti; oslabiti; prijevremeno ostarjeti (odnosi se na ljude)

okašat – bijesno proturječiti

okićen – 1. ukrašen; uljepšan s više ukrasnih predmeta, 2. pijan

oklen – odakle; iz kojeg mjesta; iz kojeg smjera

oklepiti se – naljutiti se uz pognutu glavu i spuštenu ramena

okljun – tuga; razočaranje; ljutnja

okljuniti se – naljutiti se uz tužnu grimasu lica

okokole – okolo; obilaznim putem

okoliš – rasuto mlinsko brašno

okomerat – popraviti; ozdraviti; ojačati

okomotat – omotati; zamotati papirom ili tkanino; uviti trakom, zavojem ili koncem; obaviti se oko čega

okomrljat – v. **okomerat**

okopertat – v. **okomerat**

okopnit – smršaviti; tjelesno oslabiti

oškoprcan – samouvjereno žustar i spretan

oškoprcan – v. **oškoprcan**

okosit se – ljutito se obratiti; izderati se na koga; izgrditi koga

okotiti se – dobiti mlade

okreniti – početi padati (odnosi se na kišu ili snijeg)

okreniti se – 1. promijeniti položaj tijela okretanje oko osi, 2. potpuno promijeniti smjer kretanja, 3. potpuno promijeniti način razmišljanja; potpuno promijeniti stavove

okresine – otkresane grančice

okrićati – okretati

okripa – okrijepa; hrana koja daje snagu

okripiti – okrijepiti; vratiti snagu uzimanjem hrane

okrpiti – 1. zakrpati, 2. udariti, 3. obljubiti

okrug – bijela marama koju nose udane žene

okrug – 1. okrugao; kuglast; loptast; obao (odnosi se na izgled) 2. okrugao; potpun; zaokružen (odnosi se na svotu ili broj)

okuć – okuka

okupiti – rastjerati

okuražiti – ohrabriti

okurdelat – porubiti prekrivač od ovčje vune platnenom vrpcom

okušanje – starinski izraz za alkarsko **pripetavanje; opetovanje; foranje**

oladiti – 1. učiniti da što postane hladno, 2. smiriti se nakon ljutnje, 3. postati ravnodušan prema komu ili čemu

olajat – olajati; reći laž o kome; oklevetati

omaniti – omanuti; podbaciti; iznevjeriti očekivanja; zakazati

omara – sparina; vrućina

omarina – v. **omara**

omečati – 1. omekšati (primjerice, vino), 2. zatopeliti (primjerice, vrijeme)

omejašiti – omeđiti; razgraničiti

omirat – procjenjivati gledanjem

omirit – procijeniti pogledom

omorina – v. **omara**

omrsit se – 1. pojesti nešto masno za vrijeme posta, 2. okoristiti se, 3. obaviti snošaj

omućat – isprati vodom (primjerice, neki sud, usta...)

omudina – mošnje s okolnom kožom

omuljine – nerazvijeni voćni plodovi

onaka – onakva

onaki – onakav

ondak – onda; u ono vrijeme

ondan – onuda; onim putem; onim smjerom

onesvistit se – onesvijestiti se; pasti u nesvijest

onizi – onih

onolko – onoliko

opajdarit – udariti

opalac – drveni predmet kojim se uzima brašno iz vreće; **šešula**

opanci – starinska kožna obuća alkar-skih momaka; **oputaši**

opandrčit – udariti

oparit se – 1. opeći se; zadobiti opekotinu, 2. opeći se; doživjeti neugodno iskustvo

opaučit – udariti; mlatnuti

opelit – postići bar nešto; ostvariti bar nešto; dobiti bar nešto

opelješit – dobiti sve na kartama

opeljušit – v. **opelješit**

opertat – oporaviti se

operušat – 1. strgati perje ili lišće, 2. dobiti sve na kartama

opet – uzvik kojim se konja pri oranju vraća u isti red

opetovanje – dodatno takmičenje alkara do konačne pobjede jednoga; **foranje**; **pripetavanje**

opičit – udariti; mlatnuti

opinit – skinuti pjenu s kipuće juhe, prije stavljanja tjestenine

opit se – miješanjem se okrenuti suprotno ostalim kartama (odnosi se na kartu u špilu)

opiturat – obojiti; premazati bojom

opivat – ispričati pjesmom; sastaviti i uglazbiti stihove o kakvom događaju, osobi ili pojavi

oplavit – udariti škurijom

oplaza – dio oranice koji se ne može dobro obraditi plugom

oplazit – izorati lošu brazdu

oplećak – kratki i vezom ukrašeni dio nošnje koji pokriva pleća

opličak – v. **oplećak**

oplest – 1. isplesti što pletenjem, 2. udariti koga šibom ili kandžijom

oplauzit – udariti rukom

opleušit – v. **oplauzit**

opleuzit – v. **oplauzit**

oplivit – oplijeviti; očistiti od korova

opol – ružičasto vino

opoštenit – čineći dobro popraviti dojam

oprat – vodom skinuti nečistoću

oprčit – obljubiti

oprđiš – metalna ženska ukosnica koja drži kosu da ne padne na čelo

opršnjak – salo sa svinjskog trbuha

oprsina – dio opreme koji alkar-skom konju stoji preko prsiju; **pršnjak**; **na-pršnjak**

op-trop – skočiti-pasti; jesi-nisi

opuljat – dobiti novce na kartama;

operušat

opust – udariti

oputa – vrpca od ovčje ili kozje kože od koje se prave opanci

oputaši – starinska kožna obuća alkar-skih momaka; **opanci**

oputina – privremeni put kojega najčešće utaba stoka

ora – povoljan trenutak

ora – 1. orao, 2. orah; **oraj**; **oras**

oraj – v. 2. **ora**

oran – pripravan; zdrav; čio; odmoran

oras – v. 2. **ora**

orit – rušiti

orlana – crkveni dom mladeži

orljat – bučno prolaziti uz tutnjavu

orljava – buka; tutnjava

orljavina – v. **orljava**

orma – oprema za uprezanje konja ili magarca

ormarun – mali ormar

ortat – nešto naglo početi; iznenada se nečemu okrenuti

osamačke – pojedinačno; jedan na jedan

oseknit – 1. izbaciti slinu iz nosa, 2. pobijediti u igri balota ili karata

osimenit – osjemeniti; oploditi

osin – sjena; sjenovit predio

osin – izuzev

ositit – osjetiti; 1. dodirnuti, 2. iskusiti

oslipit – oslijepiti

osoje – kraj koji nije okrenut suncu

osovčina – tekućina iz stajskog gnoja

osponjit – otkopčati; raskopčati

osrdalj – dio životinjske jetre

ostan – dugi štap kojim se tjera stoka u zaprezi

ostraguša – vrsta lovačke puške

ostrić – ošišati

osučijan – osušen od sučije

osvistit se – 1. osvijestiti se; probuditi se iz nesvijesti, 2. osvijestiti se; shvatiti pogreške u svom ponašanju ili razmišljanju

osvitlat – osvjetlati

oš – hoćeš

oša – 1. otišao negdje, 2. sišao s uma; poludio

ošalit – pobijediti s lakoćom

ošćinit – rukom otkinuti dio (primjerice, kruha)

ošervat – opaziti; uočiti; ugledati

ošesta – pravi; dobar

ošeshinjat – uzeti nekome nešto nadmudrivši ga

ošinit – 1. udariti rukom, štapom ili bičem, 2. oštro pogledati

oškopica – svadljiva osoba; zlopamtilo

oškoprcan – okretan; spretan; snalažljiv

ošli – hoćeš li

ošpice – ospice; zarazna dječja bolest praćena osipom i visokom temperaturom

ošponde – od ograde; od mantinele; od bilijarskog obruba

oštarija – gostiona; krčma; birtija

oštija – hostija

oštrokondža – gruba i ljutita žena

oštroljit – strogo pogledati

oštrulja – vrsta slatkovodne ribe

ošugavit – dobiti šugu

ošuljak – 1. nagrizeni komad hrane, 2. ostatak pri raščišćavanju žita

ošuljan – izgrizen

ošurgat – kratko potopiti u vrelu vodu

ošurit – v. **ošurgat**

otakač – plitko maštelo za otakanje vina

otalen – odatle; s tog mjesta

otan – hotan; radišan; marljiv

otangat – obojiti

otegniti – 1. otegnuti; razvući, 2. otegnuti; umrijeti (pogrdno)

otelka – krava s teletom

otik – sprava za čišćenje zemlje s pluga
otimice – namjerno
otkantat – otjerati koga; riješiti se koga kratkim postupkom
otkos – **1.** ono što se ukusi jednim zamahom kose, **2.** količina vina koju tko može popiti
otkrabit se – otopiti se
otkrakunat – otvoriti vrata pomicanjem zasuna
otkrikat – otkočiti kar
otkućit – odškrinuti; nepotpuno otvoriti (primjerice, vrata)
otkveštat – otvoriti
otlen – v. **otalen**
oto – osam u igri mure
otočit – **1.** odliti vino iz masta, **2.** obilno se pomokriti
otolen – v. **otalen**
otoman – počivaljka; ležaj bez naslona
otovina – drugi otkos trave
otpartit – otići; otputovati
otpočinit – odmoriti se
otpunta – iz jednog puta; odjedanput
otpuva – otišao; nestao; izgubio se
otrat – **1.** otjerati, **2.** obrisati, **3.** otići, **4.** odvesti koga ili što vozilom
otrgat – obrati (odnosi se na grožđe)
otribit – očistiti što od nepotrebnih sastojaka
otriznit se – **1.** otrijezniti se; doći sebi nakon pijanstva, **2.** uspostaviti normalno, racionalno razmišljanje
otuć – mlaćenjem odvojiti zrna od klasa
ovakizi – ovakvi
onakizi – onakvi
otvorat – otvarati
ovanjcirat – dobiti nagradu; napredo-

vati u poslu
ovdalen – v. **odavle**
ovdan – ovuda; ovim putem; ovim smjerom
ovdek – v. **ode**
ovden – v. **ode**
ovdolen – v. **odavle**
ovlen – v. **odavle**
ovliko – ovaliko; u toj mjeri; tako mnogo; **volko**
ovlišni – ovališni; ovaliko malen; **vlišni**
ovlišno – ovaliko; ovaliko maleno; **vlišno**
ovolko – v. **ovliko**
ovratnica – dio opreme koju alkarski konji nose oko vrata
ovrancat se – dobiti spolnu bolest
ovrlj – dio grane ili koca koji strši iz zemlje ili vode
ozada – odostraga; sa stražnje strane
ozdal – v. **odozda**
ozdol – v. **odozda**
ozgar – v. **odozgar**
ozgor – v. **odozgar**
ozidat – ozidati
ozimica – vrsta pšenice
ozovnit se – odazvati se
oždribit – odždrijebiti; donijeti na svijet konjsko mladunče
ožeć – **1.** udariti, **2.** opariti
ožeg – metalna lopatica za premještanje žeravice
oželanda – povoljno razdoblje za lov ptica pjevica
ožitit se – okusiti se žita; okusiti se nečega općenito
ožuljak – ožujak; **marać**
ožuljat – pokositi do zemlje

P

pacijenca – sposobnost podnošenja; ustrajnost; mirnoća; strpljivost

pacjenca – v. **pacijenca**

pačat se – miješati se u tuđe stvari; dirati se u koga

pačifik – miran; smiren; nezainteresiran; nesklon žurbi

pačit – slagati; gomilati (primjerice, novac)

pačit – pokazivati prstom u koga ili u što

padišpanj – kolač od brašna, jaja i šećera

padišpanja – v. **padišpanj**

pagat – platiti pogrešku; stradati (primjerice, dobiti batine)

pajlak – zakrpa za gumu

pajun – luđak; budala

pajdaš – prijatelj; kompanjon

pajdo – v. **pajdaš**

pak – platnena torba u kojoj se nose čibe s grdelinima i pribor za lov ptica pjevica

paketina – jastučna nosiljka za novorođenče

pak-papir – čvrsti papir za omotavanje, velikog formata plave ili oker boje

palac – palača; vila

palac – **1.** dio kola na karu, **2.** topli proljetni vjetar

palamudit – isprazno govoriti; gnjaviti razgovorom; mudrovati

paletkovanje – **1.** slobodno ubiranje plodova nakon prave berbe (primjerice, u vinogradu), **2.** gošćenje ostacima jela i pića dan nakon fešte

palke – drvene tribine na alkarskom trkalištu

palket – parket; drveni pod

palj – **1.** drvena lopatica za izbacivanje vode iz lađe, **2.** drveni tučak za zbijane kupusa u kaci

palja – komadić drveta

paljevac – mentol bombon

pampanidela – paučina koja u proljeće leti zrakom

pana – stari sinjski sladoled

panceta – sušena slanina prošarana mesom; sušena svinjska potrbušnica

pandrlle – lagane ljetne cipele

pandur – policajac

pandžerka – improvizirani prozorčić na starim kućama

panibrod – juha s komadićima kruha

panit – malo se ohladiti

panin – manje krušno pecivo

pantagana – štakor

pantivik – pamtivijek; davnina; iskon

pantljiv – koji dobro pamti

panjada – krepka juha

panjok – vojnički kruh

pa-pa – pozdrav djetetu

papagalo – papagaj

papilova – naziv za igre na sreću

paprčak – pečena janjeća potkoljenica

paprčnjak – v. **paprčak**

papričak – v. **paprčak**

papričnjak – v. **paprčak**

papundek – vrsta izolacijskog materijala

par – paran broj

par-dišpar – igra prstima; par-nepar

para – dah; zadah

para – novac

parac – onaj koji dolazi u paru; približno jednak

paradižot – slatko jelo od šećera, jaja, mlijeka i keksa

paranak – dizanje tereta namatanjem konopca na drvenoj osovine

parandujo – sinonim za nakaradnu osobu

parapet – pregrada; branik

parat – rašivati; kidati

parenje – spolni čin kod životinja

parica – koja dolazi u paru; približno jednaka

parip – 1. konj, 2. stariji snažan muškarac

parit – izlagati što djelovanju pare ili vrućine

parit se – izlagati se djelovanju topline

parjat se – 1. riješiti se koga ili čega; pustiti nekoga na miru, 2. ostaviti se neke loše navike

parlafinta – kao ozbiljno

parlat – brzo govoriti

paron – gospodin; gospodar

parona – gospođa; gospodarica

particela – čestica zemljišta

partija – pojedinačna igra karata

partit – ići; putovati; odlaziti

pasat – 1. dobro stajati; pristajati; odgovarati, 2. goditi; biti po ukusu

pasat – proći

pas – 1. struk, 2. pojas; opasač

past – 1. pasti; izgubiti ravnotežu pa vlastitom težinom biti povučen nadolje i udariti o tlo; 2. pasti; izgubiti godinu u školi

past – 1. pasti; biti na paši; hraniti se travom (odnosi se na stoku), 2. pasti; pohlepno i obilno jesti (odnosi se na ljude)

paš – pa ćeš

paša – 1. trava koju pase stoka, 2. korist općenito

pašabrod – velika cjediljka

pašajica – željezni predmet koji pričvršćuje pomoćne drvene pregrade pri zidanju; **vidun**

pašaman – rukohvat na stubištu

pašanac – muž ženine sestre; **badžanac**

pašaport – pasoš; putovnica

pašče – 1. velik i oštar pas, 2. nepokolebljiv, žestok, žilav i opasan čovjek

paščetina – v. **pašče**

pašeđ – dječja hodolica

paškula – državna livada za ispašu

pašoš – pasoš; putovnica

pašta – 1. tjestenina; manistra 2. kremasti kolač

paštafažol – varivo od graha s tjesteninom

paštašuta – tjestenina prelivene umakom od mesa

pašticada – pikantno jelo od zapečene pa pirjane govedine nadjevane slaninom, češnjakom i mrkvom, u umaku sa suhim šljivama

pašticerija – slastičarnica

paštroč – sve i svašta izmiješano; bućkuriš

pata – ravni prijelaz na stubištu

patakun – sitni novac

patimenat – mučenje; teško življenje

patina – krema za cipele

patipari – slični; nalik jedan na drugoga

pato – neriješeno; bez pobjednika

patrljica – etiketa

patrona – lovački naboj sa streljivom

pauza – pazuh; unutrašnji dio rame-nog članka između prsnog koša i gornjeg dijela nadlaktice

paver – stijenj u svijeći petrolejci; **tinj**

paverun – faferon
pavuza – v. **pauza**
pazar – **1.** mjesto pod otvorenim nebom gdje se obavlja trgovina; sajam **2.** utržak od prodane robe; inkas
pazarit – trgovati
pazdrk – stari momak; neženja
pazdrkan – v. **pazdrk**
pazuv – pazuh; unutrašnji udubljeni dio ramenog članka
pecibokun – manji dio komada
pecigat – zadirkivati; podbadati; boc-kati; **štucigat**
pecigljiv – sklon zadirkivanju, izazivanju i bockanju
pecipala – krušno tijesto prženo na masti ili ulju
peča – rola smotane tkanine ili platna
pečenica – dimljeni i sušeni svinjski file
pečet – žig; pečat
pečurka – gljiva
pedalat – nogama pokretati pedale
pedana – donji podvratak od suknje
pegula – **1.** nesreća; nevolja, **2.** osoba koju u svakodnevnim poslovima i planovima prati nesreća
peka – **1.** zemljani predmet ispod kojeg se na ognjištu peče hrana, **2.** alkar-ski štit
peka – teleća žlijezda s vrata
pela – glava bez kose
pelica – krzneni okovratnik; **mujsa**
pelim – pelin; ljekovita biljka
pelinka – mala ptica pjevica
pelit – nekome nešto objašnjavati da ne zaboravi
penača – bijela perjanica na alkar-skom kalpaku; **čelenka**
penal – kazneni udarac u nogometu

pendranje – penjanje
pendžer – prozor
penoč – v. **penača**
pentat – govoriti uz pomoć ruku
pentranje – v. **pendranje**
penula – mali drveni podupirač
pepeljavanje – crkveni obred na Čistu srijedu
perača – daska za pranje
perajica – spona na remenu; zasponjač
perda – drveni zaklon za ognjište
perina – pokrivač ispunjen perjem
perit – upraviti u pravcu čega (pušku, prst...)
perjanica – v. **perina**
perla – biser; zrno bisera; probušena kuglica koja oblikom podsjeća na biser i koja se niže u ogrlicu
perlonka – najlonska košulja
pero – **1.** dio brane, **2.** zeleni dio kapule
peršon – mjera za širinu kreveta ili plahte
peršona – istaknuta osoba
peršun – v. **peršon**
peruno – izraz kojim igrač tombole najavljuje da mu za pobjedu nedostaje samo jedan broj
perušat – skidati listove ili perje; **čemušat**
perušula – vrsta male ptice; sjenica
peška – uzimanje slijedeće karte sa vrha špila
peškat – **1.** uzeti gornju kartu sa špila, **2.** razumjeti ili shvatiti nešto
peškarija – sinjska tržnica
peškaruša – prodavačica na sinjskoj tržnici
peškir – duga marama koju oko kape omataju alkar-ski momci

pešt – sitno nasjeckana slanina s češnjakom

peta – igraća karta s brojem 5 u talijanskim kartama

petat – 1. rukom bacati neki predmet prema cilju, 2. prstima pružati rogove

petica – pet snopova žita postavljenih na njivi

petina – v. **peta**

petrada – kamenolom

petreika – kraći komad konopa

petroulje – petrolej; nafta

petrouljka – svijeća na petrolej

petrovac – sinjska česma kod Alkarskih dvora

petrovača – vrsta jabuke ili smokve

petrusimen – peršin

petrusimul – v. **petrisimen**

petun – odvojena samonosiva prostorijska

picajzla – 1. stidna uš, 2. dosadan i sitničav čovjek

picanit se – lickati se; dotjerivati se

picat – pobjeći (primjerice, sa školskog sata)

picigamorto – grobar

picikato – besprijekorno uređeno

picukara – izrazito pobožna usidjelica koja svaki dan ide u crkvu

pičit – žurno ići

pičkarat – psovati

pića – suho sijeno

pićerin – čašica za rakiju; **bićerin**

piga – 1. pjega; mrlja smeđe ili žućkaste boje na ljudskoj koži, 2. pjega; mjesto na nekoj površini koje se od nje izdvaja po boji

pijaca – glavni sinjski gradski trg

pijeca – v. **pijaca**

pijen – pijan

pijat – tanjur

pijet – v. **pijat**

pik – 1. želja za kim ili čim, 2. mjesto ili izraz spasa u dječjoj igri hvatanja

piket – dio sinjskog polja

piketbar – vješalica za odjeću koja stoji u hodniku

pikolo – vrsta igre s talijanskim kartama

pilina – mokraća od stoke

pilit – napadno gledati u nekoga

pilotina – sitni drveno otpaci koji nastaju piljenjem

pilovina – v. **pilotina**

pilj – jedno nošenje u kartama

piljak – sitni kamen

piljevina – v. **pilotina**

piljit – v. **pilit**

pimet – vrsta mirisnog bibera

pimperlan – koji drži do sebe

pim-pim – igra s dječjim pištoljima

pimpola – vrsta zemljanog kukca

pina – pjena

pinceta – metalna hvataljka s elastičnim krakovima

pinel – kist

pinjata – manja kuhinjska posuda

pinjatin – lonac za kuhanje odjeće

pinjetin – v. **pinjatin**

pinjur – viljuška; **forketa**

pinka – 1. sitnica; malenkost, 2. naknada za upotrebu igraćih karata

pipina – bjelkasta izraslina na vrhu kokošnjeg jezika

piplavo – osjetljivo

piplica – 1. mlada kokoš, 2. mlada djevojka

pir – svadba; vjenčanje

pirgaš – pjegavi čovjek ili životinja

pirovat – sudjelovati u svatovima

pirgast – pjegav; šaren
pirija – lijevak; **livak**
pirika – vrsta korova
pirmič – pirinač; riža
pirula – pilula
pirun – v. **pinjur**
piska – 1. tanki, šuplji predmet za pijenje, 2. dio dipala koji proizvodi zvuk
pisma – pjesma
pismar – 1. čovjek koji piše pjesme, 2. priručnik sa starim narodnim pjesmama
pišaka – mokraća
pišice – pješice
pištanja – kratka kragna na košulji
pištanjica – v. **pištanja**
pištavac – zviždaljka
pištet – dio njive na kojemu izvire voda
pištolj – pištolj
pištula – 1. propovijed; crkveno čitanje, 2. bukvice; prijekor
pišulinac – spolni organ kod dječaka
pitár – zemljana posuda za cvijeće ili povrće
pitat – hraniti stavljajući hranu u usta
pitur – soboslikar; ličilac; onaj koji žbuka i boji zidove
pitura – boja za ličenje raznih predmeta i površina
pivac – pijevac; pijetao; mužjak kokoši
pivatnja – uporno pjevanje
pivčić – mladi pijevac
piz – 1. predmet koji svojom poznatom težinom omogućuje mjerenje na vagi; uteg, 2. težina; teret
pizat – 1. težiti izraženo mjerom, 2. težiti u smislu moralnih ili intelektualnih vrijednosti
pizdarija – nestašluk; glupost; **monada**

pizdekman – čovjek koji izvodi pizdarije
pizdun – bezveznjak
piždrit – nametljivo i uporno gledati; zuriti
pižolet – san poslije ručka
pjano – pijano; klavir; glasovir
pjeta – nabor na odjeći koji omogućava širenje; **falda**
pjombe – okomito; vertikalno (izraz koji se najčešće koristi za opis pada)
pjumin – v. **perina**
plac – građevinsko zemljište za kuću
placarina – pristojba za korištenje tržišnog prostora
plačipizda – plačljivac; onaj koji često i za svaku sitnicu plače
plafon – 1. strop, 2. najviša točka; gornja granica; vrhunac
plafonjera – stropna svjetiljka
plajvaz – tesarska olovka
plamenac – uska trobojnica koja se veže za koplje alkarskog slavodobitnika
plandovat – odmarati se u hladu; ljenčariti
planjcat – plamtjeti
plastit – stavljati suho sijeno u plast
plašiv – plašljiv
plašivac – pištolj igračka koja je vjerna kopija pravog pištolja
platica – zgodno otesan komad drveta (primjerice, za samar, za bačvu...)
platit – iskusiti neugodne posljedice zbog čega počinjenog
plaurita – upala pluća
plavina – sorta crnog grožđa
plazat – plaziti; polako se pomicati površinom dotičući je cijelim tijelom
plema – slaba, zadnja rakija iz kotla
plenit – sjesti bilo gdje
plenka – navrtak na lozu

pleska – udarac unutarnjim dijelom dlana s prstima po licu; **triska**
plet – ženski, zimski, vuneni ogrtač
pletenica – vrsta peciva u obliku pletenice; **dreca**
plisirka – vrsta suknje s izraženim naborem
plisnav – pljesniv; zapušten; prljav
plitica – plitki drveni tanjur
pliva – najsitniji dio slame
plivit – plijeviti; odstranjivati mladice sa loze
pločarica – kuća prekrivena pločama
ploče – plosnati metalni ukrasi na al-karskoj ječermi
pločice – metalni ukrasi na momačkoj pripašnjači
ploja – plosnati kamen
plovodina – posteljica koja prilikom teljenja iziđe iz krave zajedno s telom
pljunut – isti; vrlo nalik
pljuvaka – pljuvačka; slina
pobejarit – zaplijesniti
poberlavit – skrenuti s pameti; poludjeti
pobić – pobjeći
pobilit – pobijeliti
pobisnit – pobjesniti
pobočnik – ađutant
pobro – prijatelj
pocukrit – zašećeriti
počalat se – potući se; sukobiti se
počemušat se – potući se guranjem i potezanjem
počen – prije svega
počepušat se – v. **počemušat se**
počinak – odmor u stajanju ili spavanju
podapet – postaviti (najčešće nogu ili stopalo tako da onaj koji prolazi hodajući ili trčeći padne)

podaprit – poduprijeti; podbočiti; podmetnuti neki predmet pod što da čvršće stoji
podase – pod sebe
podasit – podšiti; ušiti donji rub tkanine
podcokat – podmetnuti cok
podgovorit – nagovoriti na nešto loše
podguz – muškarac koji dođe na ženi-no imanje; **ugovornik**
podila – podjela
podilit se – podijeliti imovinu
poditinit – podjetiniti; postati kao dijete
podložit – ponovno naložiti pod peku
podmest – izmesti, očistiti ispod krava
podnapit – umjereno napit
podrep – v. **podguz**
podrepac – dio samara koji ide margarcu pod rep
podrepalo – v. **podrepac**
podrepnjak – v. **podrepac**
podrigivanje – izbacivanje zraka iz želudca na usta uz prepoznatljiv zvuk
podriguša – jeftina salama
podruguša – podrugljiva osoba
podsitit – podsjetiti
podsukan – zasukan s donje strane
poduplat – udvostručiti; **uduplat**
poduckat – nagovoriti, nahuškati
podufatit – uhvatiti ispod; uhvatiti s donje strane; poduhvatiti
podujtit – v. **podufatit**
podukrajan – dobro napunjen, ali ne potpuno (primjerice, podukrajna bačva)
podušit – zbijanjem natopiti tekućinom
podušnice – dječja bolest; zaušnjaci
poduvatit – v. **podufatit**

podvornica – njiva u blizini kuće
podvrnit – podvrnuti; uvrnuti krajeve nečega ili ispod čega
pofrigat – ispržiti na ulju ili masti; pripremiti jelo prženjem
pogača – okrugli, prijesni, tanki kruh
poganac – zatrovanje rane kod životinja
pogľavan – po glavama; svakome jednako
pogľavon – v. **pogľavan**
pogonjat se – posvađati se
pohano – meso ili povrće uvaljano u brašno, umočeno u razmućena jaja, posuto krušnim mrvicama i prženo u ulju
pohat – pržiti u ulju nešto što je pret hodno obloženo brašnom, jajemi po potrebi krušnim mrvicama
pojačat – dodati šećer (u pravilu, vinskome moštu)
pojas – svileni dio svečane alkarske odore koji služi za opasivanje
pojist – pojesti
pojmit se – udebljati se; dobiti na kilazi
pojata – prostor u kojem se drži stoč na hrana
pojeta – v. **pojata**
pojta – v. **pojata**
pokaldrmat – postaviti kamenu podlogu prije betoniranja
pokarat – kazniti
pokarat se – posvađati se
pokišat – razbacati na sve strane
poklapa – igra kartama; **bankuc**
poklepit se – biti postićen i iskazati to izrazom lica i tjelesnim stavom
poklepušit se – v. **poklepit se**
poko – oskudno; malo
pokrizija – prokletstvo

pokunjit se – v. **poklepit se**
pokupit – **1.** doći po nekoga i povedi ga sa sobom, **2.** sakupiti, **3.** uzeti; ukrasti
pokusat – slasno pojesti
polá – polovica krumpira pečenog u kori
polášnje – polakše; polaganije
polebedit – **1.** poželjeti tuđe; poželjeti ono što ti ne pripada, **2.** odustati od obećanja zbog straha ili škrtosti
poletit – **1.** krenuti velikom brzinom, **2.** postupiti ishitreno i nepromišljeno
policjot – policajac
polivača – **1.** posuda za zalijevanje vrta, **2.** kamion-cisterna za zalijevanje ulica
polivat – polijevati
poliverat – poravnati
polojilo – smrzlo
polokat – popiti
polovnjača – neudana djevojka koja je imala iskustva s muškarcima
polpeta – mesna okruglica; faširana šnicla
polša – zavrnuti kraj rukava ili nogavice
poltrona – stolica presvučena kožom
polučak – drvena posuda, odnosno mjera za žito (najčešće oko 5 kg)
polug – jaje koje se stalno drži na mjestu gdje kokoš nese jaja
poluvrime – poluvrijme
poljudikat – ugodno porazgovarati
pljunuti – isti
poma – rajčica
pomidora – v. **poma**
pomalako – polako; bez žurbe
pomamit – uznemiriti
pomanitat – pomahnitati; poludjeti; upasti u stanje pomame i euforije

pomest – zasmetati; omesti; spriječiti koga da ostvari svoje namjere; one-mogućiti da se što dogodi

pomest se – zbuniti se

pometija – 1. vremenska nepogoda, 2. strka; zbrka

pometina – posteljica od krave, ovce, koze...

pomijurit – dobiti mjehure po koži

pomlja – pomnja; pozornost; pažnja

pomodrit – poplaviti (primjerice od hladnoće ili od batina)

pomoć se – ukrasti

pomrav – 1. bolest na konjskom anusu, 2. tvrd i sitan ljudski izmet, 3. vrsta mušice

pomrlušit – pomirisati

ponistra – prozor

ponit – ponijeti

ponjava – vrsta sivog vunenog pokrivača

popara – starinsko jelo od staroga kuha, vode i masti

popast – pojesti sve iz tanjura

popeglat – 1. ispeglati, 2. izravnati; urediti

popipat – opipati prstima

popipat – detaljno očistiti prstima (primjerice, kokoš od perja)

popišmanit – promijeniti odluku; odustati od obećanja

popizdit – žestoko se naljutiti

poplašit – prestrašiti; uzbuniti

poprda – osoba koja učestalo pušta vjetrove

poprdljiv – sklon puštanju vjetrova

popriko – poprijeko

poprug – kolan; stezник na samaru ili sedlu

popružina – v. **poprug**

popružiti se – ispružiti se; leći punom dužinom tijela u vodoravan položaj

populjat – pokupiti (primjerice, novac)

popuštat – 1. popustiti; učiniti da što postane manje zategnuto, 2. popustiti; prestati se protiviti; pomiriti se s čim

popuzat se – poklizati se; okliznuti se; izgubiti ravnotežu na glatkoj, klizavoj podlozi

porevenat – uravnotežiti; ujednačiti (primjerice, trošak)

porta – portirница; prostor za portira na ulazu u tvornice, ustanove i sl.

portafoj – novčanik; lisnica; **briktaš; geltaš; takujim**

portafor – prozor produžen prema ulici; **kontrafinestra**

portantine – nosila

portapak – prtljažnik

portela – 1. otvor na velikoj bačvi, 2. otvor kroz koji se silazi u bunar, 3. zidni prostor u kući; 4. prednja i zadnja daska na košu kara; 5. stropni ulaz na tavan;

proskok; lebarda

portik – ulazni trijem; predvorje, natkriveni ali otvoreno prostor ispred glavnog ulaza u kuću

portun – potpuno natkriveni ulaz u kuću; veža; haustor

posa – posao; rad

posalidat – postaviti kameni pod; popločati

posan – postan; nemrsan; koji ne sadržava masnoće

posapnjak – kožni držač samara

posić – posjeći

posidit – posijediti

posijat – izgubiti

poslin – poslije; po svršetku čega

pospugat – očistiti; obrisati

posrkat – na brzinu pojesti nešto jušno srćući

postelja – 1. krevet, 2. dio mlina; kameno ležište u kojemu leži mlinski kamen

posto – cipela; **cavata**

postola – v. **posto**

postov – vrsta platna

posve – previše; jako

posvećanica – v. **posvećenica**

posvećenica – uskrсни kruh; uskršna pogača; sirnica

pošada – nož za jelo

pošaketat se – potući se šakama

pošcer – poštar

pošesat – prisvojiti nešto tuđe

pošivača – krovna letva

poškropit – poprskati

poškurit – potamniti

pošprucan – pripit

pošetan – sklon činjenju štete

pošetno – štetno

poštjer – v. **pošcer**

poštrcat – polititi tankim mlazom

pot – 1. znoj, 2. lončić za piće

potakljat – poduprijeti takljom

potarazat – sravniti sa zemljom

potegniti – 1. potegnuti; povući, 2. potegnuti; udariti (primjerice, nogom u stražnjicu), 3. ispeglati

potestat – načelnik ili gradonačelnik

potkat – podmiriti

potkoncat – u igri koncine baciti kartu s ciljem da je digne suigrač

potkoncat – prilikom kuhanja dodatno začiniti

potleušica – niska i neugledna kućica

potočina – suho potočno korito

potočat – 1. umočiti kruh u umak, 2. staviti dio tijela u vodu (primjerice, noge)

potpača – potporanj

potpet – v. **podapet**

potpregalo – v. **poprug**

poprpeganj – v. **poprug**

potpunit – puhnuti ispod (primjerice, vatre koju treba razgorjeti)

potrat – 1. potjerati s nekog mjesta, 2. protjerati; otvoriti stolicu

potrba – 1. potreba; ono što je potrebno; želja; zahtjev, 2. tjelesna nužda, 3. šaljivi naziv za muški spolni organ

potrevit – slučajno sresti ili pogoditi

potriba – v. **potrba**

potrpat se – nabaciti na sebe pokrivač ili više pokrivača (najčešće zbog hladnoće ili bolesti)

potulit se – poguriti se

poturica – čovjek koji potpuno promijeni mišljenje, običaje i ponašanje

potvrdit – udarcem po špilju karata odobriti početak dijeljenja

pouz – kaiš za vunu na kudilji

povalit – 1. baciti pod sebe; oboriti, 2. obljubiti

povaljiva – dječje hrvanje

povazdan – po cijeli dan

povist – povijest

poviš – povrh, iznad

povodanj – velika kiša; poplava

povrsalo – obruč za oblikovanje sira

površnica – vrsta crijepa

povuz – v. **pouz**

poza – iza; poslije; nakon

pozida – zid kojim su odijeljene dvije susjedne njive na različitoj visini

požmarit – posvijetliti od pranja ili vremenosti (odnosi se na odjevne predmete)

praća – kožni dio pračke

praće – konopi na samaru kojima se veže teret

pradid – pradjed
prakaratur – čovjek koji u crkvi sakuplja lemozinu
prakljača – drvena naprava kojom pralje pri pranju udaraju ono što peru
prknječa – v. **prkljača**
praljak – zašiljeno drvo koje služi kao pomagalo pri izradi opanaka, kao ražanj pri pečenju mesa, kao pomagalo pri sadnji kupusa...
prančioak – zaklonito mjesto okrenuto prema suncu
prančijok – v. **prančioak**
prangija – mali top koji se oglašava za vrijeme alkarskih svečanosti; mužar;
mačkula
praporac – malo zvonce koje se pričvršćuje na konjsku ormu
prasac – muška svinja
prasast – debeo; gojazan
prase – svinja
prasetnjak – 1. svinjac; mjesto gdje se drže svinje, 2. prljava, neuredna kuća ili prostorija
prasica – ženska svinja
praska – breskva
praščevina – svinjsko meso
praška – sitno granje
prav – 1. uspravan; uspravnog držanja, 2. ispravan; nedužan
prcanje – naziv za spolni čin
prcat – 1. provocirati, 2. obljubljevati
prcipala – v. **pecipala**
prč – 1. rasplodni jarac, 2. žestok i nagao čovjek
prčevit – nagao; žestok
prčetina – meso neuškopljena jarca
prčevina – v. **prčetina**
prčipoljac – pogrdan naziv za malog prgavog čovjeka

prčit – spolno općiti
prčuliš – mali dječak
prčvarnica – 1. prodavaonicom sa ne-kvalitetnom i jeftinom robom, 2. loša i neugledna gostiona
prćija – imovina koju žena u brak donosi mužu; miraz; **dota**
prdac – vjetar iz ljudske stražnjice
prde – grah
prdekana – zatvor; **aps**; **bajbuk**; **buvara**; **katabuj**; **ćuza**; **pržun**
prdekavac – mali motor koji se ugrađuje na bicikl
prdeknit – naglo umrijeti
prđibaka – žuta bubamara
prdit – puštati vjetrove glasno (odadirati) ili bezglasno (odušivati)
prećat – pokrivat peku vrućim pepelom i žarom
prećizi – isti
prećiži – v. **prećizi**
predat – bojati se; strahovati
predemora – hitnost
predika – razgovor; pričanje; propovijed; prijekoran govor
predikatur – propovjednik
pređa – predivo; ispredena vuna
prednjak – učitelj vježbanja u bivšem sokolskom društvu
pregalj – mali crv u pršutu
pregatorij – čistilište; mjesto gdje se poslije tjelesne smrti duše čiste od lakih grijeha prije ulaska u raj
prejica – v. **perajica**
prelja – ženska osoba koja prede vunu
prenit – trgnuti se iz zamišljenosti ili sna
pretelj – prijatelj
prešident – predsjednik
prezaman – stara vremena; daleka prošlost

prezat – predati; strahovati
prezla – krušne mrvice
prezumi – predvidjeti
preženca – lijepa pojava osobe; naočita osoba; osoba skladna izgleda
pribit – pretući; istući; izbatinati
pribotunat – prigovoriti
pribrčak – mladica loze s jednim ili dva pupa
pricvikat – presijeći kliještima
pričepit – 1. pritisnuti, 2. objubiti
prić – završiti školsku godinu bez ponavljanja
pridaja – 1. isporuka robe na ruke, 2. odustajanje od daljnje borbe, 3. nepisana povijest koja se prijenosi s koljena na koljeno
pridanit – predahnuti
pridanj – pred njega
pridika – v. **predika**
pridlog – prijedlog
priduboko – preduboko
pridug – predug
pridultima – predzadnja ili preposljednja peška u briškuli; **prizadnja**
priduplat – poduplati; podvostručiti
pridvojstručit – v. **priduplat**
priforca – prisila; prinuda
prifrganac – prefriganac; lukavac; prepredenjak
prigledat – pregledati; prekontrolirati
prigluvat – praviti se da ne čuješ
prigoda – ukazani slučaj; zgoda; prilika
prigorit – 1. preboljeti nešto ili nekoga, 2. prepeći se
prigrist – pregristi; prezalogajiti
prijist se – prejesti se
prika – prijatelj
prikardašit – prekardašiti; pretjerati; prijeći mjeru

prikasno – prekasno
prikinit – 1. prekinuti; zaustaviti postupak, radnju ili događaj, 2. prekinuti; upasti u čiji govor, 3. prekinuti; fizički rastaviti što
prikinit se – namučiti se; pretrgnuti se
prikipit – izliti se kipeći
prikjučer – prekjucher
prikklad – komad željeza na kominu koji služi za prislon debljih komada drveta pri loženju
priklani – preklani; prije dvije godine
priklimeštar – navodni sveznalica
priko – preko; iznad; više od
prikobacit – prebaciti
prikocat – prijeći godine, a ne oženiti se
prikodobar – predobar
prikojučer – v. **prikjučer**
prikokurac – čovjek koji nešto radi preko volje
prikomećat – prebacivati
prikosutra – preksutra
prikoviše – previše; prekomjerno
prikratak – prekratak
prikrcat – pretovariti
prikrojiti – prekrojiti; od starog napraviti novo
prikrpiti – udariti
prikrstiti se – prekriziti se
priksutra – v. **prikosutra**
prikućiti – pritoriti; zatvoriti samo dijelom; malo zatvoriti
prikunjat – kratko i lagano odspavati; odrijemati
prikuvat – 1. previše dugo kuhati; pretjerano skuhati 2. premijesiti kruh nakon kvasanja
prilada – prehlada
priladiti se – prehladiti se
prilađen – prehladen

prilematit – ožbukati
prilet – vrijeme kasnog poslijepodnevnog preleta ptica pjevica
priletit – 1. preletjeti, zrakom prijeći neko mjesto 2. preletjeti; na brzinu pregledati očima
prilipak – osoba koja se ne odvaja od druge osobe
prilipit – prilijepiti
prilipljen – prilijepljen
prilivoda – čovjek koji često mijenja stavove, mišljenja i odluke
primaknit – primaknuti; približiti
primaliće – proljeće
primazan – premazan
primazat – premazati
primećat – 1. pretraživati, 2. zaboravljati; gubiti sjećanje
primetuja – nevrijeme
primistit – premjestiti; staviti na drugo mjesto
primodernat – modernizirati
primučat – prešutjeti
priobuka – preobuka; ono u što se tko preodijeva
priorat – preorati
pripasat – staviti što za pojas
pripast se – prepasti se; prestrašiti se
pripaša – mlado blago okoćeno na proljeće
pripašnjača – pojas u koji alkarski momci zadijevaju oružje
pripeč – prepeći; prekomjerno ispeći
pripelica – prepelica; poljska ptica
pripelit – upozoriti; priprijetiti
pripetavanje – dodatno takmičenje alkara do konačne pobjede jednoga;
foranje; opetovanje
pripet – zavezati konja, magarca ili govedo na oduži konopac tako da može pasti, ali da ne može otići u štetu

pripilat – prepilati
pripišaj – mala duljina
pripišat – 1. prebaciti neku duljinu, 2. prestići koga u čemu
pripizdina – dalek i zabit kraj; nepristupačan kraj; **vukojebina**
priplašen – preplašen; prestrašen
pripomistit – premjestiti; pomaknuti
priporučit – preporučiti
pripovidač – pripovjedač
pripovidit – ispričati; prepričati
pripovist – pripovijetka; priča; pisana i usmena vrsta lijepe književnosti
pripovitka – v. **pripovist**
pripredat – presti s dvije žice ili konca
pripun – prepun; napunjen
priranit – prehraniti
priranjak – kupusna sjemenjača
prirest – prerasti; postati viši od koga
priřičit – posvađati
pririzat – prerezati; razdvojiti rezom
prisada – sadnica
prisadit – presaditi; prenijeti s jednog i posaditi na drugo mjesto
prisan – sirov; slabo pečen
prisić – 1. presjeći; razdvojiti nešto oštrim predmetom, 2. presjeći; predignuti snop karata prije početka igre, 3. presjeći; pobiti jačom kartom
prisdnik – predsjednik
prisist – prisjesti; dosaditi; dozlogrditi
priskočit – 1. preskočiti preko čega, 2. pomoći u nevolji
prislano – 1. presoljeno, 2. pretjerano
prismočit – jesti kruh s nečim
prismrdit – 1. približiti se komu ili čemu; neznatno sudjelovati u čemu, 2. u igri briškule odigrati slabu kartu od igre, 3. kazati nešto neugodno
prisolit – 1. presoliti; staviti previše soli, 2. pretjerati

prispit – prispjeti; doći; stići na vrijeme
prisrat – pretjerati u čemu
prisrist – presresti; namjerno dočekati koga na nekom mjestu
pristrašen – v. **priplašen**
prisumitit – 1. presaviti; svinuti; podvostručiti stavljanjem jednog preko drugoga, 2. zaboraviti
prisvedit – požutjeti od sušenja iznad štednjaka na drva (odnosi se na rublje i tkanine bijele boje)
prisvuć se – prestati nositi seosku i početi nositi građanku odjeću; **svuć se**
priša – žurba; **itnja**
prišaldat – previsoko ili predugo baciti balotu
prišaltat – promijeniti (najčešće brzinu u automobilu)
prišaltat se – promijeniti vlastita politička uvjerenja zbog koristi
prišandarit – grubo ošamariti
prišapljat – prišapnuti; došapnuti
prišizento – onaj koji se pravi važan
prišišat – prestići koga
prišit – žuriti
prišit – 1. pričvrstiti ili spojiti šivanjem, 2. nadjenuti drugo ime ili nadimak, 3. pripisati nekome nešto neistinito
prišivak – osobina (najčešće loša) koja se veže uz neku osobu
prišnije – važnije; prioritetnije
prišno – žurno
prišpijat – odati nekome što
prišpikurca – istančani osjećaj za nešto
prišpjegat – reći u povjerenju
pritakat – prelijevati iz jedne posude u drugu
pritakat – spojiti
pritendit – pripaziti
pritisnit – 1. pritisnuti, 2. ispeglati, 3. obljubiti

pritorak – mali tor
pritrat – 1. prevesti, 2. pretjerati
priteško – preteško
prtit – prijetiti
pritop – pretopljeni loj
pritrest – 1. pretresti; pretražiti pipajući, 2. prebaciti iz jedne vreće u drugu
pritumbat – izokrenuti stvari ili činjenice
prituta – pretječe; ima viška
privaga – 1. žilavo meso uz tkivo, 2. ono što daje veću vrijednost, snagu ili prednost jednome u usporedbi s drugim
privalit – 1. prevaliti; prijeći neku udaljenost, 2. oboriti na jednu stranu ono što pada u cjelini
privara – prevara; podvala
privatit – 1. prihvatiti; uzeti što od onoga koji nudi, 2. uhvatiti se za nešto, 3. primiti se čega; početi što raditi
privisoko – previsoko
privit – previti; metnuti zavoj
privodilac – prevoditelj
privračat – 1. prevrtati; pretraživati, 2. ponavljati neku radnju, 3. mijenjati mišljenje
privrače – okućnica
privratit – 1. podvrnuti rub tkanine, 2. ponoviti neku radnju
privrnit – prevrnuti; baciti; srušiti
privrtač – vrsta goluba
prizadnja – predzadnja ili pretposljednja peška u briškuli; **pridultima**
prizadnji – predzadnji; pretposljednji; koji je prije ili ispred posljednjeg
prizida – zid koji neko zemljište ili prostoriju dijeli na dva dijela
prizalogajit – prezalogajiti; uzeti koji zalogaj; lagano se okrijepiti

prižderat se – prejesti se
priženit se – oženiti se i otići živjeti s ženinom obitelji
prižentat se – pridružiti se nekome unatoč nepoželjnosti
priživat – ponovno žvakati pojedenu hranu (odnosi se na krave, ovce i koze, a ponekad u prenesenom značenju i na ljude)
prkeljat – iskrivljeno i besmisleno govoriti; **trkeljat**
prkno – zadnjica; **guzica**
prluč – povik ovcama za razdvajanje iz stada
prljača – ožeg
prljuga – zemlja loše kvalitete
prljuša – v. **prljuga**
prndecanje – veselo poskakivanje domaćih životinja
prnibaka – v. **prđibaka**
prnit – pustiti vjetar
prnplat – hodati i prebirati po gnoju (odnosi se na kokoši)
prnjatak – prst
probirak – jaje izabrano za polog
probit – 1. probušiti, 2. snažno udariti
probrat – izdvojiti biranjem
proburljat – lagano promiješati
probužan – probušen
probužat – probušiti
procak – ruksak; **rusak**
procešjun – procesija
procidit – procijediti
proć se – provesti se
proćukat se – doznati se
prodrit – 1. prodrijeti; proći kroz nešto; 2. prodrijeti; ući u nešto ili negdje
prođa – dobra prodaja
profrajbat – potrošiti; spiskati
profum – parfem
profundat – propasti dolje

progažijat – proštopati; prošiti
progon – put ili oputina kojom se vodi stoka
progucat – 1. progutati; uzeti kroz grlo u želudac, 2. progutati; šutke otrpjeti nepravdu ili uvredu
prokinit – snažno udariti
prokojasio se – obukao se u široke gaće; bahato se ponaša
prokurit – proći; poslužiti u nedostatku boljega
proliće – proljeće
prolitos – prošlog proljeća
prolonga – odgoda
proljudikat – ugodno porazgovarati
promaja – propuh; **propuv**
prometača – dio curske narodne nošnje
prominit – promijeniti; dati čemu drugu sadržaj; zamijeniti jedno drugim
prominit se – 1. promijeniti se; postati drugačiji, 2. preobući se; presvući se
promurljat – v. **proburljat**
pronosak – prvo sneseno jaje
propanj – položaj konja uzdignutog na zadnje noge
propovid – propovijed
proprat – provući kroz vodu
propuv – propuh, **promaja**
prorestača – vrsta kapule; **ljutika**
proridit – prorijediti; učiniti rijetkim
prosat – prositi
prosika – prosječe šumski prolaz
proskok – 1. rupa u štali kroz koju se gura sijeno, 2. stropni ulaz na tavan; **lebarda**; **portela**
prostir – sijeno koje padne s kara na grmlje
prostrit – 1. prostrijeti; namjestiti posteljinu na krevet, 2. prostrijeti; staviti opranu posteljinu, rublje i odjeću na sušenje

prosrat – započeti veliku nuždu
prostrilit – prostrijeliti; probiti strijelom ili zrnem iz vatrenog oružja
proštopat – okrpiti uzduž i poprijeko
protrajbat – uludo potrošiti
protrat – 1. provući nešto kroz nešto, 2. odjednom neodgodivo potaknuti na vršenje velike nužde
prounda – provalija
prove – 1. alkarski trening na alkarskom trkalištu, 2. pripreme pred nastup
proventulat – prozračiti
provićuran – promućuran; snalažljiv u iznalaženju koristi i zarade
provislo – ručka na kanti kojom se grabi voda
provizorno – otprilike; improvizirano
provrit – 1. provrijeti; proključati; zakuhati, 2. provrijeti; snažno poteći
prozrit – predosjetiti nečiju nakanu
prožderat – pohlepno pojesti
proždrit – v. **prožderat**
prpa – 1. strah; panika, 2. prašina
prpat – prebirati dodirnom
prstenjaci – veliki metalni koluti na arambašinoj odori
pršepoko – malo; sitno; neznatno
prt – v. **prtina**
prtina – uska utabana staza
prtit – tovariti na leđa
pruga – autobus
prvar – predvodnik; svatko tko je prvi u nečemu
prvat – sjati od sreće
prvo – najprije; prije svega
prvošnji – prijašnji; nekadašnji; starijski
prvotelka – junica koja se prvi put teli
pržina – usitnjeni kamen; pijesak
pržulin – zatvorena tava s ručnom mješalicom koja služi za prženje kave

pržun – zatvor; **aps**; **bajbuk**; **buvara**; **ćuza**; **katabuj**; **prdekana**
pržunjera – metalna podloška
psiha – sobna komoda s ogledalom
puca – dugme; **puce**
pucak – ispucano zrno prženog kukuruza
pucati – dio konjske opreme koji se učvršćuje za prednji dio sedla i kolana
puce – v. **puca**
pudar – čuvar vinograda
puf – vrsta miša
pujs – uzvik kojim se tjera magare
pule – mlado magare
pulestar – mladi pjević
puletina – magareće meso
pulicija – policija
pulija – 1. uzorak na tkanini u obliku kruga, 2. mastan kolut na površini juhe, 3. eksplozivno punjenje za dječje puške i pištolje
pulitika – politika
puljanje – 1. kupljenje gnjida i ušiju iz kose, 2. uzimanje sebi; dobivanje (primjerice, na kartama)
pumparice – 1. široke ženske donje gaće, 2. široke hlače kojima se nogavice kopčaju ispod koljena
pumpjer – vatrogasac
punat – 1. bod u alki, kartama, balotama ili muri, 2. ubod pri šivanju, 3. odeblja i odulja daska
punit – 1. puhnuti, 2. ukrasti; **muj-snit**; **munit**
pun-puncat – prepun; potpuno ispunjen
punpa – pumpa; crpka
punta – 1. nagla upala pluća koja često završava smrću, 2. grafit u olovci
puntapet – ženski ukrasni broš

puntarijol – dlijeto za obradu kamena
puntat – **1.** prigovarati, **2.** igrati punte u briškuli
puntina – pribadača
puntižela – deblja daska
punjeta – sperma
punjetar – spolno nedozreo mladić
punjka – zapinjač za dugme
pupa – središnji dio kruha (bez kore)
pupasta – okruglast; debelkast
pupica – mlada jedra cura
pura – jelo od kukuruznog brašna; palenta; žganci
purgamenat – sredstvo za čišćenje; sredstvo za otvaranje stolice
purtele – v. **portela**
pusat – v. **pucat**
pusto – mnogo; puno; naročito
pušavica – vjetrovito vrijeme
pušcat – pustiti; osloboditi, prestati zadržavati

puška – dio kara
pušnica – sušara
puštat – v. **pušcat**
put – prigoda; prilika
putalj – konj s bijelim biljezima iznad kopita
putilo – konop kojim se stoci sputavaju prednje noge kako ne bi pobjegla
putit – **1.** vezati konju prednje noge da ne može pobjeći, **2.** bježati; brzo hodati ili trčati
puvaljika – drvena ili željezna cijev koja služi za potpirivanje vatre
puvaljka – v. **puvaljika**
puvander – napuhanko; samodopadljivac
puvat – puhati
puvat se – praviti se važan
puza – **1.** smrznuti utabani snijeg na kojem se kliže, **2.** podvozje kara
puzdra – svinjsko spolovilo (služi za podmazivanje)

R

rabatin – metalna zakovica za tkaninu ili kožu

raca – obiteljska loza

račvara – žena sumnjiva morala

rada – rado; drage volje

rađa – rad; posao

rađe – radije

rađipet – grudnjak

rafioli – suhi kolači u obliku polukruga punjeni bademima ili orasima

rafijoli – v. **rafioli**

raft – konjski nakit

raht – v. **raft**

rajtoze – jahače hlače

rakan – ukrasni vez na ženskom rublju

rakar – lovac na riječne rakove

rakat – iskašljavati ispljuvak

rakita – vrbova mladica

raknit – izbaciti iz usta ispljuvak ili izbljuvak

rakotina – ispljuvak; izbljuvak

ralo – starinski drveni alat za oranje

ramada – sito za pržinu

ramandela – improvizirani ključ

ramena – **1.** rubno kamenje na svodu, **2.** dijelovi mlina koji sprječavaju rasipanje brašna

ramina – **1.** bakrena kanta u kojoj se drži petrolej, **2.** limena kanta općenito, **3.** vrsta korova

rampin – **1.** željezna kuka na kojoj visi meso, **2.** željezna kuka na duljoj drvenoj dršci **3.** trozub ili četverozub na duljoj drvenoj dršci, **4.** vrsta potkove koja se stavlja na prednje noge teglećih konja

rana – hrana

ranpin – v. **rampin**

raonjak – srcoliki dio rala koji para zemlju

rapadžik – sitna sjemenska kapulica; **rapadžuk**

rapavo – hrapavo; grube površine

rasad – kupusna sadnica

rasod – v. **rasad**

rascicvarit – rastvoriti; raspasti

rascipit – rascijepiti; cijepajući (najčešće sjekirom) razdvojiti na više dijelova

rascipkano – rascjepkano; podijeljeno na sitne dijelove

rascvitat – rascvjetati

rasćarat – razvedriti

raskaišit – uništiti

raskarlovit – udebljati se ili raširiti u bedrima

raskiselit – razgaziti (odnosi se na opanke)

rasklamat – rasklamati; rasklimati; razdrmati

raskrpotit – nepravilno razlomiti; razmrviti (primjerice, kruh)

raskokodakat – razbrbljati se

raskokošit – šepuriti se kao kokoš

raskrabit – rastopiti

raskravit se – razdebljati se; deformirati se

raskrit – otkriti pokriveno

raskrivit – rasplakati

raskusurat – **1.** raščistiti; razjasniti, **2.** međusobno podmiriti dugove

raskvasan – **1.** razmekšan u vodi, **2.** napadno debeo

raso – rasol; slana tekućina iz kiselog povrća

raspašoj – razuzdanost

raspištoljit se – ponašati se razuzdano i agresivno

rasponjen – nezakopčan

raspop – koji je napustio svećenički službu

raspećat – očistiti komin od žeravice i pepela

rasprtit – skinuti teret

rast – hrast

rastakat – ispregnuti konja iz kara

rastovarit – skinuti teret

rastovina – hrastovina; hrastovo drvo

rastrat – rastjerati

raščeviljit – raščerečiti; razvratiti; rastrgati na komade

raščinjat – odjeljivati; odvajati

rašćarat – v. **rašćarat**

rašćika – vrsta domaćeg crnog kupusa

rašeljka – vrsta drveta koje se upotrebljava u izradi lula

rašేశurat – raširiti na umjetan način (primjerice, brašno se rašesura u vreći)

rašeto – rešeto; pomagalo rupičaste ili mrežaste površine za prosijavanje žita ili brašna

rašlja – **1.** dio drveta na kojemu se deblo ili grane račvaju, **2.** posebno obrađeni drveni dio laštrka

rašpa – turpija za drvo

rašpat – obrađivati drvo rašpon

rašpica – turpijica za nokte

rašpikaža – raspikuća; do krajnosti raстроšna i u materijalnom smislu neodgovorna osoba

raštelat – rasklimati; onesposobiti

raštela – rešetkasta vrata na dvorišnim ulazima, tavanima i štalama

raštele – v. **raštela**

raštika – v. **rašćika**

rašundrat – rasklimati

ratilo – pribor za rad; alat

raulje – željezne vile

ravanela – rotkvica; vrtna biljka crvenkastog, zadebljala, jestivog korijena

ravlje – v. **raulje**

razabrat – **1.** raspoznati; razaznati (očima ili sluhom), **2.** shvatiti; raspoznati; razlučiti (umom), **3.** ravnomjerno rasporediti (odnosi se na krušno tijesto)

razastrit – razastrijeti neko platno ili tkaninu (primjerice, posteljinu na sušenje ili stolnjak preko stola)

razašit – raskrojiti; razdvojiti po šavovima

razbisnit – razbijesniti

razbucat – **1.** razbacati, **2.** rastjerati

razbumbat se – nabreknuti se; raširiti se

razdelija – vrsta žute ili crvene kisele šljive; **zerdelija**, **serdelija**

razdrimat se – rasaniti se

razdrit – razderati; potrgati; iskidati

razdrpat – razdrijeti; poderati

razgalit se – **1.** razvedriti se, **2.** osvježiti se

razgorit – razgorjeti; iz tinjanja prijeći u plamen; rasplamsati

razgrnit – razastrijeti (primjerice, rublje na sušenje)

razguzit – uništiti

razigravanje – dodatno igranje za konačnog pobjednika u kartama

razjebat – uništiti; upropastiti

razladit – rashladiti; ohladiti

razlučit – odvojiti tele od krave ili janje od ovce

razmejašit – razmeđiti; odrediti granicu između imanja (da se zna što je čije)

razminat – raznijeti nešto minama
razmirak – manji dio nečega
razoputit – rastumačiti; razjasniti; riješiti
razridit – razrijediti
razroljat se – nadebljati se; raširiti se
razumit – razumjeti; shvatiti koga ili što
razvalit – razbiti do neupotrebljivosti
razvezat se – dugo govoriti
razvicijan – razmažen
razvicijat – razmaziti
razvratit – okrenuti naopako; preokrenuti; prevrnuti
razvrnit – razvrngnuti; odijeliti
ražentat – isprati vodom (primjerice, rublje)
rđa – 1. prevlaka na željezu koja nastaje djelovanjem kisika i vlage; 2. izrazito loša osoba; nevaljalac; pokvarenjak
rđav – loš; zao; pokvaren
rebac – vrabac; **vrebac**
rebambit – poludjeti; izgubiti razum
rebatin – v. **rabatin**
rebatinke – traperice
rebatit – odzvanjati; odjekivati
receuda – pisana potvrda o poslanom novcu
recevuda – v. **receuda**
rečina – naušnica
redan – 1. uredan; koji drži do svoje vanjštine, 2. točan; savjestan
redat – 1. provoditi red, 2. motikom praviti redove (primjerice, za sadnju krumpira)
redikul – čudak; osoba s kojom se svi izruguju
redit – uređivati; dovoditi u uredno stanje
redit se – uređivati se; dotjerivati svoju vanjštinu

rednje – dugački kožni remen kojim kočijaš upravlja s konjem
ređija – zgrada u kojoj se otkupljuje duhan
ređipet – v. **radipet**
refat – vratiti; uzvratiti
reful – nalet (primjerice, vjetra)
refuža – roba koja se prodaje u rasutom stanju (bez vreća i omota)
regimenta – organizirano mnoštvo
ragistracija – registarska oznaka na automobilu
regula – pravilo; obaveza koja određuje način rada i ponašanja
regulat – dovoditi u red
rekuperat se – riješiti se koga ili čega; osloboditi se koga ili čega; **lakuperat se**
relo – sat
reloj – v. **relo**
remeta – crkveni zvonar; **vrabacijer**
remetarina – remetina plaća
remudica – dvospolac
remudina – iznošena ili dotrajala odjeća
rendes – ljubavni sastanak
reoplan – zrakoplov; avion; **lekoprc**
repeticije – podučavanje
repi – 1. stara otrcana odjeća, 2. niti vune koje vise pod ovčjim trbuhom
rera – 1. vrsta pučkog pjevanja, 2. željeznica koja je vozila između sinja i splita
rerat – pjevati reru
resa – slobodni i viseći dio odjevnog predmeta
rest – rasti; postajati viši; razvijati se
rešpir – regulator topline na štednjaku na drva
rešta – pletenica luka ili kapule

reštat – u kartama ostati na onome što imaš

rešto – 1. uzvik kojim kartaš daje do znanja da neće više vući kartu, 2. uzvik koji općenito znači dosta

retaj – otpadak

revanš – uzvrat

revanje – 1. glasanje magarca, 2. ružno pjevanje, 3. dječji plač

revenat – ujednačiti; podijeliti na jednake dijelove

reza – dio brave za zatvaranje vrata

ribanj – ribež; naprava za ribanje kupusa

riceta – recept; 1. liječnički zapis, 2. upute za kuhanje nekog jela

ricast – kovrčave kose; **kudrav**; **čičav**

ričit – rječit; koji dobro govori

ridikul – v. **redikul**

ridipet – v. **radipet**

riga – 1. crta, pruga, 2. razdjeljak u kosi

rigeta – metalna traka od koje se izrađuju obruči za bačve

rigat – povraćati; bljuvati; izbacivati kroz usta sadržaj želuca

rika – rijeka

riknit – umrijeti

riktat – sređivati; namještati

rikvadar – drveni okvir vrata; **štok**

rikvart – v. **rikvadar**

rintat – teško raditi

ripljat – teško kašljati proizvođači hrpav šum iz pluća

rišćanin – pravoslavac

ritko – 1. rijetko; male gustoće, 2. rijetko; u velikim vremenskim razmacima

ritokat – podesiti vrata ili prozor da se otvaraju i zatvaraju bez zapreka

riz – rezak okus svojstven za nedozrelo vino

rizat – rezati

rkat – hrkati

roba – 1. odjeća, 2. predmet trgovine

rodijak – krvno vezana osoba

rodno – plodno

rodul – drveni kalem za namatanje konca

roga – rogata ovca

roguša – dužina koja se može odmjeriti palcem i kažiprstom

roja – igra s kamenčićima

rojit – zeleno voće zatrpavati u slamu

rokćanje – roktanje; glasanje svinje

roketa – valjić za namatanje konca; **špula**

roketa – raketa

roklo – v. **roketa**

roknit – 1. ubiti; usmrčiti, 2. opaliti iz vatrenog oružja

rondat – bučno razbacivati i razbijati

ronjat – gundati; nervozno koristiti

ronjalo – osoba koja često i uporno prigovara

ronzat – v. **ronjat**

ropac – hropac; samrtno disanje

rošpija – rospija; zločesta žena; prosta-kuša

roštjera – limena posuda za pečenje u štednjaku

rošule – koturaljke

rovanj – vododerina; žlijeb koji u zemlji izdubi jak vodeni tok

rožarija – krunica

rožada – slastica od mlijeka i jaja

rožata – v. **rožada**

rpa – hrpa; nabacana količina nečega

rskav – hrskav; lako lomljiv; krhak

rskavica – hrskavica; vezivno tkivo oko kostiju

ršum – 1. buka; vika; lom 2. veliko nevrijeme

rubac – maramica
rubáč – osoba koju provodi ovrhu
rubenina – posteljno rublje
rubinet – ventil
ručica – dio alata, sprave, torbice, ladicice, koji se hvata rukom radi otvaranja, podizanja, nošenja i sl.
ruda – gusta vuna
rugo – 1. ruglo; sramota; bruka, 2. ruglo; osoba koja služi za porugu ili pogrdu
rujovina – ljekoviti grm od čijih se plodova pravi lijek za reumu
rukodilo – rukotvorina; ručni rad
rukovet – količina nečega što se može obuhvatiti rukom
rumenka – 1. crvenkasta krava, 2. rumena žena
runtija – stari i neupotrebljivi predmeti
runja – dlaka po grudima, leđima, rukama, nogama, preponama
rupa – mjesto na selu gdje se skuplja stajski gnoj
rupa – vrsta igre s franjama
rusak – ruksak; brocak
ruso – svijetlo crveno (primjerice, vino)

rustika – 1. starina, 2. grubo učetvrtan kamen
rusulica – ružica
rusvaj – veliki metež; buka; nered; lom
rušpija – dobro vino
ruta – dio puta
rutaš – tepih sastavljen od ostataka raznih tkanina
rutat – podrigivati; izbacivati na usta zrak iz želuca
rutavac – pokrivač napravljen od ruta
rute – stara odjeća
ruvinjat – oštetiti; raniti; ozlijediti
ruzina – hrđa; prevlaka koja nastaje na željezu djelovanjem vlage
ruvina – rupa u ledini
ružit – sramotiti; vrijeđati
Rvacka – Hrvatska
rvacki – hrvatski
rvaština – crveno vino od više vrsta grožđa
Rvat – Hrvat
Rvatica – Hrvatica
Rvatić – Hrvatić
rvat se – hrvati se; boriti se

S

sadač – zašiljeno drvo za sadnju kupusa

sadak – 1. dugački odjevni predmet kojima žene pokrivaju leđa, 2. sada; u ovom trenutku

sadit – složiti na kar ili traktor voz suhog sijena

sadrit – oderati

sagrdum – velika šteta

sajla – gusto predena žica koj služi za vuču ili dizanje tereta

sakagija – plućna životinjska bolest (najčešće kod konja konja)

sakaratina – vucibatina, nevaljalac, neradnik

sakramenat – sakrament; sveti znak

sakramentat – izmlatiti

salamaštrat – 1. zgnječiti, 2. istući, 3. brzo, obilno i temeljito pojesti

salamun – mudar čovjek; pametan čovjek

salamura – voda u kojoj je rastopljeno dosta soli

salatijera – posuda za salatu

salauk – veliko nevrijeme

salicát – naprasno nagovarati koga; nametati se kome

salitat – izvršiti rijetku i obilnu veliku nuždu

sam – izraz u briškuli koji znači da u ruci imaš samo jednu kartu od igre

samački – kartati jedan na jedan

samarača – 1. velika igla za izradu samara, 2. vrsta crijepa

sambirat – pripremati konje ili volove za oranje

samest – izmesti s nečega

samica – u briškuli jedina karta od igre koju igrač ima u ruci

samlit – samljeti

sampas – 1. bunilo, 2. osoba čudnog i nekontroliranog ponašanja

sansir – čovjek koji vrši diobe imanja i kuća; posrednik

saparit se – opeći se

sapet – čvrsto zavezati

saprat – temeljito oprati

sara – okrugli dio alkarske čizme, od gležnja do ispod koljena

saransek – tvor; mala zvijer koji davi piliće i pije im krv

saranjsek – v. **saransek**

sarčit – potrošiti

sasnit – sisati

sasrat – 1. onečistiti fekalijama, 2. općenito, upropastiti

sašit – 1. izraditi šivanjem, 2. spojiti šivanjem, 3. udariti, 4. zabiti (primjere, gol u nogometu), 5. kazati neugodnost u lice

satar – mesarska sjekira s kratkom drškom za sječenje mesa udarcem na panju

satarluk – teški, naporni posao

satrat se – jako se umoriti od teška posla

saziđati – sažidati; podići ili izgraditi zidanjem

sburljat – skupa umiješati razne stvari

sdebande – sa strane

sedma – sedmica u talijanskim kartama

sedmina – v. **sedma**

sedmina – sedam dana zajedničkog moljenja za pokojnikom

sekagija – v. **sakagija**

selen – celer; povrtna začinska biljka koja se najčešće dodaje u juhu

separe – posebna, odvojena prostorija

sepere – v. **separe**

sepet – koš od šiblja koji se nosi na leđima

serbez – na slobodan način; bez ograničenja; bez zabrane; bez straha; neustrašivo; slobodno

serdar – glavar; starješina; zapovjednik

serdarija – upravno područje u vrijeme mletačke vlasti

sere – čovjek koji govori gluposti i neistine

sic – sjedalo u prijevoznom sredstvu

sicidba – sječa kukuruzovine

siča – sječa; sječenje

sić – posuda za vodu, gore šira dolje uža

sićat se – sjeći se; prisjetiti se

sidalica – **1.** sjedalica; stolica, **2.** daska na koju sjeda mlinar kada kupi brašno

sigur – siguran; **1.** koji nije izložen opasnosti, **2.** pouzdan, **3.** čvrst; postojan

sigurat – **1.** osigurati, **2.** dovršiti neki posao

sikilj – dražica; klitoris; **cikilj**

sikira – sjekira; željezno oruđe za sječenje i cijepanje drva

sikirat se – sekirati se; uzrujavati se

sikovica – sikavica; bodljikava trava

silen – ohol i bahat

silo – okupljanje kod djevojke zbog njezine prošnje

simbirat – okovati lancima

sime – sjeme

simijat – primijetiti; uočiti

simpirat – vezati; zauzdati

sindak – općinski načelnik za vrijeme austrijske uprave

sindžir – lanac

singerica – općeniti naziv za šivaće strojeve

sinica – granama natkriti prostor za sklanjanje ovaca

sinija – niski tronogi okrugli stol

sinjal – znak; oznaka

sinjat – staviti znak; obilježiti

sino – sijeno; pokošena trava osušena za stočnu hranu

sinjadur – čelična bravarska olovka koja služi za označavanje

sipit – lagano padati

sirak – travnata prehrambena biljka za od koje se rade metle

sirina – **1.** voda u kojoj se prala vuna, **2.** smrad u vuni

siromaj – **1.** siromah; siromašan čovjek, **2.** siromah; onaj koji izaziva žaljenje

sirota – žensko siročće

sis – izbočina na kruhu; **kornet**

sislač – grudnjak

sisulja – žena s velikim grudima

sito – naprava za prosijavanje brašna i drugih sipkih tvari

sivat – sijevati; više puta kratkotrajno i snažno zasvijetliti

sivatanja – sijevanje munja

sjagmurit se – pokvariti se od stajanja (najčešće se odnosi na hranu)

sjajna – ovca s janjetom u sebi

sjajnja – v. **sjajna**

sjardumljenje – čvrsto udruživanje nevaljalih osoba

sjašit – sjahati; sići s konja ili magarca

sjatit se – okupiti se

sjužit – zatoplit

skaka – skakanje

skalabućat – složiti igraće karte prilikom miješanja; **žbaketat**

skalat – skinuti (primjerice, odjeću ili kilograme)

skale – 1. ljestva; drveno ili metalno pomagalo za penjanje ili silaženje koje se sastoji od dva usporedna dugačka komada spojena prečkama na pravilnim razmacima 2. stubište; **skalini**

skalini – stubište; **skale**

skalupit – napraviti na brzinu; sklepati

skerlet – sjajna, grimizna čoja

skevat se – udebljati se; raširiti se

skičit – glasati se poput svinje pri klanju

sklanjat – sastavljati pjesme

sklepat – napraviti na brzinu bez dotjerivanja

skondrljat se – skotrljati se; srušiti se valjajući

skonsat – potamaniti; rastrgati; uništiti

skontat – izračunati; zbrojiti

skontrljat se – v. **skondrljat se**

skorit se – otvrdnuti tako da na površini nastane kora

skorup – mastan sloj koji se uhvati na površini kuhanog mlijeka

skovrčit – svinuti nešto; saviti nešto (primjerice, žicu),

skovrčit se – svinuti se; saviti se (primjerice, od bolesti, jada, patnje...)

skrenit – raspametiti se; poludjeti; **krenit se**

skričat – 1. oglašavati se dugim i visokim tonovima (primjerice, od boli i tuge), 2. neugodno visokim tonovima parati uši; vrištati; skvičati, **skričit**

skrika – buka kojoj je izloženo uho kada netko skriči

skrlet – sjajna crvena čoja

skonculat – očistiti kuću prije dolaska gostiju

skrlet – v. **skerlet**

skroz – potpuno; sasvim; do kraja

skrpeljat – sastaviti od starih dijelova

skucat – prikupiti malo po malo

skučit – saviti

skućan – onaj koji stalno nešto nosi kući

skućit se – izgraditi kuću i nabaviti pokućstvo

skukurit se – skupiti se

skula – škola; obrazovanje

skupinja – dugotrajna skupoća

skupusit – uraditi nešto bez reda

skuta – tekućina koja se izdvaja iz mlijeka poslije sirenja

skutrit se – skupiti se; zgrčiti se

skuvat – skuhati

skužat – oprostiti; prihvatiti ispriku

skvasit – smočiti; natopiti vodom; politi vodom

slaćak – vrsta korova s kojim se hrani blago, najčešće svinje

sladit – davati na slatko

slador – količina šećera u grožđu

sladun – stablo malog, crnog, slatkastog poda; **koštela**

slamarica – platnena vreća u kojoj se stavlja slama ili lepušina i na kojoj se spava

slana – snježnobijeli talog koji se nakuplja pred jutro za hladna i maglovita vremena na zemlji i granama drveća; **sola**

slandrat – svući se na brzinu

slatkoran – dobra teka

slava – mlado vino
slavić – slavu
slavodobitnik – pobjednik alkarskog natjecanja
slemo – trom i nespretan čovjek
slidit – slijediti
slidovanje – sljedovanje; redovno primanje u hrani za obavljanje nekog posla
slime – sljeme; brid kućnog krova u kojemu se sastaju i od kojeg se spuštaju strane
slinte – neuredan i neugledan čovjek
slipac – slijepac
slipat – hodati po mraku pomažući se rukama
slipica – udubina u zidu starih kuća koja služi kao polica
slipit – slijepiti; zalijepiti što s čim
sliz – sljz; ljekovita zeljasta biljka
sljubit – sastaviti; spojiti
smaknit – 1. prodati, 2. skinuti na glom kretnjom, 3. pogubiti
smandrljat – učiniti nešto brzo i površno
smantat – ošamutiti; zbuniti; pomutiti svijest
smastit – oznojiti
smazat – obilno, brzo i temeljito pojesti
smećar – smetlar; čistač ulica
smest se – zbuniti se; **zableušit se**
smetit – zaboraviti; smetnuti s uma
smetnit – v. **smetit**
smežuran – naboran; namreškan
smežurat se – naborati se; namreškati se
smicat – rasprodavati; raskućivati
smij – smijeh
smiljat – sličiti; nalikovati
smiran – miran, skroman i samozatajan
smirit – udariti
smitljika – vrsta bolesti žita

smistit – smjestiti
smišan – 1. duhovit, 2. lijep i zgodan, 3. neozbiljan
smišat – pomiješati
smlavit – 1. zdrobiti, 2. potući, 3. brzo pojesti
smočit – namakati u masnoću (najčešće kruh)
smokrit – skvasiti
smotan – nespretan; nesnalažljiv
smotuljati – neuredno smotati ili umotati
smrad – 1. izrazito neugodan miris, 2. pokvarena i loša osoba
smrde – osoba koja izdaje i izmišlja kako bi nekoga odala i osramotila
smrdeljika – 1. stjenica; smrdljivi Martin, 2. vrsta niskog smrdljivog grmlja
smrdit – smrdjeti; neugodno mirisati
smrika – smreka; vrsta crnogoričnog stabla
smrikovina – smrekovo drvo
smriškan – naboran; zgužvan
smrsa – zamršenost; kompliciranost; gužva
smuculja – 1. neotrovna i brza zmija mišarka, 2. laka žena
smučkat – napraviti nešto na brzinu i loše
smutljivac – svadljivac
smutnja – svađa
smuždrat se – naborati se i smekšati
snatat – maštati; sanjati
snatrit – v. **snatat**
sneruke – izvan ruke; nije usput
sneverat se – naoblačiti se
snig – snijeg
snimit – uočiti; zapamtiti
snit – snijeti (u pravilu jaje)

snočat se – smračiti se; prijeći iz dana u noć; **zanočat se**
snogu – ostoječki
so – sol
sobet – stariji naziv za svečanu alkar-sku gozbu nakon natjecanja
sočit – puštati tekućinu; vlažiti
soja – veliki i debeli štap
sola – snježnobijeli talog koji se nakuplja pred jutro za hladna i maglovita vremena na zemlji i granama drveća;
slana
soldat – vojnik
soljera – posudica za sol
somić – bočna strana kuće
sopica – istesan četvrtasti kamen koji stoji ispred kuće
sopleć – bolesno stanje koje kravama otežava kretanje
sorbulat – kuhati jaje na meko
sorit – srušiti
sorljat – v. **sorit**
sotin – s time
sotizin – v. **sotin**
sovat – psovati
spalamudit – nadmudriti; prevariti
spandat se – zbližiti se; udružiti se
sparićat – skuhati na brzinu
spaš-marendin – piknik koji se održava na Uskrsni ponedjeljak
spićkat – potrošiti uzaludno i brzo; spi-skati
spirin – aspirin; lijek
spirine – hrana za svinje
spiza – 1. hrana, 2. kupovina dnevnih potreština
spoža – mladenka; nevjesta
sprangat – uludo potrošiti
spranjgat – v. **sprangat**
spratit – utjerati blago u tor ili štalu

sprcat – navaliti po svaku cijenu
spricit – spriječiti; onemogućiti
sprida – sprijeda; s prednje strane
spucat – slasno jesti
spuga – spužva
spulna – skotna (odnosi se na magaricu)
spirit – pripremiti nešto za jelo, loše i na brzinu
spušćat – spustiti
sputit – vezati; sputati
spuž – puž
spužići – vrsta kolača
srbiguza – plod divlje ruža; plod divljeg šipka; **šepurika**
srdelija – vrsta žute ili crvene kisele šljive; **razdelija**; **zdrelija**
srdobolja – opaka crijevna bolest; dizenterija
sebrnjača – alkarsko puška ili kubura izvezena srebrnom žicom
srića – sreća
srićko – čovjek kojega prati sreća
srida – 1. srijeda, dan u tjednu, 2. pogodak u središte alke
sridovičan – srednjovječan; srednjih godina
sriktat – urediti; dotjerati u red
sritan – sretan
sritnik – sretan čovjek
srkat – piti usko otvorenim usnama uz popratni zvuk
srljat – 1. bezglavo juriti; zalijetati se, 2. upuštati se u nešto bez pripreme i nepromišljeno
srma – srebreni ili zlatni konac na alkarskoj odjeći
srnova – krava crne dlake
srp – alatka sa savijenim tankim sječivom i drvenom ručkom
stađun – godišnje doba

stan – tkalački stroj
stani-pani – u krajnjem slučaju; ako ne bude išlo drugačije
stanjada – 1. kotao za pranje rublja, 2. oveća limena posuda za kuhanje
stanje – obiteljska imovina
stap – drvena posuda u kojoj se maslo odvaja od mlijeka
stapat – odvajati maslo od mlijeka
starmali – dječak koji se ponaša kao odrastao muškarac
starovičan – star; vremešan
stat – stanovati
stat – stati; zaustaviti se
staviti se – potruditi se iz sve snage
steć – postati vlasnik čega; zaslužiti što vlastitim radom; namaknuti
stegno – žulj od sedla
stejena – krava s teletom u sebi
stelja – slamnati dio samara; slamnati ležaj za stoku
stendard – motka na koju se vješa zastava
stentan – promišljen
stevena – v. **stejena**
stidan – stidljiv
stijati se – slegnuti se
stimač – šteta koju krava napravi na tuđem posjedu
stimadur – procjenitelj
stimani – ugledan; uvažen; poštovan
stimati – procijeniti
stina – stijena; kamen
stivat – složiti
stođava – vragolasta i zločesta osoba (najčešće se odnosi na dijete)
stog – uzgrnuta zemlja kod kopanja loze
stoja – stotina
stopanjica – žena koja je u kući zadužena za kuhanje

stopica – dio šivaćeg stroja u kojemu se nalazi iglica i koji se kreće gore dolje
stoprek – prag
stra – strah
stražmeštar – zapovjednik straže
striga – šišanje ovaca
strnjina – ostaci pokošenog žita
stropon – upavo sad; ovaj čas
strovaliti se – urušiti se; pasti
stožina – 1. drvo na sredini gumna za vezanje konja kod vršidbe, 2. kolac koji drži plast
stra – strah
stramice – 1. drvene letve na samaru, 2. bočne daske na karu
strana – uzbrdica
stranjski – koji nije iz ovog kraja; strani; **furešti**
strašiv – onaj koji se boji; strašljiv
stravižati – strahovati
strefiti – 1. pogoditi, 2. zadesiti
strić – šišati; podrezivati
strija – 1. nadstrešnica, 2. udubljenje u koži
strijač – šešir
strikan – stric od milja
strišati – 1. okrznuti u prolazu, 2. povlačenjem karte po stolu najaviti igranje istog zoga
striženje – šišanje
strkimice – žurno
strnina – ostaci biljaka nad zemljom nakon kosidbe žitarica
stronbulati – upasti; propasti
strovaliti se – pasti s velike visine
strug – kresivo
struka – 1. grubi konac ispreden od više niti, 2. vrsta ogrtača od grubog prediva

strukan – pojas alkarskog momka od crvene vune
strunja – dlaka od konjskog repa
strunjar – osoba koja izrađuje četke od svinjskih dlaka
stu – izraz kojim se vola usmjerava od sebe
stukanje – tjeranje volova
stulit se – skupiti se u sebe; pogrbiti se
stup – dio kara
stupa – naprava u mlinici za valjanje sukna
stupčat – dugo stajati na jednom mjestu kao stup
stupčit – v. **stupčat**
stura – vrsta trave koja se stavlja između duga na bačvama
sučija – **1.** tuberkuloza, **2.** depresija
sud – posuda
sud-svita – sudnji dan
sudžuk – vrsta kobasice od svinjetine koja se nadijeva u tanko crijevo
suk – kolac
sukanac – vuneni posteljni pokrivač
sukljat – snažno izlaziti; izbijati; kuljati
suknen – vunen
sukno – teška tkanina od grebene vune
sumicat – skidati
sumporača – naprava za sumporanje
sumporat – posipati sumporom ili paliti sumporne vrpce (primjerice, u bačvama)
sumpreš – glačalo; pegla
sunočat se – v. **snočat se**
supat – umakati
sura – dio kara na koji ide krik
surljat – noću se skitati, kartati, piti...
surutka – voda koja ostane kad se od

mlijeka napravi sir; sirutka
susak – drvena posuda slična bukari samo je uža na gornjem dijelu
susniga – susnježica
susrist se – susresti se
sutin – v. **sotin**
sutizin – v. **sotin**
sutlijaš – riža na mlijeku
suv – suh
suvarika – suho meso
suvarina – suho granje
suvez – udruženje svije osobe ili dvije obitelji radi lakšeg obavljanja poslova
suvica – suho grožđe; grožđica
suvoparan – nemrsan
suvopleć – bolest na nogama stoke
suvoust – suhих usta; žedan
suvozid – suhozid
svagdi – svugdje; na svakom mjestu
svak – svatko
svak – setrin muž
svakudan – svukud; na sve strane
svarit – skuhati
svati – svatovi
svatit – **1.** shvatiti; razumjeti, **2.** udariti
svastica – ženina sestra, svastika
svečić – sličica ili figura nekog sveca
svekar – mužev otac (punac)
svekrva – muževa majka (punica)
svi – svih; sviju
svicki – svjetski
svića – **1.** svjetlost, **2.** voštanica; **šterika**
svića – **1.** komad mesa uz životinj-sku kralježnicu; file, **2.** svjećica; dio automobila koji služi za paljenje smjese benzina
sviĉat – svitati
sviĉnjak – svijećnjak

svidočanstvo – svjedočanstvo
svidok – svjedok
sviknit – naviknuti
svirale – duhačko, dvocijevno, drveno glazbalo s nejednakim brojem rupica
svist – svijest; sposobnost mišljenja i rasuđivanja
svisvata – pri zdravoj pameti
svit – 1. svijet kao geografski pojam, 2. ljudi
svit – savjet
svitlo – svjetlost
svitlo – svijetlo; svijetle boje
svitlaci – mrlje pred očima, od udarca ili naglog pokreta
svitnjak – krijes
svitovanje – savjetovanje

svojta – rodbina
svr – iznad; na vrhu
svrćat – 1. skidati koru s drveta, 2. zaustavljati koga
svrnit – 1. zaustaviti koga, 2. svratiti; posjetiti
svrseban – sebičan
svrsebit – pri zdravoj pameti; svjestan
svrzimantija – 1. svećenik koji je skinuo mantiju; raspop, 2. osoba koja lako mijenja strane i mišljenja
svuč se – 1. napustiti svećeničko zvanje; skinuti se, 2. prestati nositi seosku i početi nositi građanku odjeću; **pri-svuć se**
svugdi – v. **svagdi**

Š

šacovat – procjenjivati gledanjem

šagum – kalup u obliku polovice valjka koji se upotrebljava pri izradi bačava

šajba – podložna pločica koja se stavlja ispod matice ili vijka

šajkan – igra s kovanim novcem

šakat – šakama raspoređivati gnoj

šakavac – kamen koji odgovara veličini šake

šaketat se – tući se šakama

šakreto – tajno; skriveno

šakuferta – koverta; omotnica

šalabazat – lutati

šalčina – šaljivđija; **šaldžija**

šalda – bacanje balote izvisoka na način da ostane na mjestu pada ili u neposrednoj blizini

šaldavanje – **1.** šalda, **2.** krpljenje limenog posuđa

šaldadur – **1.** balotar koji dobro igra u šaldu, **2.** lemilica

šalka – limenka; konzerva

šalovanje – postavljanje drvenih pregrada pri zidanju

šalpa – šal; **šjalpa**

šalša – povrtni umak (najčešće od rajčica)

šalter – **1.** radno mjesto s otvorenim prozorom za komunikaciju sa strankama, **2.** prekidač električne struje

šalturica – krojačica

šalvare – dugačke i vrlo široke hlače, nogavica skupljenih oko gležanja

šamarica – glavica kupusa u nastajanju; kržljava glavica kupusa

šamatorij – groblje

šamatorije – v. **šamatorij**

šambezo – crvenkasti bezalkoholni gazirani napitak

šamot – vrsta gline od koje se prave vatrostalne opeke za gradnju peći; pečena vatrostalna smjesa

šandrkuša – blesava žena; glupača

šandale – sandale; vrsta otvorene obuće

šanta – konj špadi u anjcu

šantaral – zasun na drvenim vratima kod kojeg se pritiskom palca s vanjske strane polugom podiže zatvarač s unutarnje strane vrata

šanja – v. **šanta**

šapljat – šaptati; govoriti tiho i povjerljivo da čuje samo onaj kome se govori

šapokuferta – v. **šakuferta**

šarage – drvena rešetka na kolima ili u štali kroz koju blago čupka slamu

šaraman – velika blanja; krupni stolarski alat za obradu drva kojim se odnosi suvišak materijala i postiže ravna površina

šaren – **1.** raznobojan, **2.** nedosljedan

šarovit – v. **šaren**

šarovitat – izvlačiti se; izmotavati se; izbjegavati ispunjenje obveze; miješnjati mišljenje

šarpelj – kožna torba kod državnih službenika

šarpelja – v. **šarpelj**

šašika – trava koja raste kraj jaruga i bara

šaškorit – tiho pričati

šatokuferta – v. **šakuferta**

šavojarda – keks od jaja, brašna i šećera

šaža – glavešina; osoba na položaju

šarža – v. **šaža**

ščap – štap

ščeto – obično; priprosto; nekvalitetno

ščeto-dreto – izravno; u glavu

ščučurit se – skupiti se; uvući se u sebe

šebav – nespretan

šegac – pila za drvo s rukohvatom za šaku

šega-prtega – dječja igra s koncem među prstima

šegec – v. **šegac**

šegun – duga pila za drvo kojom rukuju dvije osobe

šekada – **1.** smutnja; zavrzlama, **2.** neugodan posao

šekondo – drugi

šematorij – v. **šamatorij**

šematorije – v. **šamatorij**

šemedekan – v. **šemedikan**

šemedikan – konoplja; biljka kojom se rado hrane ptice i koja služi za izradu tkanina i užadi

šemešljikav – mršav; žgoljav

šemize – ormarić s ladicama

šempja – luda osoba; budalasta osoba

šempre – uvijek

šenica – pšenica

šenit – skrenuti s pameti

šentada – drvena klupa

šentat – tvrdoglavo utuviti u glavu

šepurika – plod divlje ruža; plod divljeg šipka; **srbiguza**

šera – stožasta limenka koja služi za skidanje svinjske strunje

šerbit – pažljivo i mirno gledati i slušati

šesan – skladan; zgodan

šeset – šezdeset

šest – ugodna, pravilna i ravnomjerna raspoređenost dijelova cjeline; sklad; harmonija (primjerice, u odijevanju i vanjštini)

šesta – igraća karta s brojem 6 u talijanskim kartama

šestina – v. **šesta**

šestrce – prazan želudac

šešnest – šesnaest

šešula – drveni predmet kojim se uzima brašno iz vreće; **opalac**

šete – sedam u igri mure

šetebandjere – prevrtljivac

šetemezo – kartaška igra; sedam i pol

ševan – visoka barska trava koja je služila za pokrivanje kuća

ševo – čovjek s manom na nogama koji nespretno hoda

ševojarda – v. **šavojarda**

šibulja – starinska duga puška

šic-boden – kvalitetno drvo za oblaganje podova, stropova i zidova

šija – v. **šijavica**

šijat – **1.** nepravilno hodati ili voziti, **2.** igrati na šijavice, **3.** okretati plovilo pomoću vesala

šijavica – narodna igra prstima; **mura**

šije – šest u igri na mure

šijun – **1.** kiša s jakim vjetrom, **2.** guma za povlačenje vina iz bačve

šijunada – veliko nevrijeme s jakim vjetrom

šiknut – udaren u glavu; glup

šihta – nadnica

šilježe – jednogodišnje janje

šimija – majmun

šine – tračnice

šinik – drvena posuda za žito; mjera za žito

šinjora – gospođa

šinjorina – gospođica
šipadur – lanac na konjskoj zaprezi
širajder – željezo za razgrtanje žeravice u peći
širit – fina tanka ukrasna vrpca na alkarskoj odori
šiša – janjeće tripice
šišadur – v. **šipadur**
šišarda – otvor na utvrdama kroz koji se pucalo
šiška – 1. šiškarka, 2. dio kola na karu
šiškat se – voditi ljubav
šištent – asistent; pomoćnik
šištit – pomagati
šištuk – nastavak koji se stavlja na gumeno crijevo za polijevanje
šjalpa – šal
šjola – kožna zakrpa za cipelu
šjolavat – krpiti cipele
šjoleta – uložak za cipelu
šjor(a) – gospodin; gospođa
škabelac – ladica za škare i konac koja se nalazi na šivaćim strojevima
škadenca – dospijeće naplate duga
škafetin – ladica; **kašetin**
škafiškafnjak – izraz kojim se testira pravilan izgovor
škakavac – skakavac
škakljanje – golicanje
škaldin – zemljana ili keramička posuda u koju se stavlja žar i na koju se ljudi griju
škalja – sitno kamenje
škancija – ručno izrađena drvena polica
škanj – mali drveni stolac
škapular – medaljica s likom sveca
škapulat se – spasiti se; izvući se
škaravača – neuredna žena sumnjivog morala

škarpelin – majstor koji kleše i obrađuje kamen
škarpine – niske cipele
škart – otpad
škartat – odbaciti
škartavanje – odbacivanje karata u trešetiu i trijumfu kojim se ukazuje na poželjan ili nepoželjan zog
škartoc – papirnata vrećica
škartocet – tuljak za sladoled
škatula – kutija
škavetin – v. **škafetin**
škerac – nagli pokret; vragolija
škerebucada – aljkava izvedba nečega
škica – nacrt
škican – zgužvan; neopeglan
škicepatat – pomagalo za gnječenje krumpira
škiljit – žmiriti
škiljo – naziv za razroka čovjeka ili čovjeka čije su oči različitih veličina
škina – vrat
škinkat – loše udariti; loše pogoditi
škip – drveno koriti različitih namjena
škito – maleno; oskudno
škivat se – povući se
škobo – onaj koji je zadnji; onaj koji je najgore prošao
škodit – štetiti; smetati
školat se – školovati se
škomit – samovati
škomljenje – glasanje gladne svinje
škopac – uškopljani brav
škopiguda – onaj koji škopi gude i prasad
škorcan – odškrnjen; otučen
škorce – ljuške; ostaci od čišćenja
škornjača – vrsta žabe
škorpijun – škorpion

škovace – smeće
škovacera – lopatica za smeće
škovacin – čistač ulica
škrabica – drvena kutija u koju se najčešće ubacuje metalni novac
škrambež – plašilo za djecu
škrgaljanje – grebuckanje; šuškanje
škrilja – manji plosnati kamen
škrinja – 1. jednostavni drveni sanduk, 2. zamrzivač; ledenica
škríp – otvor u kamenjaru
škripac – stezač; naprava za stezanje predmeta koji se obrađuje
škripovac – drvo na koje se objese ko-maštre
škrofule – dječja bolest, otečenost vratnih žlijezda
škropac – kiša krupnih kapi
škropaljika – ručka sa sitastim dije-lom kojom škrope svećenici
škropit – 1. prskati kapima vode ili neke druge tekućine, 2. obilno padati u sitnim kapima (odnosi se na kišu)
škube – uzvik kojim se osigurava posljednji nastup u nekoj igri ili natjecanju; **zaškube**
škuda – zlatni ili srebrni novac koji na licu ili naličju ima grb
škudela – dublja posuda za vodu ili vino
škujerin – žličica; **kućerin**
škur – taman
škura – prozorski kapak; rebrenica kojom se zatvara prozor
škuribanda – mjesto skriveno od pogleda znatiželjnika; **šverbe**
škurija – bič za tjeranje konja
škvadar – drveni okvir za slike
škvara – 1. pravi kut, 2. pomagalo za određivanje pravog kuta

šlafrk – kućni ogrtač
šlajfat – kombinacijom kočenja i gasiranja izlagati auto gume trošenju okretanjem na mjestu
šlame – velike mesnate trešnje
šlang – vitak; elegantan
šlus – izraz kojim se ukazuje da je neka stvar definitivno završena ili da o čemu više nema diskusije
šljakat – obavljati teški fizički posao
šljaker – fizički radnik
šljivit – uvažavati; poštivati
šljuk – kost od pršuta
šmedljiv – izbirljiv u jelu; slabog apetita; **zloran**
šmignit – šmugnuti; brzo proći; naglo pobjeći; zbrisati
šmirglat – obrađivati brusnim papirom
šmrcat – šmrkati
šmrkovac – vrsta gljive; smrčak
šnala – spona za kosu; ukosnica
šnjin – s njim
šnjon – s njom
šnjira – vezica na cipelama; **špigeta**
šnjura – v. **šnjira**
šocija – povezano društvo
šoder – tucanik; tucani kamen s kojim se nasipaju bijele ceste
šofa – starinski krevet za jednu osobu
šogureca – sigurnosna igla; **agica**
šoldi – 1. metalni novac, 2. novac općenito
šoneta – osmrtnica
šotana – ženska seoska podsuknja
šotimice – skrivečki; potajno
šoto – ispod
šotobrac – ispod ruke; ruku pod ruku
šotogola – oglavina (u pravilu svinjska)

šotokuca – podmukla osoba
šotokucin – v. **šotokuca**
šotokuco – ispod muka; podmuklo
šototajo – u tajnosti
šotovoće – ispod glasa
špackamin – dimnjačar
špade – boja u talijanskim kartama
špag – konopac
špagarice – platnena ljetna obuća s džonom od špaga
špargerice – v. **špagarice**
špajer – štednjak; kuhinjska peć
špajza – ostava
špaker – v. **špajer**
špale – leđa
špala – v. **špaleta**
špaleta – svinjska plečka
špaline – naramenice na odjevnim predmetima
špalir – red
špancir – lagani hod radi razonode; šetnja
španjulet – cigareta
špara – čvrsti krug od tkanine koji su žene stavljale na glavu i na njemu nosile teret; **đevrek**
šparat – štedjeti
šparadur – čovjek koji prekomjerno šteti; škrtac
šparož – štedljiv
špartat – hodati; kretati se amo-tamo, gore-dolje
špatula – građevinska alatka za ravnanje zidova
špavarijol – veliki zidarski alat s ručkom koji služi za poravnavanje žbuke
špedit – otpremiti
šperploča – drvena ploča dobivena lijepljenjem listova furnira po jakim pritiskom

špežat – podstanar
špic – vrh; šiljak
špica – **1.** košpica; sjemenka, **2.** zašiljena čelična alatka za razbijanje kamena
špicast – izduljeno oštar
špicarice – ciple uskog vrha
špicerice – v. **špicarice**
špicoke – v. **špicarice**
špicoke – udaranje nogometne lopte vrhom kopačke
špičit – imati trpak okus
špigeta – vezica na cipelama; **šnjura**
špiglo – ogledalo
špijat – špijunirati
špijoda – pribadača
špikat – nadijevati meso lukom, slaninom, ružmarinom...
špiknit – **1.** ukrasti na brzinu, **2.** brzo pobjeći
špikovat – v. **špikat**
špina – slavina; pipa
špinjača – špinat; jestiva biljka velikih zelenih listova
špirit – **1.** vrsta alkohola **2.** pogrđan izraz za loše vino, **3.** izraz za voljnost i borbenost
špinit – gledati druge kako rade
špiritjera – svijeća koja za gorenje koristi špirit
špjegat – kazati u povjerenju
šporak – prljav; nečist
šporkaćun – **1.** prljav čovjek, **2.** nekarakteran čovjek; loš čovjek; prost čovjek
šporkica – prljavština; nečistoća
šprajc – podupirač
šprajcat – podupirati
šprajcovat – potisnuti drop u badnju
šprcat – prskati; polijevati

šprenta – osigurač
špruc – namaz koji se u građevinarstvu stavlja prije inkarta
šprulja – 1. dugačak štap, 2. tanka i visoka osoba
špula – stožasti predmet na koji se namata konac; **roketa**; **roklo**
špurnjak – mrežasta zamka s ručkom koja služi za lov riječnih rakova
špužariola – uska blanje za utore
špužarjola – v. **spužariola**
štacija – mjesto okupljanja
štaje – što je
štanap – model; kalup
štancat – umnožavati; proizvoditi u velikoj količini
štap – tanki i okrugli komad drveta dug 3,22 metra koji služi za ravnanje alke
štaš – što ćeš
štavolj – biljka čiji se suhi plod daje životinjama protiv dezinterije; **konjo-griz**
šteka – 1. bilijarski štap, 2. pakiranje od deset kutija cigareta
štekat – ugostiteljski prostor sa stolovima i stolicama na otvorenom
šteker – strujna utičnica
štelat – 1. podešavati, stavljeti na određeno mjesto ili u određeni položaj dio neke tehničke naprave, 2. namještati određene prilike; stvarati veze
štelit – v. **štelat**
štemat – 1. litom raditi utor u zidu, 2. namještati što
štenac – željezni pokretni dio brave
štep-deka – nadmadrac
šterika – voštanica; **svića**
štiga – sigurnosni klin na motiki ili nekoj drugoj alatki

štih – jedno nošenje u igri karata; **pilj**
štijača – lopata
štikadent – čačkalica
štikuča – lopata za rad u vrtu
štimadur – seoski procjenitelj poljske štete
štimat – namještati; pasati; odgovarati
štipe – željezna naprava kojom se vadila žeravica iz peći na drva
štipljat – štipati; stiskati prstima čvrsto i do boli
štipunica – štipaljka
štir – vrsta planinskog jestivog zelja
štit – svinjska dlaka
štitonoša – alkarski momak koji nosi štit
štrakul – dio mesa
štogot – štogod; bar nešto; nešto malo
štok – vratnica, okvir na kojemu stoje vrata ili prozor; **rikvart**
štokrla – drvena stolica bez naslona
štopat – 1. stopalom primiriti loptu uz tlo, 2. mjeriti vrijeme štopericom, 3. usporavati ili blokirati nečije poslove
štopat – krpiti šivanjem
štorija – priča
štovarica – svečana suknja
štraca – 1. prnja; krpa, 2. beskarakterna osoba
štracada – mali tepih nastao izrezivanjem od velikoga
štradiol – cestar; osoba koja održava ceste
štrakul – dio govedeg buta
štramac – madrac; elastični opružni uložak za krevet
štramban – čudnoga ponašanja; slobodnijeg ponašanja
štrambav – v. **štramban**

štrambera – žena slobodnog ponašanja

štrangulin – željezna poluga slična ćuskiji

štrapac – ono što umara neugodnošću; napor; muka; napor

štrcat – prskati u velikim mlazovima
štrcanje – bolno upalno sijevanje u tijelu

štrc-brc – izraz kojim se opisuje loše obavljene posao

štrcna štrcanje – bolno upalno sijevanje u tijelu zgužvan svežanj konca ili vune

štrepete štrcanje – bolno upalno sijevanje u tijelu ukusna jela od drugorazrednih namirnica

štrik – konopac za vješanje

štrika – **1.** pruga; crta, **2.** dio junećih ili telećih prsa pogodan za kuhanje

štrljikavica – proljev

štrocat – odigrati jaču kartu iste boje

štrokat – bezuspješno pokušavati

štrokat – oštro gledati

štrokul-cokul – rubnik na zidu

štroljat – gledati s jedne strane na drugu

štruca – duguljasti komad kruha

štrudel – štrudla

štruk – stega

štrukat – cijediti

štrument – instrument

štucigat – zadirkivati; podbadati; boc-kati; **pecigat**

štucigavat – v. **štucigat**

štuf – loše raspoložen; pokunjen

štufajica – čovjek koji se lako i često ljuti

štufat se – pokunjiti se; izgubiti volju

štukanje – spajanje niti prediva

štukavanje – pričvršćivanje stakla za drveni okvir prozora

štuket – drvena letvica u plafonu prekrivena žbukom

štuk – smjesa za pričvršćenje stakla uz drveni okvir

štula – štaka; štap koji pripomaže pri hodaњу

štumik – stomak

štur – ni biza ni marka

štuva – peć za grijanje

šub – prvi pokušaj

šubijoti – vrsta tjestenine

šuc – šut; udarac nogom

šudar – marama kojom žene pokrivađu glavu

šudarić – maramica

šuferice – trokutaste krpe koje su se nekada nosile umjesto čarapa

šuferin – šibica; **šuverin**

šufigat – pirjati; dinstati; **žitit**

šufiš – pedantnost

šufištiko – pedantan čovjek

šufit – **1.** tavan; potkrovlje, **2.** mozak; glava

šug – umak; **toć**

šugedegaricija – vrsta bombona

šugoman – ručnik

šukćanje – zvuk prolaženja vjetra ispod vrata i slično

šuknit – udariti

šumpraga – suhe drvene okresine za loženje

šuntat – pasti na pamet

šuntrat – v. **šuntat**

šunjiti se – podizati usne i stiskati nosnice

šunjka – **1.** njuška kod životinja, **2.** važna osoba

šupaljica – čmar

šuperat – nadvisiti; prestići
šupirat – potjerati; otjerati; riješiti se
šupkare – drvena ručna kolica s točkom
šupljača – 1. cjediljka za juhu, 2. žena na lošem glasu
šuporat – zajam s kamatama
šur – pluteni čep
šura – ženin brat
šurgat – čistiti životinjski kožu polijevajući je vreloom vodom
šurnit – gurnuti nekome nešto na brzinu
šuster – postolar
šuša – 1. beznačajna osoba, 2. koza bez rogova
šušak – sumnja
šušanj – suho lišće
šušara – sušara
šuškalice – dječja igračka; zvečka
šuškavac – kratka kišna kabanica
šušljetat – zapinjati jezikom prilikom izgovora (najčešće zbog nedostatka zubi)

šušpet – potpuno nepovjerenje u koga ili što; nevjerica; dvojba; suzdržanost
šušta – 1. ležaj na opruge, 2. opruga
šušter – 1. šuster; postolar, 2. izrađivač šušta
šuština – kopča na ženskoj bluzi
šušur – buka; gužva
švajcat – zavarivati električnim aparatom
šveler – željeznički prag
švera – kazaljka na satu
šverbe – mjesto skriveno od pogleda znatiželjnika; **škuribanda**
švoj – tanko razvučeno tijesto
švojata – vrsta torte
švora – časna sestra
švragat – pretraživati; zavirivati
švraka – 1. svraka; ptica iz porodice vrana, 2. ružna žena
švrakopis – ružan rukopis

T

tabačit – tući; tlačiti; vršiti nasilje nad kim

tadan – tada; u to vrijeme; u taj čas

tajadele – vrsta domaće tjestenine; rezanci

tajat – propuštati tekućinu (najčešće se odnosi na bačvu)

tajenta – vrsta tesarskog ili zidarskog čekića

tak – peta na cipeli

takat – uključivati; spajati

taki – takav

takizi – v. **taki**

taklja – **1.** drveni kolac koji se stavlja kao potporanj vinovoj lozi, cvijeću ili povrtnim kulturama, **2.** veliki drveni štap općenito

taksa – pristojba; iznos koji se plaća prema određenim propisima

takujin – novčanik; lisnica; **briktaš; geltaš; portafoj**

takum – konjska orma za obavljanje poljoprivrednih radova

talambas – mali starinski bubanj

talemenat – talent; nadarenost

talijanke – talijanske igraće karte

talir – stari austrijski novčić

talog – kruti dio rastopljenog maslaca

taloga – v. **talog**

talja – **1.** sumnja, **2.** omča

Taljan(ka) – Talijan(ka); državljanin ili državljanica Italije

taljanke – v. **talijanke**

taljanski – talijanski jezik

taljat – rezati tupim nožem

talješa – kovač koji tali

taman – **1.** upravo tako ili toliko, **2.** izraz kojim se naglašava pobijanje ili opovrgavanje

tambuć – posuda za mlijeko

tamburat – **1.** svirati tamburu, **2.** govoriti bilo što

tamburin – **1.** mala fotelja bez naslona za naslanjanje nogu, **2.** manji bubanj

tamo se – pomakni se

tamoka – tamo; prema tom mjestu; na tu stranu

tamokarce – v. **tamoka**

tamokare – v. **tamoka**

tampanje – debela daska na kojoj stoji mlin

tamperin – džepni nožić

temperin – v. **tamperin**

tumperin – v. **tamperin**

tanac – **1.** način pjevanja, **2.** ples

tancanje – plesanje s noge na nogu

tandare-mandare – nesuvislo (u pravilu se odnosi na govor)

tandrkača – djevojka lošeg karaktera

tandrkanje – kloparanje (primjerice, kola ili bačava)

tanga – prašak za bojenje platna

tangat – bojati

tangar – osoba koja obavlja tanganje

tangarija – radnja u kojoj se obavlja tanganje

tankovijast – tanak i visok

tapet – prostirka za pod; tepih; sag

tapija – pisana potvrda; pisana isprava

tapina – panj

tapun – čep za bačvu

tar – trag pile

tara – drvena naprava za tkanje

tara – uzvik kojim se magarac potiče na parenje

tarabasa – autobus na sinjskom području

tarabona – fasada

taraca – v. **teraca**

tarantela – vrsta guštera

tarapana – tuča, nered; metež; gužva

tariguz – toaletni apapir

tarlament – pamet

tarotina – ostaci drva ispod pile

tasle-masle – igra u kojoj dvije osobe uhvate dijete za ruke i noge te ga lju-ljaju lijevo desno

tašelat – izrezati dio iz lubenice zbog probe

tašna – kožna torba za spise

taul – **1.** isprava o vlasništvu nad zemljištem, **2.** stol

taula – v. **taul 1.**

taulat – upisati se u zemljišne knjige

taulin – mali stol

tavaja – stolnjak

tavajol – ubrus

tavele – kuhinjske pločice

tavljat – pohlepno jesti; žderati

tavaroda – igra s drvenim kolcem koje se vrtilo oko štapa

tavul – v. **taul 2.**

teća – plitki lonac

tefter – zapis

tefterit – zapisivati

teg – tek uzorana zemlja

tegare – zakrivljene potežnice na brani

tegere – v. **tegare**

teka – bilježnica

tekon – tek; čim; odmah potom; nakon što

tekut – uš u kosi

tela – v. **telaruša**

telac – čovjek skromne pameti

telal – čovjek snažna glasa koji je nekada pozivao alkare na trku

telaruša – jeftina i gruba tkanina

teler – prozorski okvir na koji se postavlja staklo

teljig – dio volovske orme

teljug – v. **teljig**

teljužnjak – veliko svrdlo

tenda – platneni krov za zaštitu od sunca i kiše; platnena nadstrešnica

tendit – **1.** razumjeti; znati, **2.** njegovati koga; brinuti se o kome

tentat – nagovarati; dovoditi u napast

teraca – **1.** balkon; terasa, **2.** betonska ploča

teraja – porculanski servis za jelo

tercil – vrlo zahtjevna igra s talijanskim kartama slična trešet u kojoj sudjeluju tri igrača

terina – porculanska ili staklena zdjela

terkija – kožni remen za tjeranje konja

terluci – vunene polučarape bez peta

ternita – ploča za natkrivanje kuće ili kočaka

terpentina – razređivač

tesla – tesarska sjekira široke oštrice; **bradva**

testamenat – oporuka, testament

tešelat – v. **tašelat**

tetak – tetkin muž; muž očeve ili majčine sestre

tetik – čelična opruga

tezga – **1.** pult u trgovini, **2.** stol na tržnici

tezica – mala prostorija za drva

težak – pogrdan naziv za ljude sa sela

tibet – vrsta platna od kojega su se nekada šile školske kecelje

tica – ptica

tičar – lovac na ptice pjevice
tić – mlada ptica
tijo – tiho; potiho; lagano
tikva – 1. plod bundeve, 2. posuda za vodu napravljena od ploda bundeve, 3. pogrdan izraz za čovječju glavu;
tintara
tikvan – glup čovjek; praznoglav čovjek
til – tanka rupičasta tkanina koja služi za izradu odjeće, dekoracija ili ukrasa
tilo – tijelo
tiltat – onesvijestiti udarcem u glavu
timbar – pečat; žig
time – tjeme
timbrat – ovjeriti pečatom; pečatirati
timun – 1. rudo na drvenim zaprežnim kolima koja vuku konji, 2. upravljač na biciklu, 3. upravljač na saonicama, 4. općenito upravljač na prijevoznim sredstvima
timunele – dvostruko rudo na drvenim zaprežnim kolima koja vuče jedan konj
timunjače – saonice s upravljačem
timunjer – onaj koji upravlja vozilom
tinel – dnevni boravak
tingul – specijalitet od dinstane pileti-ne; pileći paprikaš
tintara – glava; **tikva**
tinj – stijenj u svijeći petrolejci; **paver**
tinjele – vrsta kliješta; **kombinirke**
tir – određena udaljenost za gađanje u cilj ili igranje
tirabušon – vadičep
tiradul – lančani dio konjske orme
tirake – naramenice za držanje hlača;
tregeri
tiramol – pomični konop na kojemu se suši rublje
tirat – tjerati

tiskat – stiskati
tisno – tijesno
tisto – tijesto
tišak – mirni dio riječnog toka
tišma – gužva
tišmut – v. **tišma**
tit – htjeti; imati volju; željeti; biti suglasan da što bude
tizin – tim
tocil – brus na okretanje koji služi za oštrenje noževa
tocilj – v. **tocil**
toć – umak
toćat – umakati kruh u umak
toji – taj
tojizi – v. **toji**
tojo – to
toka – kuglasti metalni ukras na svečanoj narodnoj nošnji
tokat – zaslužiti; pripadati; **meritat**
tokmak – vrsta čekića
toknit – uliti vrlo malo tekućine; uliti nekoliko kapi
tola – 1. stol, 2. ono što je na stolu, 3. donja, okrenuta i vidljiva karta u briškuli
tolišni – toliko malen
tolitar – 1. mjera za tekućinu (100 litara), 2. sud zapremnine 100 litara
tolki – toliki
tombula – tombola; igra na sreću izvlačenjem brojeva
tondin – metalni cilindar s drškom koji služi za detoniranje
tor – ograđeni prostor za blago
tornjak – vrsta velikog ovčarskog psa
totilo – drveni krug na kojem se rade bakre
toverna – gostionica; krčma
tozluci – dokoljenice

trabunjat – nesuvislo govoriti
traćiti – tratiti
tradimenski – nemilosrdno
trafika – kiosk za prodaju cigareta i novina
trajangula – vrsta turpije za obradu metala
trajbat – prekomjerno trošiti
trajina – 1. konop s kojim se veže plast sijena 2. konop s kojim se mjere zemljište, 3. konop s kojim se pri zidanju održava pravac
trajna – ženska kovrčava frizura
traka – srebrna vrpca koja služi kao ukras na alkarskim hlačama
traklina – dio kara
traljav – nespretan, neokretan
tralje – drvena ili pletena naprava za prenošenje gnoja ili zemlje koju nose dvije osobe
tralje – nespretan i neokretan čovjek
tramak – neugodan posao, teškoća
tramakavat se – obavljati neugodan i težak posao
trampuz – visoka, teška, nezgrapna i nespretna osoba
tramuntana – sjeverozapadni vjetar umjerene jakosti
trandat – gubiti vrijeme; dokoličariti
trap – rupa u zemlji za čuvanje krumpira
trapula – žičana mišolovka
trat – dužina igrališta za igru balota ili franja
tratimenat – gozba, gošćenje
tratat – imati posla s nekim, govoriti
tratit – bespotrebno i uzaludno trošiti (primjerice, vrijeme)
tratorija – gostionica
traverša – platneni ženski odjevni predmet, pregača

traveršun – pregača s prslukom
travižat – pogledom tražiti nešto korisno
trbuj – trbuh
trcnit – lagano dotaknuti
tre – tri u igri mure
treć – izraz u igri briškule koji podrazumijeva imanje tri karte iste boje
trefit – slučajno susresti
tregeri – naramenice za držanje hlača;
tirake
trejangula – trokutasta turpija
tremuntana – razum
trenit – 1. naglo zatresti, 2. nakratko zaspati, 3. pasti
trenškot – proljetni ili jesenski ogrtač
trentun – igra s talijanskim kartama
trepcat – treptati
treso – koje je popriječno; u stranu
trešet – vrsta igre s talijanskim kartama
trešetat – igrati trešet
trešnja – potres
trefit – slučajno susresti
trevit – v. **trefit**
trepetljika – vrsta topole
trgačina – branje grožđa
trganje – v. **trgačina**
tribit – odvajati ono što je nečisto ili nekorisno
trica – igraća karta s brojem 3 u talijanskim kartama
triest – trideset
trijangula – v. **trejangula**
trijumf – vrsta igre s talijanskim kartama
trike-trake – sandale sa tri trake
triko – fino rastezljivi odjevni predmet za gimnastiku
trina – otpadak od sijena

tripa – životinjski želudac
tripice – fileki; jelo od govedeg ili janječeg želuca
triska – trijeska; iver
triska – udarac otvorenim dlanom po licu; **pleska**
trišnja – trešnja
trizan – trijezan
trka – dio alkarskog natjecanja
trkeljaš – neozbiljan, ali i dobroćudan čovjek
trkeljat – iskrivljeno i besmisleno govoriti; **prkeljat**
trklja – rašljasto drvo
trkmar – trozubac za vađenje vjedra iz bunara
trkomice – trkom; trčeci
trlijavica – proljev
trliš – radno odijelo
trluč – povik kojim se razlučuju ovce
trlja – **1.** igra kamenčićima koji se po pravilima pomiču po ravnoj iscrtanoj površini, **2.** morska riba; **barbun**
trljan – nespretna osoba
trljat – govoriti besmislice
trnak – divlje zelje; **kostriš**
trnit – gasiti (primjerice, svjetlo)
troduplo – trostruko
trojangula – v. **trejangula**
trombun – starinska puška sa širokom cijevi na kraju
tronoge – naprava od željeza na tri noge na koju se stavlja posuda u kojoj se nešto kuha
tronožac – **1.** stolić s tri noge, **2.** ribička sklopiva sjedalica
troskot – vrsta opasnog i teško iskorjenjivog korova
trottoar – pločnik; pješački put
trotul – zvrk

trovile – vrsta vila sa tri roga za skupljanje trave
trsljika – stabljika kukuruza bez klipa
trta – strah
trtak – **1.** vrsta izrazito male ptice, **2.** sitna i slabašna osoba
trtaroš – kukavica
trtica – **1.** zadak; zadnji kralježnjak, **2.** pečeni janjeći rep
trtora – ostatak od požnjevene kukuruzne stabljike
trtorina – v. **trtora**
trtosit – nerazgovijetno govoriti
trtožina – v. **trtora**
trubajika – truba
trud – parazit na deblima stabala koji služi za pripaljivanje lule
trudi – teški poslovi
trumbeta – ručna truba
trumbetat – **1.** svirati, **2.** govoriti
trun – sitnica; mrvica
trunto – trom, debeo i spor čovjek
tunjalo – koji govori kroz nos
trusit – **1.** lagano sipati brašno u mlin, **2.** ispijati alkoholna pića
trusnit – pasti
trut – krupan, neokretan i lijen čovjek
trze – posljednje ojareno jare ili ojanjeno janje u godini
tub – **1.** stakleni cilindar na petrolejki, **2.** dio dimnjaka od štednjaka koji se nalazi unutar kuće
tubast – tup i širok
tuč – bižuterija
tučar – čovjek koji se voli i zna tući
tuć – tući; batinati
tudan – tuda; tim putem
tude – v. **tudan**
tudum – **1.** pogrđan izraz za čovjeka oskudne inteligencije, **2.** pogrđan izraz za loše vino

tudumit – razumjeti; upamtiti

tuka(c) – **1.** purica ili puran **2.** pogrdan naziv za glupu ženu ili glupa muškarca

tuknit se – početi smrdjeti od kvarenja ili nekupanja

tuknut – udaren u glavu; lud

tulac – drvena zamka za ptice ili miševe

tulit se – povijati leđa

tulja – kokoš koja treba uskoro uginuti

tuljit se – v. **tulit se**

tumbat – nekoga uvaliti pod vodu

tumbin – **1.** propust za vodu ispod ceste, **2.** zagušljiva i tijesna prostorija

tumina – težak zrak; zadah na trulež

tunja – vrsta voća; dunja

tunjkat – govoriti ili pjevati kroz nos

tura – **1.** jedan dio puta, **2.** runda pića

turanj – sprava za gnječenje i cijedenje grožđa

turina – orunjeni kukuruzni klip

turko – slastičar

turnjaš – podrugljivi naziv za vino dobiveno dodatnim cijedenjem pomoću turnja

turnjat – gnječiti i cijediti grožđe

turta – kruh od bijelog brašna pečen u gradskoj pekari

turtoč-kvartoč – toćanje kruha u vino

tuškat – **1.** huškati psa, **2.** podgovarati osobu

tušt – jestivo divlje zelje

tuta – sportska trenerka

tuta – dječja noćna posuda

tuta-forca – svom snagom

tutat – točno odgovarati nečemu

tute – tu

tutek – v. **tute**

tutekarce – v. **tute**

tutekare – v. **tute**

tuti – deset u igri mure

tutinjat – sporo goriti uz puno dima

tutkalo – drvodjelsko ljepilo

tutle – nesposoban, nespretan ili smeten čovjek skromne pameti

tutleša – v. **tutle**

tutnit – žurno ili potajice gurnuti kome što u ruku

tuvit – nekome nešto ponavljati da zapamti

tvorilo – okrugla naprava za oblikovanje sira

tvrdit – učvršćivati biljku pri sadnji

U

uapsit – uhapsiti; privesti; lišiti slobode

ubacit se – poprimiti osobine neke krvno vezane osobe; **umetnit se**; **uvr-
gnit se**

ubilit – ubijeliti; učiniti bijelim

ubit – **1.** izbiti balotu balotom, **2.** ubiti; usmrčiti

ubit se – jako se udariti

ublidit – probljediti

uboj – udareno mjesto

ubožno – kratko; tijesno

ucidit – ucijediti; stišćući prstima istisnuti sok

ucilo – u cijelosti

ucrnit se – obući crninu u znak žalosti za preminulom osobom

ucvilit – rasplakati; rastužiti

učaluš – djelovati u grupi bez reda

učarat – baciti urok ili čarku na nekoga; **začarat**

udabencana – zaručena cura koja se sprema za udaju

udalečit – **1.** udaljiti; odmaći se, **2.** ne biti više prislan; postati dalek; otuđiti se

udil – udio

udiljat – nožem tanko obraditi

udit – škoditi; smetati

udit – **1.** udjenuti konac u iglu **2.** za-
bosti iglu u nešto

udovezat se – dosadivati; gnjaviti

udrobit – lomeći na komade staviti u što tekuće (primjerice, kruh u mlijeko)

uduplat – udvostručiti

udušit – ugušiti; utopiti; udaviti

udva – uzvik koji se u Alki označava

pogodak koji donosi dva punta

uđuture – sve skupa

ufalšo – prijetvorno; neiskreno

ufrulat se – pokvariti se i usmrčiti (u pravilu se odnosi na meso)

uganit – isčajašiti

ugarin – svečana, krznom obrubljena dolama alkarskog alajčauša

uglanjcat – usjajiti

ugledat – **1.** uočiti, **2.** uzeti nekoga za uzor; ponašati se kao netko

ugodit – nekome uraditi nešto što mu je ugodno ili drago

ugorak – ostatak izgorjelog drveta

ugovorit se – priženiti se; oženiti se i otići u ženinu kuću

ugovornik – onaj koji se priženi, **pod-
guz, podrep**

ugrančat se – pokvariti se (najčešće se odnosi na suho meso ili brašno)

ugraničit – snoplje žita postaviti klasa do klasa

ugrdit se – ubosti se na nešto oštro

ugrnit – ogrnuti

ugur – uporno; na silu

ufrulat – pokvariti; usmrčiti

ujac – majčin brat

ujagmit – dočepati se čega otimanjem ili uz poseban napor

ujagmureno – pokvareno od stajanja

ujam – dio brašna koji se ostavlja mli-
naru kao plaća za mljevenje; **ušur**

ujedan – uzvik koji se u Alki označava pogodak koji donosi jedan punat

ujitro – ujutro

ujmit – **1.** uzeti dio žita kao naknadu, **2.** općenito uzeti nešto

ujna – ujakova žena
ujst – ugristi
ujtit – uhvatiti
ujzba – soba; **izba**
ukebat – strpljivo pazeći uloviti ili uhvatiti
ukeker – ukrivo
uketit se – umirit se
ukipit se – ukočiti se; postati nepokretan kao kip
ukiselit – ukiseliti; učiniti kiselim
uklištit – uklještititi; ukočiti
ukočenit se – ukočiti se
ukolničit – vezanjem glave za noge spriječiti konja ili kravu da odu daleko od nekog mjesta
ukončat – pripremiti hranu za daljnju obradu
ukontat – uračunati; ubrojiti; uzeti u obzir
ukop – pogreb
ukopat – pokopati; sahraniti
ukopićen – **1.** učvršćen, **2.** rasprostranjen, **3.** uobičajen
ukošuljat se – obući samo košulju za hladnog vremena
ukroštulat – grubo se stvrdnuti
ukumit – **1.** uporno nešto htjeti, **2.** dobro zapamtiti
ukuvat – ukuhati; kuhanjem dovesti do toga da bude sastavni dio
ulagum – u zrak
ular – povodac za konja
ulat – besciljno hodati; tumarati
uleć – udubiti
ulež – vrsta kukca
ulišće – pčelinja košnica
ulište – v. **ulišće**
ulomit – slomiti
ultima – **1.** posljednja peška u igri

briškule; **zadnja 2.** posljednji štih u igri trešeta ili trijumfa, **3.** općenito nešto posljednje ili posljednji dio nečega
umaklica – cura koja se udala bez roditeljskog blagoslova
umaknit – odvesti djevojku protiv volje njenih roditelja i oženiti je
umaknit se – otići s momkom i udati se protiv volje roditelja
umastit – gnječenjem ili gaženjem istjerati sok iz zrelih grozdova vinove loze
umećat se – dizati neki teret na rame
umeljak – sitno drvo za potpalu
umest – oštetiti ili upropastiti nekoga ili sebe
umetnit se – poprimiti osobine krvno vezane osobe; **ubacit se**; **uvrgnit se**
umido – kuhanje na mlako
umisto – umjesto
umit – umjeti; znati
umitan – sposoban
umitnik – umjetnik
umitno – umjetno; neprirodno
umitnost – umjetnost
umrit – umrijeti
umućat – prestati govoriti
uncut – vragolan
uncutarija – vragolija
unda – onda; tad; tada
unde – ondje; na onom mjestu
uneredit se – **1.** zapustiti se, **2.** jako se opiti, **3.** izvršiti veliku nuždu u hlače
ungarin – v. **ugarin**
uništa – izraz kojim se ukazuje kako je alkar pogodio alku, ali mu ona nije ostala na koplju, pa za to ne dobiva punte
unkaš – prednji i zadnji uzdignuti dio sedla

unjkat – govoriti kroz nos
upačit – ispružiti prst prema komu ili čemu
uparadit se – svečano se odjenuti
uparit se – oznojiti se od velike vrućine
upartat se – pridružiti se
upelit – oštro i jasno upozoriti
upicanit se – urediti se
upit se – priviknuti se na neko piće
uplisnit – uplijesniti; postati plijesniv; trunuti
uplit se – natruniti se
upljuvak – jajašce zelene muhe
upljuvano – zaraženo upljuvkom
upopriko – poprijeko
upotit se – oznojiti se
uprav – pravo; ravno
upravit – donijeti odluku o raspolaganju s nečim
upregnit – upregnuti
upris – prijesno; bez kvasa
uprit – **1.** snažno pritisnuti, **2.** pokazati prstom u koga ili što, **3.** uporno nastojati
uprtit – staviti teret na leđa
upuštat – upustiti
ura – sat
ureć – baciti urok
uregulat – dovesti u red
uriktat – v. **uregulat**
urlap – vojnički dopust
urmet – briga
urok – kletva
uršum – nevrijeme
urtat – nasrnuti; navaliti
uručan – spretni u radu rukama
use – u sebe
useknit se – ispuhati nos
usidilica – usidjelica; stara cura

uske – male nogometne branke; mali nogometni golovi
uskomešat se – uzmeniriti se
uslast – dobar tek
uskikat se – fotografirati se
uskisnit – nadići; narasti (odnosi se na tijesto)
uskvasat – v. **uskisnit**
usorbulat – skuhati na meko (odnosi se na jaje)
usorbulu – način kuhanja jaja, na meko
usprdecat se – pomamiti se; uznemiriti se
usprsito – strmo
uspuzat – popeti se pužuci
usrat – nešto pokvariti ili upropastiti
usrat se – **1.** učiniti veliku nuždu, **2.** prepasti se
usridu – uzvik kojim se u Alki označava pogodak u samo središte alke koji donosi tri punta
usro – osoba koja balotarima nosi vino
ustopice – stalno
ustra – britva koja se oštiri o kaiš
ustrat – ustjerati, doći ili dovesti uzbrdo
ustrtat se – uplašiti se
usukan – tanak; uvijen; mršav
uščuvan – dobro očuvan; u dobru stanju
ušćoketat se – uzgovoriti se
ušestit – urediti; dotjerati
ušičarit – ugrabiti; jeftino dobiti
uškurit se – obući tamu odjeću
uškvadrat – uokviriti
uškvarit – staviti pod pravi kut
ušpičit – ušiljiti; zaoštriti
ušpičit se – izrazito omšavjeti u licu

uštekati – uključiti umetanjem
uštipak – jelo od prženog umućenog brašna i vode
uštuknit – v. **uklištit**
ušur – dio brašna koji se ostavlja mlinaru kao plaća za mljevenje; **ujam**
ušuškat se – dobro se pokriti prije spavanja
utakat – **1.** upregnuti konje za vuču, **2.** ugurati, uklopiti ili uvući nešto u nešto u što pristaje
utaman – uništa
utarmat – uobličiti; oblikovati
utavrljat – ugurati
uteć – pobjeći; **pobić**
utija – pegla na žeravicu
utijati – stišati; smiriti
utoćati – umočiti u tekućinu
utop – umetnuti izvezeni dio plahte
utrapić – uvaliti; podmetnuti; lukavo kome dati što; riješiti se nečega
utrat – utjerati; uvući
utrniti – ugasiti; isključiti
utuć – uškopiti
uturit – uvući
utuviti – upornim ponavljanjem i objašnjavanjem učiniti da nešto bude zapamćeno
uvaljat – valjanjem po zemlji dotjerati balotu blizu bule
uvik – uvijek
uvištiti – postati vješt u nečemu; nešto dobro savladati
uvor – krijesta kod pijetla
uvraćati – voditi krave na vodu
uvrat – mjesto na vrhu njive na kojemu se okreće plug pri oranju

uvrgnit se – naslijediti osobine nekog pretka; **ubaciti se**; **umetnuti se**
uvrida – uvreda
uza – čvor
uzadnju – na kraju; na završetku
uzajmit – posuditi
uzavrit – uzavrijeti; zakugati; proključati
uzbrontulat se – prigovarajući nabrajati
uzdrćati se – uzdrhtati se
uzengija – stremen
uzest – uzeti
uzet – privremeno zašiti
uzgor – prema gore; uzbrdo
uzimljati – uzimati
uzjašiti – uzjahati
uzjoguniti se – postati nemiran i nabrušen
uznojiti se – oznojiti se
uzvirati se – nervozno gledati okolo; postati nemiran
uzvišćati se – uzljutiti se, pokvariti se (odnosi se na hranu)
uzvr – do vrha; do ruba
užanca – navika u ponašanju; narodni običaj
užbatiti – smućkati jaja sa šećerom
užeć – upaliti
užeglo – užešćeno; pokvareno od stajanja i vrućine
užgati – zapaliti; upaliti
užimati se – skupljati ramena
užicati – isprositi
užina – ručak
užutiti – ispirjati; izdinstati; **išufigati**

V

vabit – mamiti dozivanjem

vaca – obrađen četvrtasti kamen za gradnju kuća

vagir – naprava na koju se uprežu konji u **karu**

vagun – željeznički vagon

vaguncin – mali rudarski vagon

vaik – uvijek

vajda – korist

vajercak – upaljač; **fajercak**

vaka – ovaka

vakat – prilika; pravo vrijeme

vakav – ovakav

vaki – v. **vakav**

vako – ovako; na ovaj način

vakva – v. **vaka**

vala – hvala; **fala**

valit – hvaliti; **falit**

valiža – velika torba; kofer; **kufer**

valor – alat

valja – igranje balota kotrljanjem po zemlji

valjal – vrijedan

valjalo – mjesto obrade sukna

valjanje – **1.** postupak obrade kojim se sukno pere i iz njega izbija vlas, **2.** način bacanja balote

valjat – vrijediti

valjat – **1.** obrađivati sukno, **2.** bacati balotu po zemlji

valjen – hvaljen

vamo – ovamo; u smjeru onoga koji govori; ovdje

vanat – igraća karta s brojem 11 u talijanskim kartama; **fanat**

vanka – vani; izvan zatvorenog prostora; na svježem zraku

vanko – osim; osim kao

vanta – v. **vanat**

vanto – v. **vanat**

vapijat – vapiti; čeznuti; žarko željeti nešto

vapit – moliti

varakanje – varkanje; nadmudrivanje

varćak – drvena posuda za mjerenje žita od oko 10 kilograma

varenika – kuhano mlijeko

vareno – skuhamo

vareš – v. **varoš**

varićele – dječje kozice; **ferše**

varit – kuhati

varkliji – bolji; vrijedniji; na cijeni

varnjača – velika drvena žlica

varoš – grad; Sinj

varošani – ljudi iz grada; Sinjani

vas – sav; cijel

vascil – v. **vas**

vata – pročešljani pamuk

vatala – dječja igra hvatanja; **fatala**

vatat – hvatati; **fatat**

vavik – v. **vaik**

vavoljit – žvakati punih usta

vazdan – cijeli dan

važ – **1.** limena posuda u kojoj se čuva alkarski kalpak, **2.** limena posuda općenito

veca – vinski talog koji se skuplja na dnu bačve; **feca**

večara – večera

vego – nego

vegon – v. **vego**

vekerica – veliki kućni sat

vel – veo; vrlo tanka, lagana i prozirna tkanina koju žene nose preko lica ili preko glave i niz pleća

vela – vrsta; **fela**

vele – puno; dosta
veltrina – gornji dio kuhinjskog ormara
velud – baršun; samt; kadifa
velur – v. **velud**
velju – kažem; govorim
vena – pukotina u stijeni u koju se udara prilikom razbijanja stijene
vengo – v. **vego**
ventula – lepeza
ventulat – hladiti
vera – jednostavni zaručnički prsten
veranda – natkriveni balkon s kojega se ulazi u kuću
verat se – penjati se
veraš – ptičji pjev
verdun – vrsta oveće ptice pjevice
verdura – svježe povrće
verete – rupice za vezice na cipelama
verglat – govoriti na dugo i široko
veriga – karika u lancu
veršaduri – žućkasto perje ispod krila grdelina
veršat – pjevati (odnosi se na ptice)
verzet – vrsta kupusa, kelj
vešta – haljina
veštit – odijelo
vicija – mušičavost; hirovitost
vičan – navikao; naučen; iskusan
vično – vječno
vida – vijak; šaraf; zavrtanj
vidat – uvidavati; šarafiti
vidilica – **1.** mjesto s dobrim pogledom; vidikovac **2.** pogled, **3.** vidjelica; osoba koja je nešto vidjela
vidro – drvena posuda s ručkom za mužnju blaga
vidun – željezni predmet koji pričvršćuje pomoćne drvene pregrade pri zidanju; **pašajica**

vijađ – putovanje
vijač – vjetar po kojemu je zgodno vijati žito
vijača – lopata za vijanje žita
vijačica – naprava za čišćenje žita
vijanje – postupak odjeljivanja žita od košuljice bacanjem lopatom uvis na laganom vjetru
vijar – vihor; kovitlac
vijola – svrdlo za drvo
vijor – v. **vijar**
vik – vijek; stoljeće
vilaš – vol ili ovan velikih vitkih rogova
vile – **1.** drvena alatka za skupljanje sijena, **2.** željezna alatka za skupljanje gnoja
vinčanica – **1.** vjenčanica; haljina u kojoj se udaje mlada, **2.** vezivna greda
vinčanje – vjenčanje
vinčuša – sorta crnog grožđa
vinć – kolotur
vindelj – slamnati dio narodne nošnje koji udane žene nose na glavi ispod marame
vindjaka – vindjakna; vjetrovka
vinđaka – v. **vindjaka**
vira – vjera; dana riječ
virnik – vjernik
visit – visjeti; **1.** prostirati se svom masom nadolje pričvršćen o jednoj ili o više čvrstih točaka, **2.** stalno boraviti na nekom mjestu
vist – vijest
višalica – **1.** vješalica za odjeću, **2.** dva klipa kukuruza spojena lepušinom, **3.** grozd grožđa koji se objesi nakon berbe
višće – ljepilo za lov ptica
višćun – v. **vištac**

više – plus u računskoj operaciji zbrajanja

višno – ovoliko malo

višt – vješt

vištac – vještac; čovjek nadnaravnih sposobnosti

vištica – vještica; žena nadnaravnih sposobnosti

višula – vrsta višnje

vitar – vjetar

viti-viti – izraz kojim se golub primamljuje na hranu

vitlat – udaljavati od istine, zavaravati

vitleri – uvijači za kosu

vitren – brzoplet, nepromišljen

vitrit – 1. hlapiti, isparavati, 2. provjetravati

vižita – 1. posjeta, 2. pregled

vižitavat – 1. posjećivati; obilaziti, 2. pregledavati; provjeravati

vižle – brza i spretna osoba

vižljast – brz, spretna i okretan

vlaca – bodljikava trava

vlaaj – pogrđan naziv za stanovnika Dalmatinske zagore

vlak – mrežasta naprava za lov riječne ribe

vlaš – usporen; slab

vlišni – ovolišni; ovoliko malen; **ovlišni**

vlišno – ovoliko; ovoliko maleno; **ovlišno**

vo – vol; govedo

voć – izraz kojim se stoka poziva na vodopoj

voćka – voće

vodiči – alkarski momci koji vode edeka

vodir – posuda izdubljena u drvu u kojoj kosac oko pasa nosi vodu za brušenje kose

vodit se – tjerati se (najčešće se odnosi na krave)

vodnit – razvodnjavati

vođa – starinski naziv za alkarskog vojvodu

voj – snop

voliko – ovoliko; u toj mjeri; tako mnogo

volko – v. **voliko**

vojvoda – glavni zapovjednik alkarske čete

volan – nabor na haljini

volat – svod; arkada; zidni luk

voltavanje – okretanje na vrhu sinjskog korza

volja – 1. podbradak, 2. želja; htijenje

vonj – miris

vonjat – mirisati

voša – kanal pored puta

voz – kar napunjen sijenom

vrabacijer – pomagač svećenika; sakupljač lemozine

vratnjača – dio opreme koji se konju stavlja iza vrata

vrbanac – svinjska bolest

vratar – svećenik; **fratar**

vrcat – razbacivati se na sve strane

vrcit – odletjeti; poskočiti

vrcka – okretna cura

vrckon – odmah i pravo bez zaustavljanja

vrčina – noćna posuda; **bukalin**

vreba – obilan potok koji provrije za vrijeme velikih kiša

vrebac – vrabac

vrića – vunena vreća

vidan – 1. vrijedan; radišan; marljiv, 2. vrijedan; velike vrijednosti

vidnica – marljiva žena

vidnost – vrijednost

vrigat – pržiti; **frigat**

vril – vreo; užaren

vrilo – izvor vode

vrime – 1. vrijeme; epoha, 2. vrijeme; trajanje, 3. vrijeme; atmosfersko stanje

vrisak – vrijesak; ljekovita, grmolika, zimzelena biljka, pogodna za pašu pčela

vriško – 1. koje se ne priprema kuhanjem; u prirodnom stanju; svježe; **friško** 2. proladno (primjerice, vrijeme); **friško**

vrizura – frizura

vrlja – krava bez jednog roga

vrlijacat – bacati (najčešće, kamenje)

vrlijat – raditi

vrnit se – vratiti se

vrtnik – vršnjak; pripadnik iste generacije; **godina**

vršaj – mjesto vršenja žita

vrta – vrt; ograđeno zemljište u blizini kuće u kojemu rastu trava, ukrasne i jestive biljke

vrtaljka - ringišpil

vrteno – vreteno; drveni obao štapić, na krajevima šiljast, a u sredini deblji, na koji se pri predenju namota pređa

vrtenjača – vratni dio kralježnice

vrtica – igra s metalnim novcem

virtirepka – žena nestabilnog karaktera sklona lakim avanturama

vrž – ostatak ogranka unutar drveta ili daske

vučija – drvena posuda za vodu elipsasta dna koja je dolje šira, a gore uža i ima zapreminu od 18 do 25 litara

vučljivo – opasno; nesigurno

vukljat – vući

vukojebina – dalek i zabit kraj; nepriступaćan kraj; **zapizdina**

vunjiti se – naoblačivati se

vuštenj – vrsta tkanine od koje se izrađuje grublje i toplije rublje

Z

zabajatit – izgubiti svježinu; uvenuti
zabalat – zaplesati
zabalotat – zaigrati na balota
zabasat – zalutati
zabašurit – prikriti; skloniti s vida
zabavit se – zadržati se; izgubiti vrijeme
zabezeknit se – iznenaditi se
zabežurit se – zaboraviti se; usmjeriti pažnju s bitnog na nebitno
zabiberit – 1. začiniti paprom, 2. začiniti slobodnim izrazima, 3. prirediti neugodnost; napakostiti
zabiblijat – zavarati; odvratiti čiju pozornost na drugu stranu
zabilužit – zabilježiti
zablenit – začuđeno gledati
zablesurit – napadno gledati
zableušit se – zbuniti se; **smest se**
zablištit – 1. zasjati, 2. obnevidjeti od jakoga svjetla
zaboj – dubina krčenja zemlje
zabradat se – zamotati se maramom ispod brade
zabrazdit – 1. zaorati, 2. zastraniti; pretjerati u tvrdnjama, namjerama ili postupcima
zabreknit – 1. naduti se; napuhati se (primjerice, vime u krave), 2. proširiti se od vlage (primjerice, drvo na bačvi)
zabrenzat – zakočiti
zabrigon – za brigom
zabrljat – 1. zamrljati lice oko usta (primjerice, dijete jedući), 2. upropastiti; pokvariti; loše obaviti što
zabrokvat – učvrstiti čavlima
zabrzdat se – 1. neuredno što činiti, 2. naglo i nerazgovijetno govoriti

zabucat – pogriješiti
zabundat – toplo se odjenuti
zabunit – zbuniti; dovesti u zabunu; pomutiti; smesti
zabušavat – 1. izbjegavati rad ili obaveze, 2. namjerno nešto obaviti površno i loše
zacenit se – izgubiti dah od smijeha ili plaća
zacimentat – zabetonirati
zacopat se – zaljubiti se
zacukrit – zašećeriti
zaculjat – zaljuljati
zacurit se – zadjevojčiti se; postati djevojka
začarat – 1. baciti urok ili čarku; **učarat**, 2. išarati
zac – skrenuti s puta; zabasati
zada – iza; otpozadi
zadanit – zadahnuti
zadiljaj – započetak, a nedovršen posao
zadimit – 1. udariti, 2. zabančiti
zadit – zadjenuti; zabosti
zadnja – posljednja peška u briškuli; ultima
zadojit – 1. dati prvo mlijeko; podojiti, 2. indoktrinirati
zadreljit se – napadno se zagledati
zadrimat – zadrijemati; zaspati
zadruga – seoski dućan
zadunit – puhnuti u lice
zadušit – zagušiti
zaduva – zaduha; astma
zadešat – zagipsati
zafrkan – nezgodan
zafrkat – zeznuti; duhovito prevariti
zafrknit – v. **zafrkat**

zagadur – vragolan; provokator
zagangat – zapjevati gangu
zagarazit – posvaditi
zaglavak – klin koji se zabije kroz ušicu da motika ne spadne s držala
zaglavon – pod obavezno
zagovnit – 1. zaprljati; **zasrat**, 2. upropastiti; **zasrat**
zagrajsat – krenuti nasumice u nepoznato
zagrčat – zagrtati (primjerice, lozu zemljom)
zagumbat – izazvati ili potaknuti svađu
zagundžija – ljubavnik; lovac na suknje
zaguveljat – izgužvati
zaira – hrana koja se nosi u planinu
zaiškat – potjerati; otjerati
zaitit – baciti daleko (primjerice, kamen)
zaitnit – v. **zaitit**
zajapurit se – zacrvenjeti se od stida, vrućine ili umora
zajazit – uzeti više o što ti pripada; uzeti više od dozvoljenoga
zajmit – posuditi
zajunit – tvrdoglavo i nepopustljivo forsirati
zakaparat – osigurati ili zauzeti nešto plaćajući kaparu
zakapijat – pozatvarati vrata; zatvoriti se u kuću
zaklest se – zakleti se; prisegnuti
zaklonica – zavjetrina; mjesto zaklonjeno od vjetra
zakomit – čvrsto zaspati
zakomotat – zamotati; uviti; obaviti; zaviti; omotati
zakopitit se – učvrstiti se; proširiti se; obilno rađati

zakosutra – dan poslije prekosutra
zakovrljit – preokrenuti (primjerice, očima)
zakovrnit – zavrnuti; okrećući zatvoriti ili pritegnuti
zakrakunat – zatvoriti zasunom
zakrikat – 1. zaustaviti kar krikom, 2. općenito nešto zaustaviti ili zatvoriti
zakujat – razboljeti se; onemoćati od bolesti
zakukat – početi kukati; početi pomagati
zakukuljeno – nejasno; uvijeno; samo u naznakama; **zamumuljeno**
zakunjat – zadrijemati (najčešće sjedeći)
zakusit se – prejesti se
zakuvat – 1. zakuhati (npr. kruh), 2. potaknuti što (npr. svađu)
zakveštat – zaključiti; zatvoriti; obustaviti
zaladica – večernje smanjenje ljetne vrućine
zaladit – zahladiti
zalaufat se – zaletjeti se
zaleć – leći (primjerice, od umora ili bolesti)
zaleprljat – uzaludno mahati krilima bez leta
zalešurat se – zateturati
zaletavat – ranijim bacanjem prstiju ili zvanjem zbunjivati protivnika u igri **mure**
zaletit – 1. brzo trčati, 2. preuranjeno reagirati
zaleušit – potjerati
zaličit – zaliječiti
zalinit se – zalijeniti se; postati lijen
zalipit – zalijepiti
zalivat – zalijevati (primjerice, cvijeće)

zalizan – revno začesljane namočene kose

zalopatit – udariti

zaloparit – v. **zalopatit**

zalužit – snažno udariti u nešto ili nekoga

zamandalit – zapriječiti vrata mandalom (drvenim zaporom)

zamantat – zavrtjeti u glavi

zamarijat – iznenadno, odlučno i žustro negdje krenuti

zamećat – započinjati; poticati (primjerice, svađu)

zameračit – **1.** osjetiti volju za čim; poželjeti što, **2.** upustiti se u oduže opuštanje uz alkohol

zametica – čvrsto građena osoba

zametit – **1.** zagubiti, **2.** potaknuti; započeti (primjerice, kavgu)

zamezit – pojesti nešto

zamirit – **1.** zamjeriti; prigovoriti, **2.** zaručiti djevojku

zamisit – **1.** zamijesiti; miješanjem načiniti tijesto, **2.** zamijesiti; svjesno stvoriti neprilike

zamišat – zamiješati

zamlatan – tupast momak

zamličit – jako udariti

zamomčit – od dječaka postati momak

zamotat – nešto umotati u nešto

zamotuljat – na brzinu i slabo zamotati

zamrlisat – zamirisati

zamrlušit – v. **zamrlisat**

zamumuljeno – nejasno; uvijeno; samo u naznakama; **zakukuljeno**

zanačija – zanatlija; majstor; **meštar**

zanavik – zauvijek

zanoćat se – prijeći iz dana u noć; **snoćat se**

zanovitan – sklon zanovijetanju

zanuđat – upotno nuditi hranu (u pravilu djeci)

zaobadat – trkom bježati od obada (najčešće se odnosi na goveda)

zaoblica – pečeno janje ili jare na ražnju (najčešće se nosi u svatovima)

zaorak – dio njive koji se ne može obraditi plugom pa se obrađuje ručno

zaorljiv – svojeglav; na svoju ruku; tvrdoglav

zapara – velika vrućina; sparina; omara

zapasat – zauzeti; široko odmjeriti u dužinu i širinu (primjerice, kod gradnje i ograđivanja kuće)

zapećetit – ovjeriti pečatom

zapelit – oštro upozoriti

zaperak – mladica na lozi

zapeštat – dodati jelu zapršku

zapiketat – uočiti i poželjeti nešto za sebe

zapiketiti – staviti oznake prije početka gradnje kuće

zapljit se – zagledati se

zapid – potrošiti pijući alkoholna pića

zapivat – zapjevati

zapleskača – velika feta nečega

zaplužit – duboko zaorati

zapodinit – zapodjenuti; započeti; zametnuti

zapovid – zapovijed

zapoviditi – zapovjediti

zapovrnit – ne slušati tuđe savjete; raditi po svom

zaprasetat – iznerediti

zaprdecat se – otići; napustiti društvo

zaprećat – pokriti peku pepelom

zaprdit – zabiti

zapričit – zapriječiti; ne dopustiti da tko prođe

zaprika – zapreka; prepreka
zapunit – pustiti dah prema drugoj osobi
zapuntat – sapeti se konopcem ili lancem (najčešće se događa kravi)
zapuvača – vrsta velike i ružne žabe
zarad – radi; zbog
zaraj – v. **zarad**
zaraklit – zacrvenjeti se u licu
zarana – ranom zorom
zardat – zahrđati
zasist – zasjesti
zaskičat – grleno se oglasiti poput praseta pred klanje
zaskičit – v. **zaskičat**
zaslipit – **1.** zaslijepiti; jakim svjetlom privremeno oduzeti ili umanjiti vid, **2.** oduzeti moć rasuđivanja
zasobice – zaredom
zasponjit – zakopčati; pričvrstiti odjeću kopčom, dugmetom ili čim sličnim
zasrat – **1.** zaprljati; **zagovnit**, **2.** upropastiti; **zagovnit**
zastopak – stopa po širini
zastranjat – **1.** zastraniti; poći stranputicom; otići ustranu, **2.** zastraniti; udaljiti se od teme razgovora
zašenit – zavrnuti dio tijela (najčešće nogu ili ruku); **ištedit**
zašenjat – prešutjeti
zaševrljat – zanijeti se u hodu
zašijat – **1.** zaigrati na šijavice, **2.** u hodu otići u krivo
zaškube – izraz kojim se zadržava pravo posljednjeg natjecatelja; **škube**
zaškurit – zamračiti; učiniti da bude mrak; zastrti izvore svjetla
zašparat – uštedjeti
zašporkat – isprljati
zaštopat – začepiti

zaštrapat – poprskati
zaštuknit – zaboljeti u zglobovima; ukočiti u zglobovima
zašuškati – dobro se zamotati u odjeću ili posteljinu
zatakati – zabititi nešto u nešto
zataklijati – postaviti taklje; zabosti drvene kolce u zemlju i uz njih pričvrstiti neku poljoprivrednu kulturu (primjerice, lozu, rajčicu)
zatakmit – **1.** pričvrstiti nešto za odjeću, **2.** uvući nešto za pas, **3.** staviti nešto u kosu
zatapunat – začepiti
zatimberiti – zapečatiti
zatopiti – staviti u vodu ili napuniti vodom
zatrat – **1.** utjerati, **2.** potjerati
zatribati – zatrebati
zaujst – uklještititi
zava – muževa sestra
zavajun – žbačeno jaje
zavaliti – **1.** udobno sjesti punom težinom nagnut na leđa, **2.** zatrpati
zavazdan – **1.** zauvijek, **2.** za cijeli dan
zavidila – zavidjela; dok se vidi; dok je dan
zavijariti – baciti daleko; **zavilašiti**
zavijati – napadati u velikim količinama (odnosi se na snijeg)
zavik – zauvijek
zavilašiti – baciti daleko; **zavijariti**
zavoliti – zavoljeti
zavonjat – zamirisati
zavorljiv – v. **zaorljiv**
zavrnut – v. **zapovrniti**
zavrnut – nedokazan; tvdoglav
zavrzan – onaj koji zameće šale u kolu
zbabina – trudna
zbabna – v. **zbabina**

zbande – sa strane; bočno
zbaundat – smučiti; pričiniti muku u želucu
zbičiti – pritiskanjem utjerati nešto u nešto
zblanit se – planuti; pobjesniti; burno reagirati
zboj – kat kuće
zboksat – lako i na brzinu obaviti neki posao
zbrda-zdola – bez ikakvog reda
zbrecnit – viknuti; podviknuti
zburljat – pripremiti na brzinu
zdebande – sa strane
zdila – zdjela; drveni sud iz kojega se jede
zdimit – 1. udariti, 2. pobjeći
zdipit – ukrasti na brzinu
zdrilo – v. **zrilo**
zdrvin – s drvima (izraz kojim se opisuje način grijanja)
zelenčina – zeleno voće; nedozrelo voće
zelenija – v. **zelenčina**
zekan – konj sive dlake
zekulja – zelenkasta krava
zelenika – šimšir
zeman – vrijeme; davno doba
zemlja – obradivo zemljište
zera – v. **zeru**
zericu – v. **zeru**
zerko – v. **zeru**
zeru – malo; komadić
zet – sestrin ili kćerkin muž
zglajzat – propasti; nastradati; biti odbačen
zgoban – savijen; pognut prema zemlji
zgranpat – zgrabiti; čvrsto uhvatiti
zgrišpat – naborati

zguhlja – željezo kojim se prave rupe na kožnim predmetima
zguveljan – zgužvan; neispeglan
ziđat – zidati; izgrađivati; graditi
zijada – posebni završni pjev grdelina
zimogriz – osjetljiv na hladnoću
zing – lim
zinga – oluk; **gurla**
zingan – limen
zinit – ziniti; otvoriti usta
zivat – zijevati; lagano otvarajući usta duboko udahnuti, a zatim produženo izdahnuti
zjaka – vika
zjaknut(a) – grlata i priglupa osoba
zjale – isprazne riječi
zjanit – umrijeti
zjat – vikati; glasno govoriti
zlaka – dlaka
zloran – izbirljiv u jelu; slabog apetita;
šmedljiv
znak – zov trube koji se alkar poziva da započne trku
zobat – jesti zrnje ili koštunjavo voće
zobnica – 1. suklena torba iz koje jedu konji, 2. ukrasna suklena narodna torba
zog – 1. izraz za boju u talijanskim kartama; **igra**, 2. teren na kojemu se graju balote, 3. zvanje u igri mure
zoga – igra skakutanja na jednoj nozi po kredom ocrtanom betonu; **crtidela**
zogatula – drvena igračka
zoka – beskvasni kruh od kukuruznog brašna
zor – opće dobro fizičko stanje
zort – strah
zova – bazga
zovika – v. **zova**
zovina – v. **zova**

zrilo – zrelo

zubača – vrsta klesarskog čekića

zucnit – progovoriti

zujalica – dječje igra udaranja rukom po ruci i pogađanja udarača

zulat – hodati bez cilja; bezglavo hodati

zulum – nasilje; bezakonje, tiranija

zumba – šuplje šilo za pravljenje rupica na **opancima**

zunzit – piti alkohol

zurat – v. **zulat**

zurlat – 1. zuriti, 2. tumarati

zuvari – vrijedi; korisno je

zvat – škartavanjem karata, od manje prema većoj, ukazivati na poželjan zlog u trešet u trijumfu

zvir – zvijer

zvirat – nervozno gledati oko sebe

zvirkat – v. **zvirat**

zvizda – zvijezda

zvizdan – velika ljetna žega

zviznit – udariti

zviždat – zviždati; fučkati

zvonara – ovca sa zvonom

zvrčit – proizvoditi zvukove grebući jedan predmet o drugi

Ž

žabar – lovac na žabe

žabarica – karabitska svjetiljka koja se koristi u lovu žaba

žabica – dio haltera koji se zakači za najlonke

žacnit – naglo i jako zaboljeti u predjelu leđa (najčešće pri nošenju teškog tereta)

žaga – ručna pila

žaglost – upaljenost; pokvarenost (najčešće se odnosi na brašno ili maslo)

Žajica – legendarni predvodnik sinjske krnjevalske povorke

žal – građevinski šljunak

žalit – oplakivati mrtvu osobu; nari-cati

žalovanje – izražavanje sućuti zbog smrti člana obitelji

žalovica – žena koja žali

žara – glasačka kutija

žardinjer – starinski naziv za čuvara sinjskih parkova; **đardinjer**

žardinjera – velika vrtna posuda u kojoj rastu biljke

žbadanj – pomoćna mjera u građevinarstvu

žbaketavat – namještati igraće karte;

baketat; skalabućavat

žbalat se – prepasti se

žbale – grdelin koji je uhvaćen i pušten pa ga je teško ponovno uhvatiti

žbaljadur – razmak između dva kašuna pri zidanju

žbancat – zbuniti

žbanj – mala vučija

žbatit – mućkati jaja

žbir – špijun; doušnik

žbjaka – prozirna krema za cipele

žderat – pohlepno i obilno jesti

žderat se – nervirati se; gristi se

ždribe – ždrijebe; konjsko mladunče

ždrilo – grlo

ždrljit – netremice gledati; pozorno promatrati

ždroknit – pojesti na brzinu

žđupit – zgrabiti

žeć – paliti

žeđa – žeđ

žega – vrućina

žegaran – živahno pripravan ili spreman

želanda – jesenski prelet ptica sa sjevera prema jugu

želdac – želudac

želatina – hladetina; ohlađeni sok od iskuhana mesa

želja – mrlja koja se na tijelu nalazi od rođenja

željak – kokošji želudac

žendar – žandar

žentil – nježan; slab; **đentil**

žentilan – v. **žentil**

žep – džep

žera – žeravica; žar

žestac – tvrdi kamen

žeželj – posni dan uoči blagdana Velike Gospe

žeženj – v. **žeželj**

žglob – zglob

žgoljo – mršavko

žgverav – razrok

žica – nasljedni talent; nasljedna osobina

- žicat** – pitati nešto (najčešće novac) u više osoba
- žicnit se** – ukvasiti se
- žigice** – šibice
- žila** – korijen biljke ili stabla
- žioke** – letve za učvršćivanje krova
- žiška** – iskra od žeravice
- žile** – žilav čovjek
- žito** – pšenica ili ječam
- živac** – tvrd kamen
- živčen** – živčan; koji je slabih živaca; koji se lako uzrujava
- živka** – svinjski želudac
- život** – tijelo
- žiža** – nametnik u drvetu; drveni crv
- žizula** – vrsta koštunjavog voća; **ci-cindra**
- žlepat** – istući
- žlib** – dio mlina kojim voda ide prema mlinskom kolu
- žlizda** – žlijezda
- žmakćat** – glasno mljackati
- žmara** – čvarak
- žmarit** – izbljediti; izgubiti boju
- žmežgra** -- slastan dio teleće ili juneće koljenice
- žmir** – postupak odabira izvlačenjem slamki različitih dužina
- žmul** – posuda za vino
- žmurak** – punoglavac
- žnjurka** – dječja igra bacanja u zrak šupljeg kamena kroz koji je provučen konop
- žoržet** – lagana, prozirna, svilena ili vunena tkanina
- žugat** – zanovijetati; prigovarati; **brontulat**; **čangrizat**
- žugeljat** – v. **žugat**
- žugeša** – onaj koji uporno prigovara
- žuja** – plavokosa žena
- žumance** – žumanjak
- žunta** – **1.** mišićno tkivo, **2.** loše meso koje mesari dodaju uz dobro
- žurnal** – kratke filmske najave uoči prikazivanja glavnog filma u kinu
- žutac** – vrsta platna
- žutenica** – vrsta zelja
- žutina** – vrsta bijelog vina
- žutit** – dinstati; pirjati; **šufigat**
- žutovat** – biti žut u licu
- žutulja** – rakija travarica
- žvale** – pukotine na rubovima usta
- žvalje** – v. **žvale**
- žvecija** – čelična žica
- žvelt** – okretan; žustar; čvrst; stabilan; uspravan
- žvelto** – brzo; hitro
- žveljarin** – budilica
- žvenjkat** – stalno se žaliti bez razloga
- žvor** – čvoruga
- žvrčit** – zvrčati; javljati se neugodnim metalnim zvukom
- žvrlja** – vrtna vrata od pruća ili letava
- žvrnjalice** – stroj za odvajanje kukuruznog zrnja od klipa
- žvrnjalo** – brbljavac
- žvrnajat** – **1.** govoriti, **2.** mljeti, **3.** žvakati
- žvrnjokula** – udarac prstom srednjakom zapetim o palac; **frnjok**

Izreke i poslovice

Izreke i poslovice

Aborat nije daleko, ako si pošla na vrijeme.

~~~

Ajde il blagu il kvragu!

~~~

Ajme kući di kokoš kukuriče, a pivac kokodače.

~~~

Ajme kući di niko ne zalazi.

~~~

Ajme onon ko tuđe gaste broji i sa svojon ženon leži.

~~~

Ajme onon koga žale.

~~~

Ajme selu bez glavara i kući bez gospodara.

~~~

Ako dite ne plače, mater mu sise ne daje.

~~~

Ako je umra dužnik, nije dug.

~~~

Ako mi brane pivat, ne brane mi plakat.

~~~

Ako neš bit dobar, bićeš modar.

~~~

Ako neš milon, oš silon.

~~~

Ako san ostarila, nisan pamet izgubila.

~~~

Ako ti je muka, izij glavicu luka.

~~~

Amo dalje za iste pare!

~~~

Beri zelje iz svog vrtla.

Bog čuva dicu i pijance.

~~~

Bolja je istina šta škodi nego laž šta godi.

~~~

Bolje bit malo pametan nego puno lud.

~~~

Bolje da izgori selo neg da se izgube običaji.

~~~

Bolje imat mir nego pir.

~~~

Bolje ružno pivat nego lipo plakat.

~~~

Bolje se rodit bez nike stvari nego bez sriće.

~~~

Bolje umit nego imat.

~~~

Čini dobro, izij govno.

~~~

Čista srida čisti criva, nema mrsa do Uskrsa.

~~~

Čista zlata rđa se ne vata.

~~~

Čistoća je pola zdravlja, a šporkica cilo.

~~~

Čuvaj imena, dočekaćeš vrimena.

~~~

Čuvaj se dlakave žene i bricava muškarca.

~~~

Čuvaj se vedra juga, oblačne bure, bricava momka i runjave cure.

~~~

Da je prosjaku i uštipaka.

~~~

Dabogda ti se ukiselilo sve osin mlika i kupusa!

~~~

Daj Bože svakon, a ne zaboravi i mene.

~~~

Daj dite materi!

Di će grom neg u ševaretu kuću.

~~~

Di glava tu i rana.

~~~

Di ima blaga ima i štete.

~~~

Di je bilo biće, di je vrilo vriće.

~~~

Di je brokva bila zadivena, na zidu je rupa neskrivena.

~~~

Di je kruva ikakva, nije glada nikakva.

~~~

Di je liposti nema kriposti.

~~~

Di ko nika tu i obika.

~~~

Di ne osta, nije bilo dosta.

~~~

Di nisu čeljad bisna, nije kuća tisna.

~~~

Di stanu popi ne mogu fratri.

~~~

Diglo prnde na vrnde.

~~~

Dobar čovik, gotova budala.

~~~

Dobar i lud dva su brata.

~~~

Dobar ki kruv šta se jide.

~~~

Dobra cura i krava neće iz komšiluka.

~~~

Dok dur dur.

~~~

Dok je rada nema glada.

~~~

Dok je svita i vika biće sriće i nesriće.

Dok svak kaže evala, osta glava ćelava.

~~~

Doša na dim od sviće.

~~~

Drvo se kući dok je mlado.

~~~

Dug nije dug ako nije dug.

~~~

Đava nit ore nit kopa.

~~~

Gaste vrte di burgija neće.

~~~

Gazeta i pameti nikad dosta.

~~~

Gore siče jezik nego sablja.

~~~

Gospa blagovist, blago u obist.

~~~

Gore infišat neg poludit.

~~~

Goren pasu bolja kost.

~~~

I crna krava bilo mliko daje.

~~~

I mrtac more prnit, ako mu staneš nogon na štumik.

~~~

Iđe ki po špagu.

~~~

Ili kuj ili ne mrči gaća.

~~~

Ima ji ki u Leše mačaka.

~~~

Ispruži se kolko se moš pokrit.

~~~

Isto je – kra il vriću drža.

~~~

Iz mire tri đavla vire.

Iz ve se kože u drugu ne može.

~~~

Izio vuk magare.

~~~

Izmamila bi dite materi.

~~~

Izvanka gladac, iznutra jadac.

~~~

Ja u kupe, ti u špade.

~~~

Jadan svit bez vire, jadna balanca bez mire.

~~~

Jaka bura, čista cura.

~~~

Jalovin kravan ne triba mazat rebra.

~~~

Jidi, pij, veseli se i navi život poseri se!

~~~

Junak u mraku, sritan u braku.

~~~

Kad daješ iz ruke, nemoj gledat ispod ruke.

~~~

Kad je đava odnio tele, nek nosi i kravu.

~~~

Kad nemaš za lemozinu i remeta te krivo gleda.

~~~

Kad se cura kudi i đava se čudi.

~~~

Kad se nema, rđavo se sprema.

~~~

Kad se pogospodi vlašće, gore je neg pašće.

~~~

Kad zlo navre na jedno korito, ne traži drugo.

~~~

Kako je derano, nije ni krvavo.

~~~

Kako se snoćalo, tako će i svanit.

Kako zajmiš, tako će ti se i vratit.

~~~

Kaki otac taki kotac.

~~~

Kasno je magaretu davat kad počne krepavat.

~~~

Kletva se napo dili.

~~~

Ko bi da šta guzica zja.

~~~

Ko bogatstvo stiče, duše se odriče.

~~~

Ko bolest krije, lika mu nije.

~~~

Ko ima neda, ko nema gleda.

~~~

Ko imade svak zanj znade, a ko nema loše mu se sprema.

~~~

Ko je lud, ne budi mu drug.

~~~

Ko kuću gradi, selo rani.

~~~

Ko liti laduje, zimi gladuje.

~~~

Ko masla ima, šnjin i muda maže.

~~~

Ko muči, dvi uči.

~~~

Ko na malo gleda, malo i vridi.

~~~

Ko na vitar pljuje, na obraz mu se vraća.

~~~

Ko ne plati kurvu, platiće likara.

~~~

Ko ne počne, neće ni dovršit.

~~~

Ko ne posije, neće ni požet.

Ko nema zeta, nema ni magareta.

~~~

Ko o zlu, taj po zlu.

~~~

Ko pije umriće, ko ne pije i prije će.

~~~

Ko priši, vrat lomi.

~~~

Ko rano rani ne budi mu drug, il' je pekar il' je lud.

~~~

Ko s dicon liže, posran se diže.

~~~

Ko se opeče i na ladno puše.

~~~

Ko se tuži, sam se ruži.

~~~

Ko se puno ljuti, krv mu se muti.

~~~

Ko srama nema i rugon se diči.

~~~

Ko te kruvon rani, ćaćon ga zovi.

~~~

Ko traži, taj nađe.

~~~

Ko tvrđe veže, lakše driši.

~~~

Ko u svačje zdravlje pije, svoje ubije.

~~~

Koga su zmije grizle i gušterice se boji.

~~~

Koja je suđena, nije kuđena.

~~~

Koja ovca bleji zalogaje gubi.

~~~

Koka jaja na kljun nosi.

~~~

Kolko sela, tolko običaja.

Kom obojci, kom opanci.

~~~

Kum donio, kum popio.

~~~

Kvragu i tava i jaja!

~~~

Laj kučko, nadugo si svezana.

~~~

Lako je tuđin k..... gloginje mlatit.

~~~

Laživ čovik ni ćaći ne viruje.

~~~

Lipa rič i gožđena vrata otvara.

~~~

Lipe cure vode kolo, a ružne kuću.

~~~

Lipše je gladan pivat neg sit plakat.

~~~

Luda te mater po svitu vodala.

~~~

Ludu obećaj, pametnu podaj, obojicu kuntentaj.

~~~

Lupež se obuva uvečer, a izuva ujutro.

~~~

Ljudi se vežu za rič, a voli za roge.

~~~

Mala muka velu leže.

~~~

Miron miri, cinon cini.

~~~

Mlad i zelen ka tučije govno.

~~~

Mlad ki rosa u podne.

~~~

Moš mi metit soli na rep!

~~~

Moš mi punit u guzicu!

Muči ki zaliven.

~~~

Mukte se ni ježi ne j....

~~~

Na špinu pušta, na tapun čuva.

~~~

Nadoće ki Batkova pitura.

~~~

Naora si, nisi pobrana.

~~~

Napiši na mraz pa prikuči vatri.

~~~

Našla tikva čepinu.

~~~

Ne kudi konja kojeg nisi jašio.

~~~

Ne priti iz prazne.

~~~

Ne rokći, doniće ti se!

~~~

Ne špara se od petalja, vengo od rogalja.

~~~

Ne viruj litnjoj oblačini ni zimskoj vedračini.

~~~

Ne bi ni magare na most da nije štapa.

~~~

Neće gra u kašku.

~~~

Neće karta poštena igrača.

~~~

Nedilja, da se drvo ne dilja.

~~~

Nema džabe ni u stare babe.

~~~

Nema kruva bez motike.

~~~

Nema tete do ćaćine seke.

Nema vatre od sirove loze niti mlika od jalove kože.

~~~

Nema više volova vilaša, ni domaći k.... plosnaša.

~~~

Nemore se i stisnit i prnit.

~~~

Nemore se jednon guzicon sidit na dvi stolice.

~~~

Nemoš bit i j.... i pošten.

~~~

Nemoš se j.... da ti ne uđe.

~~~

Nemoš živ u zemlju.

~~~

Nevalja ni litnja nevista ni zimska mačka.

~~~

Nezvan doša, posran oša.

~~~

Ni bez debla panja, ni bez muke znanja.

~~~

Ni boga primolit, ni kumpir prignjojiti.

~~~

Ni šušta, ni gušta.

~~~

Nije se rodio ko je svakon ugodio.

~~~

Niko se nije u laži udavio.

~~~

Nit je moja junica, nit me svrbi guzica.

~~~

Nit kusnio, nit lasnio.

~~~

Nit od matere učen, nit od ćaće tučen.

~~~

Nit se u blagu uzvisi, nit se u jadu ponizi.

~~~

Nije sritan ko puno ima nego kome malo triba.

Nije kiša ubila miša, neg dobra čeka i duga vreba.

~~~

Nije lovac ko ne laže, nit je ribič ko istinu kaže.

~~~

Nije oraj za svaki zub.

~~~

Nije se rodio ko je svitu ugodio.

~~~

Nismo se vidili ima vlaška godina.

~~~

Nisu vuci navukli nego zubi natukli.

~~~

Nit je za ubit, nit je za držat.

~~~

Nit joj staro ječi, nit ne jako kmeči.

~~~

Nit nad materon milosti, nit nad suncen svitlosti.

~~~

Nit rđu ljubit, nit dat da te ljubi.

~~~

Nit stopanjica, nit čobanica.

~~~

Novi bunar kopaj, u stari ne pluj.

~~~

Obrij najprije svoju bradu, pa onda tuđu.

~~~

Obuka se u široke gaće.

~~~

Oči plašive, ruke kradljive.

~~~

Od po velje krene zelje.

~~~

Od rakije kuća oplakuje.

~~~

Oko mene mile-lale, a kad oden crna gale.

~~~

Ori vole kad nemaš škole.

Ostavi kuću goruću, prifati ženu rođuću.

~~~

Pa ma kakva cura bila, za korizme nema sila.

~~~

Pa ma kakva cura bila, svaka bi se udat tila.

~~~

Palo slime na time.

~~~

Par para i u kolu nađe.

~~~

Piši kući, propalo!

~~~

Plači, plači, manje ćeš pišat.

~~~

Plati pa se rugaj.

~~~

Pliva ki ulje svr vode.

~~~

Po Grguru tice u gnjizduru.

~~~

Po lanjskoj strnjini klas ne kupi.

~~~

Podjekuše vas kruv izidoše.

~~~

Prasca rani, kupus sadi, pa se ne boj gladi.

~~~

Prazna vrića ne more stat nauzgor.

~~~

Prve muči, druge uči, treće laj, četvrte ne pristaj.

~~~

Prodalo mu muda za bubrige.

~~~

Puno zuji, malo ubada.

Radi koda ćeš uvik živit, moli koda ćeš sutra umrit.

~~~

Radi šta moš, al neš dok oš.

~~~

Rana čini pelivana, a odića gospočića.

~~~

Rana će zarest, a besida neće.

~~~

Rđavu k... i dlaka smeta.

~~~

Reci ženi, reka si cilon svitu.

~~~

Roni ki čep, pliva ki ćuskija.

~~~

Sašlo mu srce u guzicu.

~~~

Silo ruglo pokraj puta pa se drugon ruga.

~~~

Sirotinjo i Bogu si teška.

~~~

Skini klašnje, magaretu lašnje.

~~~

Slava Bogu vičnomu i čoviku smirnomu.

~~~

Sprida luš, zada uš.

~~~

Stara koka, dobra juva.

~~~

Staro ljubi, dane gubi.

~~~

Sto babica, kilavo dite.

Sto ljudi, sto ćudi, tako kažu stari ljudi.

~~~

Svak zase travu pase.

~~~

Svaki prst jednako boli.

~~~

Svako vrime nosi svoje brime.

~~~

Sve se more prominit, samo ne Bog i budala.

~~~

Sve šta mater rodi, Ferata goni.

~~~

Svi pošteni, a jaketa fali meni.

~~~

Svoju brigu pod tuđu striju.

~~~

Svršila Mara zavrit.

~~~

Svršili su pokladi, guzicon se okladi.

~~~

Svršio kurvin pir.

~~~

Šalji luda, za njin druga.

~~~

Šta je prislano ni mački nije drago.

~~~

Šta je suđeno nije kuđeno.

~~~

Šta ko dilja, pridanj pada.

~~~

Šta je za lužinu nije za družinu.

Šta maca koti, miša lovi.

~~~

Šta od majke donila, među druge ne iznila.

~~~

Šta pijan govori, trizan misli.

~~~

Šta težak luđi, kumpir veći.

~~~

Šta veći griji, ranija misa.

~~~

Štaš prije, toš poslin.

~~~

Teško onom koga tuđa ruka češlja.

~~~

Teško nogan pod maniton glavon.

~~~

Teži je škartoc boli, neg tri vriće sriće.

~~~

To mi je prva čast iza govna.

~~~

Tuđa ruka svrab ne češe.

~~~

Tuđin zubin kruz jide.

~~~

Tužan svat, govnu brat.

~~~

U kakvon si kolu taku pismu pivaš.

~~~

U tuđe krave uvik veće vime.

~~~

U tuđem selu ne pleši svoje kolo.

Udovica koja nema dice udaje se bolje od curice.

~~~

Udri ga tako da ti ne vrati lako.

~~~

Ukipila se ki drvena Marija.

~~~

Ukra bi ti iz očiju.

~~~

Upa u kašetu brokava.

~~~

Uprti pa do smrti.

~~~

Usko sukno, a široko prkno.

~~~

Uša use ki Šegino prase.

~~~

Uša use ki telaruša.

~~~

Ušli mu crvi u guzicu.

~~~

Uzmi lude dok te nude, nećeš sutra kad ne bude.

~~~

Vakat slamu prodaje.

~~~

Više more žena s mista nego đava izaleta.

~~~

Više vridi ranak nego cili danak.

~~~

Više vridi dobar glas nego svilen pas.

~~~

Više zakopa kaška neg motika.

Voda sve opere osin grija.

~~~

Vodokršće i pas dršće.

~~~

Vodu ne pij iza nikoga, vino iza nekoga, rakiju iz svakoga.

~~~

Voli je ki mater ludu ćer.

~~~

Za dobro prase nema loši mekinja.

~~~

Za luda nema suda.

~~~

Zapa me ki Dušan Tona.

~~~

Zdrav ki cvanjcik.

~~~

Zdravu je i voda slatka.

~~~

Zemlja tvrda, a nebo visoko.

~~~

Zinila mu guzica.

~~~

Zora svane i bez pivca.

~~~

Žedni konji mutnu vodu piju.

Sinjske ricete

Spiza

Arambaši

Kil friške govedine isickat na sitne komadiće. Napraviti pešt od dvi kapule, četiri-pet češanja luka, petnest deka slanine i po kitice petrusimena. Dodati biber, sol i oraščić. Naribat koru jednog limuna. Sve zamišat s meson i ostavit da leži uru vrimenta. Onda zamotat u listove kisela kupusa. Na dnu bakre ili lonca metit komad govede kosti. Pokrit sitnin kiselin kupuson. Dobro je metit i koji sudžuk. Zalit vodon do visine arambaša i kuvat do dvi ure. Poslužiti sa suvin meson. Vako skuvani arambaši, ako se čuvaju na ladnon mistu, ostaju zdravi i friški i do nedilju dana.

Bakalar na bjanko

Prije pripreme bakalar potopit u ladnu vodu dva-tri dana. Izvaditi ga, ostrugat, održat mu peraje i narizat ga na komade. Staviti ga u posoljenu kipuću vodu i kuvat po ure. Skuvani bakalar izvaditi u posebnu terinu, izmrviti ga i dodati dec ipo maslinova ulja, pe-šest češnjeva sitno narizana luka, posut bilin biberon i sitno nasickanin petrusimenon. Vodu od skuvanog bakalara sačuvati za nadolivanje. Posebno skuvati po kila bilog kumpira da se lako raspada, oguliti ga i dodati bakalaru. Kumpir zgnječiti i sve dobro izmišati ili poklopljeno žbatiti. Bakalar na bjanko prije posluživanja ostaviti poklopljen uru vrimenta. Po želji se može dodati i malo mlika.

Bakalar na brujet

Prije pripreme bakalar potopiti u ladnu vodu dva-tri dana. Izvaditi ga, ostrugati i održati mu peraje i narizati ga na komade. U teču za pripremanje bakalara uliti dec ipo maslinova ulja. Na zagrijano maslinovo ulje dodati dvi narizane kapule i malo ih požutiti. Zatin dodati bakalar, dvi-tri zrile pomidore ili kašku konšerve, sol, desetak zrna bibera, četiri-pet narizani češnjeva luka i malo nasickanog petrusimena. Po želji dodati dva-tri narizana kumpira. Nadolivat mlakon vodon i kuvati po ure. Kad se toč stisne, iće je gotovo. Bakalar na brujet najbolje je poslužiti sa umeko skuvanon puron.

Divlja patka

Patku operušat, na plamenu joj spalit dlačice, dobro je oprat, ocidit i posušit. Nadit je lukon, slaninon, iglican ružmarina i posolit. U roštjeru stavit dva deca ulja, položit patku i peć je da bude napo gotova. Onda je izvadit i narizat na komade. U posebnu teću ulit toć od pečenja i dodat narizanu patku. Dolit dva deca bilog vina, dva deca maslinova ulja i dodat par zrna bibera. Kuvat oko dvi ure, a onda oladit. Poslužit uz vruću puru ili bili kruv.

Goveđe tripice

Kil dobro skuvani i već omekšani goveđi tripica narizat na rizance. Na masti zažutit jednu kapulu, dodat narizane tripice, kašku konšerve i posolit. Promišat i dolit mlake vode da pokrije tripice. Dodat dvi kaške pešta i kuvat uru ipo vrimena. Prije neg je íce gotovo, dodat jedan-dva narizana kumpira, nasickani petrusimen i zeru bibera. Po želji naribat pinku oraščića. Poslužit gusto i posut parmezanon.

Goveđi gužnjak u kiselon kupusu

Isprat goveđi gužnjak, ogulit s njega loj, okrenit ga i istrljat krupnon soli tako da s njega nestane sluzi, ponovo ga isprat i prokuvat uru vrimena u vrilnoj vodi. U posebnu teću metit dvi kaške masti i kiseli kupus ispran po svon guštu. Dodat dvi kaške pešta i kašku konšerve pa sve dobro promišat. Nadolit mlake vode, uvalit prokuvani gužnjak i dodat malo suve pancete ili sušene praseće oglavine. Posut nasickanin petrusimenon. Kuvat uru ipo do dvi ure vrimena. Posolit po svon guštu.

Goveđi jezik u toću od kapara

Goveđi jezik kuvat u provriloj vodi četiri-pet uri. Izvadit ga i stavit pod špinu ladne vode, odma ga ogulit i narizat na fete debljine jedan centimetar. U posebnoj teći zažutit kašku brašna, kašku konšerve i dva-tri češnja luka. Sve izmišat, posolit i kuvat uru ipo vrimena. Na kraju dodat sol, biber, malo nasickanog petrusimena i pet deca batićen zgnječeni kiseli kapara. Poslužit s pire kumpiron ili manistron.

Gradele, sinjske

Bravlja jaja ogulit i narizat na polovice, posolit i metit da odleže u soli najmanje dvi ure. Zatin ji dobro isprat. Bravlje i kozje gužnjake obrnit, isprat i dobro istrljat krupnon soli da ji se očisti od sluzi. Onda ji opet oprat. Goveđi lombul narizat i pritisnit dlanon da se rašiti. Teleće srce narizat na kolutiće, a osrdalj bacit. Narizat teleću džigaricu. Narizat bravlje i praseće brzolice i stuć ji batićen.

Teleću peku narizat na tanke fete. Sve posolit i zalit maslinovin uljen. Ostavit po ure da odleži kako bi se stopila sol. Peć na dobro zagrijanin gradelan. Kad je meso gotovo, pobiberit ga i dodat nasickani luk i petrusimen.

Janjetina i biži

Jednu-dvi kapule i kil janjetine žutit skupa sve dok kapula ne pane, a janjetina pušti sok. Dodat kašku konšerve i sve dobro promišat. Zalit mlakon vodon i stavit kašku pešta. Posolit i dodat dvajest deka pršuta ili pancete, po kila biža i malo nasickanog petrusimena. Lagano kuvat uru vrimena.

Janjeća džigarica dolće garbo

Janjeću džigaricu narizat šta sitnije. Slezenu ostavit u komadu. U teću stavit dvi kaške masti i dvi narizane kapule. Kapule lagano žutit da ne prigore i najprije dodat narizana plućica. Kad plućica pušte pinu, dodat džigaricu i žutit dok bude napo gotovo. Dodat dobru kašku konšerve, kašku brašna, sol, biber i metit slezenu. Sve dolivat vrućon vodon. Kuvat oko uru vrimena. Izvadit slezenu, narizat je i ponovo vratit u teću. Slezena se ne meće odma kako ne bi puštala svoj crni sok i opiturala iće. Kad je džigarica gotova, dodat malo nasickanog petrusimena i kašku domaće kvasine. Poslužit s puron umeko.

Janjeće tripice (šiša)

Janjeći dropčić dobro očistit, oprat ga, a criva privrnit. Tripice najprvo obarit u vrilov vodi. Kuvat ji uru vrimena. Zatin narizat. Na masti žutit jednu-dvi kapule i dodat narizane tripice, kašku konšerve ili jednu-dvi oguljene zrile pomidore. Sve dobro mišat tako da se ne zapali. Nalit mlakon vodon da prikrije tripice, stavit dvi kaške pešta, malo nasickanog pršuta ili pancete, dvi rasičene ostrugane janjeće nogice i po kila biža. Posolit i kuvat oko uru vrimena. Na kraju dodat malo bibera i nasickanog petrusimena. Tripice poslužit gusto skuvane.

Krže, grivne, bravarice i bene u toću od limuna

Po dvi jarebice krže i grivne, dvi bravarice i dvi bene, operušat, očistit in drobove, spalit plamenon da in izgore sve dlake i dobro oprat. U roštjeru ulit 2 deca ulja i složit tice nadivene lukon i slaninon, posolit, stavit u špajer i peć na laganoj vatri uru vrimena. Kad su tice gotove, u teću procidit toć od pečenja, dodat dva deca maslinova ulja i jedan isciđeni limun, ako triba - zeru soli i koje zrno bibera. Sve kuvat kvarat od ure, a poklopljenu teću s tican svako malo protrest. Poslužit olađeno uz bili kruv ili puru.

Kulenice

Dobro i ravnomirno izmišat dožu od: kila prosijane pure, litre zgrušane praseće krvi, kila narizanog oprnjaka, dvajstipet-trijest deka sala od bubrižnjaka, pešest češnjeva nasickanog luka, dvi nasickane kapule, jedne nasickane kitice petrusimena, pet deka suvica, soli i bibera. Dobro oprana, ostrugana praseća criva propuvat kako bi se vidilo da nisu puknuta. U lonac za kuvanje stavit po kila kukuruza i kuvat ga dvi ure prije stavljanja kulenica. Criva nadit pripremljenon smison dopola, kako kod kuvanja ne bi pucala. Na krajevin ji svezat koncen. Za vrime kuvanja kulenice nekoliko puta probost pletaćon iglon da se spriči pucanje. Kuvat dvi ure. Tako priređene kulenice mogu se frigat u tavi izrzane na fete debljine cenat ipo i peč ucilo u roštjeri u špajeru.

Kunin, žućeni (paprikaš od kunina)

Oderanog kunina dobro oprat i narizat na sridnje velike komade. U teću metit dvi kaške masti. Narizat jednu-dvi kapule i lagano ji zažutit. Dodat meso i nastavit žutit dok meso ne pušti sok. Stavit kašku konšerve, kašku brašna i kašku slatke paprike. Dobro izmišat i zalit s toplon vodon i dva deca bilog vina. Posolit i kuvat oko uru vrimena. Na kraju dodat nasickani petrusimen, pobiberit i nadosolit po svon guštu.

Luganige

Dobro očistit i oprat bravlja ili janjeća criva, propuvat ji i uvirit se da nisu puknuta. Napravit dožu od: dva kila mlivene friške praseće pancete, dva kila mlivenog janječeg buta, pet deka soli, tri isciđena limuna i njiove naribane kore, četrdeset zrna mlivenog bibera – pimeta, po kesice crnog bibera i trijest usitnjeni korijandola. Dvi glavice tučenog luka (more bit i neoguljen) zamotat u krp, potopit u mlaku vodu pa iscidit po smisi. Sve dobro promišat i puštat da odleži uru vrimena. Luganige nadit u pripremljena tanka ostrugana bravlja ili janjeća criva i splest u pletenice duljine oko dvajest centimetara. Luganige su najslade kad se pofrigaju u tavi na masti i metu u kokošju juvu s rižin.

Pastrva lešo

Pastrvu dobro očistit, ostrugat i oprat. U teću ulit dec ipo mišanog ili čistog maslinovog ulja, dodat dva-tri otrubljenja i narizana kumpira, jednu narizanu kapulu, desetak zrna bibera, četiri-pet češnjeva luka, malo soli i dvi fete limuna. Sve poklopit i kuvat po ure uz nadolivanje ladne vode. Onda dodat pastrvu i kuvat još dvajest-dvajstipet minuta na laganoj vatri. Skuvanu pastrvu izvadit na pijet, zalit je maslinovin uljen i limunovin sokon, i sve obložit lešo kumpirin.

Juvu i ono šta je u njoj ostalo ispasirat i procidit, a dodat i malo konšerve po svon guštu. U juvu metit i desetak deka riža i prokuvat desetak minuta. Juvu poslužiti odvojeno od pastreve.

Pašticama po sinjski

Dobro oprat kil govedeg buta od vanjskog košeta, ocidit ga i prisić popola da dobijemo dva komada mesa. Meso po sridi probost nožen i nadit mrkvon, komadićin suve slanine i nekoliko češnjeva luka. Vako pripremljeno meso, priko noći ostavit da odleži u kvasini. U roštjeru metit petnest deka masti i meso da se peče u komadin. Na meso stavit dvi popo prisićene kapule, dvi pomidore i dva-tri klinčića. Dodat komad seleni i peć dok ne porumeni s obe strane. Kad je meso napo pečeno, izvadit ga i narizat na fete debljine jednog prsta. Toć od kapule, pomidora i seleni dobro propasirat. Sve metit u teću i dodat malo brašna da se toć zgusne. Posolit, dodat četiri-pet klinčića i tri deca bilog vina. Kuvat nadolivajuć govedon juvon. Na kraju dodat zeru naribanog oraščića. Poslužiti s njokin.

Polpete

Kil govedeg ili telećeg vrata samlit na makinju dva puta. More se dodat i malo prasetine. Napraviti dožu od samlivenog mesa, soli, jednog jaja i malo pešta. Zameljat polpete i dobro ji provaljat po brašnu. Na tavu metit mast ili ulje, dobro zagrijati i polpete pofrigati sa svi strana. U teću uliti masnoću od frigani polpeta, kućerin brašna, zeru konšerve i dva češnja sitno isickanog luka. Odma promišati da se luk ne zapali, a onda dodat mlake vode i soli. Uvaliti polpete i puštati ji da se žute oko po ure. Poslužiti uz pire kumpir, manistru ili anpre gra.

Raci

Kil živi raka dobro oprati pod tekućom vodom i u teći ji metiti na dobro zagrijan špajer. Rake malo bolje posoliti, dodat četiri-pet češnjeva isickanog luka, sitno narizani petrusimen, biber, dec maslinova ulja, čašu bilog vina i odma poklopiti. Kuvat dvajest-dvajstipet minuta. Dok se raci kuvaju ne smi se dizati poklopac s teće, tako da šta bolje pocrvene. Za vrijeme kuvanja ne smi ji se ni mišati kaškon, ali se zato par puta protrese teća. Važno: raci se moraju kuvati na jakoj vatri.

Salata od povrća na sinjski način

Izmišati deset nasickani utvrdo kuvani jaja, kil skuvani biža, kil ipo sitno narizani skuvani kumpira, kil skuvane i narizane mrkve, malo majoneze, malo senfa, dvajstipet deka sitno narizani kiseli kukumara, trijest deka nasickanog

pršuta i malo nasickanog petrusimena. Posolit po svon guštu. Sve dobro izmišat i rasporedit u posebne manje terine. Ukrasit liston petrusimena i oladit na ladnon mistu ili frižideru.

Škartoceti ili španjolske tice na sinjski način

Kil goveđeg i prasećeg buta narizat na šnicele. Napraviti pešt od slanine, tri češnja luka i malo friškog petrusimena. Šnicele stuć baton i na nji metiti tanku fetu pršuta i kućerin pešta. Smotati u role i probost štikadenton da doža ne ispane. U teću metiti dobru kašku masti ili ulja. Sitno narizat dvije kapule i metiti ji da se lagano žute. Važno je kapulu valja odmah posoliti da ne zagori. Dodat narizane šnicele i zajedno žutiti dok sok i kapula ne panu. Onda dodat kašku konšerve i kašku brašna. Sve dobro izmišati i zaliti goveđon juvon ili mlakon vodon. Kad su se škartoceti žutili uru vrijeme, u toć uliti dva deca bilog vina i pustiti da vrije od po ure do uru vrijeme. Poslužiti s pire kumpiron ili penetan, lazanjan ili makarunin na vreteno. Posuti parmezanom.

Teleća glava u škartocu

Teleću glavu rasić tako da se skinu i bace nozdrve, čeljusti odvoje od lubanje, a onda sve dobro oprati. U roštjeri otopiti mast ili ugrijati ulje. Glavu staviti u čisti škartoc iz dućana, koji treba zatvoriti i zaliti vrućom masnoćom. Metiti u špajer i peć od uru do dvije ure vrijeme. Poslužiti s pečenim kumpirinom i zelenom salatom.

Teleći mozak, pohani

Teleći mozak prokuvati po ure u slanoj vodi. Očistiti ga od tanke opne, žilica i grumenčića podliva krvi i narizati na fete debele centimetar. Obložiti ga brašnom i posoljenim žbacenim jajem. Lagano frigati na ulju da porumeni na obe strane. Poslužiti sa zelenom, mišanom ili salatom od gra.

Teleće srce na kiselo

Teleće srce narizati na komadiće. U teću metiti masti ili ulja po svon guštu. Nasickati dvije kapule i lagano žutiti pazeć da ne prigore. Dodat narizano srce i kašku konšerve. Sve izmišati i zajedno žutiti dolivajući goveđon juvon. Za otprilike uru vrijeme, kad je srce gotovo, a toć postane gust, dodat sol, biber, petrusimen i kašku domaće kvasine. Poslužiti bez priloga.

Teleća džigarica u toću

Teleću džigaricu narizati šta sitnije. Slezenu ostaviti u komadu. U teću metiti dva-tri kućerina masti i dvije narizane kapule. Žutiti kapulu pazeć da ne prigori i dodat plućica. Kad plućica puštaju pinu, dodat džigaricu i sve žutiti da džigarica bude napo gotova.

Onda dodat dobru kašku konšerve, kašku brašna, sol, biber i metit slezenu. Kuvat uru vrimena, izvadit slezenu, narizat je i ponovo vratit u teću. Nadolivat vodon. Na kraju dodat malo narizanog petrusimena i poslužit s puron umeko. Napomena: Slezena se ne meće odma da ne pusti svoj crni sok i opitura íće.

Teleći jezik s bižin i mrkvon

Teleći jezik kuvat uru do dvi ure vrimena, a onda ga isprat pod ladnon vodon. Ogulit ga i izrzat na fete debljine jedan centimeter. Na ulju žutit jednu sitno narizanu i posoljenu kapulu. Dodat narizani jezik i kašku konšerve ili dvi-tri otribljene pomidore, po kaške brašna, po kila biža i narizanu mrkvu. Sve dobro promišat i nalit mlake vode da pokrije jíće. Na kraju dodat jedan narizani kumpir i kuvat uru vrimena. Po svon guštu metit bibera i sitno narizanog petrusimena.

Teletina i biži

Kil teleći mišića ili vrata oprat i narizat na komadiće. U teću stavit dvi-tri kaške masti ili dec ipo ulja. Sitno narizat dvi-tri kapule i žutit dok splasnu. Pazit da kapula ne zagori jer bi jíće onda bilo gorko. Dodat narizanu teletinu i po kila očišćeni i oprani biža, po mogućnosti cukarina. Kad meso pušta sok dodat kašku konšerve ili dvi-tri zrile pomidore. Mišat dok se pomidore ne raspanu i dodat mlake vode da pokrije sadržaj teće. Metit još deset deka sušene pancete i kuvat uru vrimena dok se ne zgusne. Na kraju posolit po guštu i dodat nasickani petrusimen.

Tikvice, punjene

Kil tikvica dobro oprat, odrizat jin vrhove, prisić popola, izbušit i napunit dožon. Doža: po kila mlivene govedine posolit, dodat joj kašku pešta, malo bibera i soli, sve dobro promišat i puštat da odleži. U teći na ulju žutit kašku brašna, kašku konšerve ili dvi-tri otribljene pomidore i zero petrusimena. Promišat, nadolit mlake vode, posložit napunjene tikvice i kuvat uru vrimena na laganoj vatri. Poslužit s pire kumpiron.

Zec na sinjski

Zeca oderat, bacit mu drob, oprat, našpikat lukon, slaninon ili masnijon panceton i iglican ružmarina. Potopit ga u litru razblažene domaće kvasine i ostavit da odleži priko noći. U roštjeru ulit dva deca običnog ulja, dodat ocidenog i osušenog zeca, posolit i metit u zagrijani špajer. Kad je zec napo gotov – rasić ga. Toć od pečenja iscidit u teću, dodat rasičenog zeca, do dva deca maslinova ulja, par zrna bibera i čašu bilog vina. Poklopit i kuvat još po ure. Poslužit s puron ili njokin.

Žabe na brujet

U teću ulit dec maslinova i dec običnog ulja. Pet sridnji pomidora ogulit u toploj vodi, iscudit jin špice, narizat ji, metit u teću i lagano žutit. Kad su pomidire napo gotove, poredat nanji duzinu žaba, dodat pet češnjeva sitno nasickanog luka, po kitice nasickanog petrusimena i soli i začina po svon guštu. Poklopit i kuvat po ure, a teću povrimeno lagano protrest. Poslužit s bilin kruvon ili puron.

Slatko

Baškotini od bajama obitelji Trek

1 kil brašna; 15 deka cukra; 4 jaja; 10 deka otrubljeni bajama; 2 deka amonijeva karbonata; mlika kolko zakuva.

Zamišat dože i napravit štruce. Peć u špajeru na laganoj vatri. Kad je gotovo, narizat na kose fete.

Fave

25 deka brašna; 2 jaja; 16 deka masla ili margarina; 16 deka cukra; 1 limun (kora); 1 prašak za pecivo; 10 deka mliveni oraja.

Od umišanog tista napravit kuglice – fave. Fave zamišat u mlivene oraje. Peć na laganoj vatri kvarat od ure.

Kotonjada šjora Marije Trek

1 ¼ čvrsti skuvani dunja (to je 3 kila svježi dunja); 1 kil cukra; ½ litre vode; 3 limuna (sok).

Dunje otrat, očistit, otribit, pririzat i metnit kuvat u tolko vode da ji pokrije. Kad postanu meke, pasirat ji da se dobije kašica. Cukar kuvat u vodi, a kad vode skroz nestane dodat kašicu od dunja i kuvat po ure na jakoj vatri. Za vrime kuvanja dodavat sok od limuna. Toplu kotonjadu izlit u kalupe namazane uljen. Dobro oladit, istrest iz kalupa i servirat na gvantjeri.

Krokantini familje Trek

25 deka bajama; 25 deka brašna; 75 deka cukra; 5-6 bilanjaka.

Stavit brašno na dasku. Napravit rupu u koju se stave bilanjca, bajami, cukar, sve to najprvo izlupat pinjuron, a onda izmišat s brašnon. Roštjeru namazat s masti i posut brašnon. Tisto uvaljat ka štrucu debljine malog prsta, narizat krokantine, metit ji na roštjeru podalje jedne od drugi i peć u špajeru na sridnjoj vatri.

Kroštule

1 cilo jaje; 3 žumanca; 1 kućerin cukra; 1 čaša vode s malo soli; 2-3 kaške običnog ulja; 1 vanilja; kora od limuna i naranče; brašna kolko upije.

Tisto razvuć lazanjuron, narizat ga na rizance i savit u fjok. Frigat na tavi u ulju dok kroštule na porumene. Kad su gotove, kroštule izvadit iz ulja i posut sitnin cukron.

Rafijoli familje Brainović

Tisto: $\frac{1}{4}$ margarina ili masla; 25 deka cukra; 2 cila jaja; ćikarica mlika; 70 deka brašna; $\frac{3}{4}$ praška za pecivo; 1 limun (kora). Nadiv: $\frac{1}{2}$ kila mliveni oraja ili bajama; 10 deka suvica; 15 deka cukra; bićerin ruma; malo limunovog soka; malo mlika prokuvanog s kakaon ili čokoladon.

Tisto narizat na krugove, napunit nadivon, priklopit i primazat žumancon. Posut krupnin cukron ili mlivenin bajamin. Peć oko dvajest minuta, na sridnje jakoj vatri.

Spuzići

20 deka brašna; 10 deka cukra; 2 žumanca; malo kvasa; malo soli; 7 deka masla; 5 deka suvica, 3 deka mlika.

Uritko zamišat malo brašna, kvasa, mlika i soli. Kad se digne dodat brašno, pa umisit i razvaljat tisto. Stuć maslo i cukar, primazat razvaljano tisto i posut suvican. Zamotat u role i narizat na fete. Metit u namazanu roštjeru da se digne, a onda peć dok spuzići ne porumene. Kad je pečeno, polit s 2 deca ladnog mlika i posut kaškon cukra.

Šavojardi obitelji Trek

6 žumanjaka; 6 bilanjaka; 20 deka cukra; 20 deka brašna.

Žumanjke stuć s cukron pa dodat brašno i dobro izmišat. Onda nadodat snig od 6 bilanjaka i pomalo mišat. Izlit u kalupe i poredat ji na plitku roštjeru namazanu s masti i poprašenu brašnon. Peć u špajeru na sridnjoj varti.

Uskršnje pogače – posvećenice

1 kil mekog brašna; 8 jaja (6 žumanaca i 2 cila); 20-25 deka cukra; 25 deka otopljene masti; 2 deca mlika; 2 vanilje; malo ruma; 1 naranča (sok i kora); 4 deka friškog kvasa.

Kvas razmutit u mliku sa 20 deka brašna, malo cukra, malo soli i metit na toplo misto da se digne. Onda ga dobro umisit s ostatkon brašna i drugin dožan, pa od tista napravit pogače i metit da odleže u toplon dok ne uskisnu. Kad se

pogače dobro dignu, na vrhu ji namazat razmućenin žumancen, zarizat na tri strane i posut krupnin cukron po svon guštu. Peć na voštanoj karti namazanoj masnoćon, na sridnjoj vatri, do uru vrimenta. Kad su pogače gotove, posut ji sitnin cukron.

Ušticipci

1 kil šeničnog brašna; 2 cila jaja; 2 kaške cukra; sol; bićerin domaće rakije loze; mlaka voda; ulje; maslo.

Brašno prosijati i posolit, dodati jaja, cukar i mlake vode koliko treba. Sve dobro izmišati i izlupati kaškon. Tisto bi trebalo biti ritko, ki za palačinke. Ulići malo rakije da ušticipci ne bi popili puno masnoće kod friganja. U tavu metiti dosta ulja ili masla pa kad se dobro zagrije razviti po njemu duge i tanke ušticipke. Poslužiti s domaćin mladim kravljim siron.

NEMA KRUVA BEZ MOTIKE

SADRŽAJ

Riječ urednika	5
Riči Sinja i Cetinske krajine	9
A	11
B	15
C	24
Č	27
Ć	30
D	32
DŽ	37
Đ	38
E	39
F	40
G	44
H	49
I	50
J	54
K	56
L	67
LJ	71
M	72
N	79
NJ	85
O	86
P	93
R	109
S	114
Š	122
T	130
U	136
V	140
Z	144
Ž	150
Izreke i poslovice	153
Sinjske ricete	173

CIP - Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
U SPLITU

UDK 811.163.42'282(497.5 Sinj)
641.568(497.5 Sinj)

KONTIĆ, Joško
Sinjanje : riči, izreke, poslovice,
ricete / Joško Kontić i slušateljji Hit
radija. - Sinj : Hit radio : Grad Sinj :
Viteško alkarsko društvo : Županija
splitsko-dalmatinska, 2015.

ISBN 978-953-58357-2-1

I. Sinj -- Lokalni govor

151226082
